

PEKKA ERVAST

Jeesus Kristus
ihmisenä ja Jumalana

Ruusu-Risti

PEKKA ERVAST

Jeesus Kristus
ihmisenä ja Jumalana

RUUSU-RISTI

Kirjapaino Universal Oy, Helsinki 1966

Digitalisoitu näköispainos 2006

Esipuhe

Tämä viimeinen pitkä pikakirjoituksella aikanaan muistiin merkitty esitelmäsarja, jonka Pekka Ervast piti 16.3.—24.4. 1924, julkaistaan nyt kirjana ensimmäisen kerran. — Filosofianmaisteri Uno Pore on laatinut sen painokuntoon. — Korjausluvun on pääasiallisesti suorittanut varanotaari Irja Silén.

Teoksen kustantamiseksi eräät henkilöt panivat alulle keräyksen, jonka tuotto vastaa suurinta osaa painatuskuluista.

Parhaat kiitokset niille viidelletoista lahjoittajalle, joiden ansiosta tämä merkittävä teos saatiin julkisuuteen!

Helsingissä huhtikuussa 1966.

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry.

Jeesus ihmisenä ja Jumalana

Pitkin kristikunnan historiaa melkeinpä ensimmäisistä ajoista lähtien ovat kristityt uskoneet, niinkuin he ovat opinkappaleissaankin julistaneet, että Jeesus Kristus on tosi ihminen ja tosi Jumala. Tämähän on kristillisen dogmatiikan perusoppi; siihen käsitykseen perustuu itse asiassa koko kristillinen teologia.

Mutta jos me kysymme kristillisiltä uskovaisilta, kuinka he tämän asian ymmärtävät, silloin käy koko kysymys vaikeammaksi. Me emme saa heiltä mitään sellaista selitystä, joka todella tyydyttäisi sekä järkeämme että sydäntämme. Sillä kun me kysymme heiltä, missä on tai oli Jeesus Kristuksen todellinen ihmisyyys, niin he ainoastaan puhuvat jotakin siitä, että Jeesus oh kärsimyksille ja kiusauksille altis niinkuin me. Mutta ei hänen ihmisyytensä tule esille missään todellisessa inhimillisyydessä, sillä koko ajan uskovaiset kuitenkin pitävät mielessään, että Jeesus Kristus oh Jumala. Täydellinen siis itsessään, täydellinen ihmisenä, mutta täydellinen juuri sentähden, että oh Jumala, Jumalan Poika, itse Jumala astuneena maan päälle ja siis itsessään täydellinen, itsessään kaiken pahan ja synnin yläpuolella.

Mitä vaikeuksia Jeesuksella silloin oli voittaa kiusaukset, koska oli Jumala? Hänen inhimillisyytensä, kun tarkastamme kristittyjen käsityksiä, haihtuu silloin olemattomiin; hänen inhimillisyytensä ei ole muuta kuin

hänen näkyvä ruumiinsa; vain se edustaa hänen inhimillisyyttään. Hän oli siis ihminen vain sen perusteella, että hänellä oli samanlainen ruumis kuin meillä, taudeille ja synneille altis; mutta hän kykeni kaiken ilman muuta voittamaan, koska hän oli Jumala.

Me tiedämme, että tämä kysymys ei ole uusi, sillä me olemme kaikki sitä ajatelleet, ja me olemme kadottaneet lapsenuskomme juuri sentähden, että me emme ymmärtäneet sitä, emme voineet nähdä siinä mitään selaista, joka todella olisi ollut meitä inhimillisesti lähellä.

Jos ajattelemme toisia uskontoja, silloin huomaamme, että niissä puhutaan merkillisestä ihmisestä, joka oli koettanut taistella ja voittaa pahan. Mutta kristinuskossa puhutaan ainoastaan Jumalasta, joka oli astunut alas maan päälle, ja sentähden koko tuo dogmi muuttui meille vieraaksi ja käsittämättömäksi. Ehkä sitten, kun meidän tiellemme tuli nykyaikainen teosofinen elämänymmärrys, Madame Blavatskyn suuri työ, kun hän pani alulle suuren teosofisen liikkeen, joka kohdistui myöskin kristinuskoon, myöskin meidän vanhaan käsitykseen Jeesus Kristuksesta, ehkä se sitten selvitti meille niitä asioita. Sillä kun me kysyimme itseltämme ja toisilta, mistä me olemme tuon kristinuskon saaneet, mihin me perustamme dogmit ja opinkappaleet, niin saimme vastaukseksi: Raamattuun, Uuteen testamenttiin kaikki perustuu. Ja kun luimme evankeliumeja ja tutkimme niitä, niin meistäkin tuntui, että ne puhuivat Jumalasta, joka oli astunut alas maan päälle, tai Jumalasta, joka oli lähettänyt Poikansa maan päälle. Ja asia

jäi meille yhtä hämäräksi. Sillä meille selitettiin ja me olimme kasvaneet siihen käsitykseen, että evankeliumit ovat tämän Jeesus Kristuksen historiaa, elämäkertaa. Ne kertovat meille hänestä ja hänen esiintymisestään.

Sitten tuli teosofia ja loi koko tähän kysymykseen uutta valoa. Ei se ryhtynyt sanomaan, että mitään olisi ollut väärää tuossa vanhassa käsityksessä Jeesuksen ihmisyydestä ja jumaluudesta. Kyllä siinä on perää, sanoo teosofia, mutta te olette ainoastaan käsittäneet evankeliumit hieman väärin. Te olette ottaneet evankeliumit siltä kannalta, että ne ovat historiankirjoja; sitähän ne ovat, mutta se on mainittava vain kuin sulkumerkkien sisällä. Ei ole tarkoitettu, että ne olisivat historiankirjoja, vaan että ne kuvaisivat jotakin ikuista, ei tiettyä tapahtumaa ihmiskunnan historiassa, vaan ne ovat ennen kaikkea tarkoitettut kuvaamaan jotakin ikuista, joka tapahtuu nyt ja on tapahtunut ja tulee tapahtumaan, tai paremmin sanoen: voi tapahtua. Sillä mitä nämä evankeliumit ovat? — Madame Blavatsky korosti heti alusta alkaen erikoisen voimallisesti, että nämä evankeliumit ovat mystistä historiaa. Sitä ei ollut aavistanut kukaan teologi, sen oli aavistanut täällä kristikunnassa ainoastaan joku yksityinen mystikko tai alkemisti, joka tutki asioita perusteellisesti. Papit ja piispat ja muut oppineet teologit olivat nähneet vain ulkonaisen kertomuksen Jeesuksen elämästä, mutta eivät olleet ymmärtäneet, että evankeliumit olivat ennen kaikkea mystistä historiaa.

Madame Blavatsky koetti korostaa: muistakaa, että nämä evankeliumit kertovat asiasta, joka ei ole tapah-

tunut ainoastaan yhdelle ihmiselle, vaan joka on tapahtunut ja tulee tapahtumaan monelle, joka voi tapahtua jokaiselle ihmiselle. Sillä evankeliumit kertovat mystisestä Kristuksesta eli siitä jumalaisesta elämästä, joka on ihmisessä, siitä Jumalasta, joka piilee ihmisen hengessä, siitä Kristuksesta, joksi sitä on mystisesti nimetty, joka on jokaisen ihmisen sisäisenä vapahtajana. Tästä kertovat evankeliumit ja tätä kuvaavat evankeliumien tarinat. —

Siis on kysymyksessä jokin aivan mystinen asia. Ihmiset täällä kristikunnassa eivät olleet aavistaneet silloin, kun Madame Blavatsky esiintyi, että heidän sisässään oli Kristus. Kyllähän siitäkin vähän puhuttiin teologiassa, sanottiin kyllä, että ihminen, kun hän etenee pyhityksen tiellä, joutuu salaperäiseen yhteyteen Kristuksen kanssa — sitä nimitettiin ”unio mystica” — mutta se jäi teologiseksi selitykseksi; sitä ei käytännössä ymmärretty. Käytännössä uskottiin ja ymmärrettiin vain se, että Kristus on sama kuin Jeesus, Jeesus Kristus oli ihminen ja Jumala, ja hän oli ainoa.

Oli siis uutta, kun Madame Blavatsky julisti ikuisena, teosofisena oppina, että Kristus on meidän sisässämme. Hän tietenkin silloin vetosi Paavalin kirjeisiin ja evankeliumeihin, joista kävi selville, että Jumalan valtakunta on meissä, ja että me voimme joutua Pojan asemaan Isään nähden. Kuten sanottu, alussa se oli uutta puhetta. Nyt tietenkin, kun olemme näin monta vuosikymmentä eläneet teosofista aikaa, jokainen ymmärtää, että evankeliumit kuvaavat mystisen Kristuksen historiaa, sisäi-

sen vapahtajan kehitystä ihmisen hengessä, sisäisen vapahtajan, joka ensin syntyy ja sitten kasvaa.

Me olemme tottuneet lukemaan teosofisista kirjoista, että Jeesuksen elämässä on eri kohtia, jotka kuvaavat tiettyjä asteita ihmisen kehityksessä. Te tiedätte, jos luate Annie Besantin kirjan ”Kristinuskon salainen puoli” — siitä selviää useiden teosofien käsitys — että evankeliumeissa Jeesus Kristuksen syntymä kuvaa sisäisen vapahtajan eli Kristuksen syntymää ihmisessä, ja sitä sanotaan vanhalla itämaalaisella nimityksellä vihkimykseksi. Tätä nimitetään silloin ensimmäiseksi vihkimykseksi. Toiseksi nimitetään Kristuksen kastetta Jordanissa; kolmantena vihkimyksenä on Kristus kirkastuksen vuorella; neljäntenä hänen kuolemansa ristillä ja viidentenä hänen ylösnousemuksensa. — Tämän voitte lukea edellä mainitusta kirjasta.

Me nykyajan ihmiset ymmärrämme, jos olemme vähänkään tutustuneet teosofiseen kirjallisuuteen, että evankeliumit ovat mystistä historiaa ja että niiden draamallinen kuvaus Jeesus Kristuksen elämästä on ennen kaikkea esitys tämän sisäisen vapahtajan syntymisestä ja kehityksestä ihmisessä. Ja samalla, kun tämän olemme ymmärtäneet, samalla me olemme ymmärtäneet kaikkien muidenkin uskontojen aseman, olemme ymmärtäneet, että kaikki uskonnot ovat olleet samassa asemassa itse Jumalaan nähden, elämän sisimpään salaisuuteen nähden. Kaikki uskonnot ovat kuin oksia samasta puusta; kaikki puhuvat tästä mystisen Kristuksen elämästä ihmisessä. Tietenkin jokainen uskonto on ulkonaisesti

puhunut muutakin, mutta todellisena läpikäyvänä sisäisenä opetuksena on kaikissa uskonnoissa ollut tämäoppi henkisestä elämästä.

Uskonnot eivät ole pelkkää historiaa, eivät kuvaa mitään ulkonaisia kerran sattuneita tapahtumia, vaan uskonnot ovat henkistä elämää, kuvaavat maailmankatsomuksessaan ikuista totuutta, ne tavoittelevat sitä, pyrkivät siihen. Ne esittävät eri tavoin, toiset vaillinaisemmin, toiset täydellisemmin tätä ihmishengen pyrkimystä ikuisen luo, sisäisen vapahtajan yhteyteen.

Tästä ovat kaikki uskonnot aina puhuneet, ja sentähden teosofisessa liikkeessä on aina korostettu suurta suvaitsevuuutta, joka ei ole mitään muuta kuin sen ymmärtämistä, että kaikki ihmiset ovat aina olleet samassa asemassa suhteessaan itse elämään, Jumalaan. He ovat kaikki etsineet totuutta, ja jotkut ovat löytäneet jotakin. Ne, jotka ovat eniten pyrkineet, ovat myös eniten löytäneet ja kertoneet siitä veljilleen; ja siten ovat uskonnot syntyneet. Mutta kaikki uskonnot ovat yhtä kunnioitettavia, yhtä kauniita, suurenmoisia; ja se ihminen on tietämätön, joka jotakuta halveksii hänen uskontonsa vuoksi. Ehkä on vielä kristityitä, jotka halveksivat ”vääräuskoisia ja pakanoita”, kuten he sanovat. Tämä on kaikki erehdystä. Ihmiset, niin kauan kuin he vaeltavat tietämättömyydessä, pitävät kiinni ulkonaisista muodoista ja opinkappaleista. Vasta sitten, kun he pyrkivät elämään uskontoa, pääsevät ymmärtämään, mitä uskonto todellisuudessa on, he kyllä kaikki ymmärtävät ja näkevät samalla tavoin, mitä usko, uskonnollinen

elämä, totuus on.

Tämä oli siis, voimme sanoa, ensimmäinen suuri opetus ja valaistus, minkä meidän aikamme sai teosofiselta liikkeeltä. Ja se oli omiansa samalla opettamaan meille, kuinka me kaikki ihmiset olemme veljiä tietämättömyydessä ja tiedossa. Mutta ei teosofisen liikkeen eikä Madame Blavatskyn opetus pysähtynyt tähän. Päinvastoin, kun muita uskontoja tutkimme ja tutustumme niihin, oikealla tavalla niitä ymmärrämme, silloin voimme uudestaan lähestyä evankeliumia, uusin voimin, uusin edellytyksin tutkia kristinuskoa ja evankeliumeja uudestaan. Silloin emme missä evankeliumeissa näe ainoastaan niin sanoaksemme tyypillistä kuvausta mystisen Kristuksen elämästä ja kehityksestä, vaan silloin me tulemme takaisin tuohon vanhaan käsitykseen, että evankeliumit kertovat meille lisäksi erään ihmisen, Jeesus Kristuksen elämästä. Me tulemme takaisin siihen, niin kuin Madame Blavatsky oli aivan kuin ohimennen sanonut, että ”kyllä Jeesus Kristus oh olemassa ja evankeliumit kertovat hänenkin historiansa”, ”mutta”, hän jatkoi, ”te ette voi sitä ymmärtää, ette voi päästä siitä selville, ennen kuin te ensin ymmärrätte, että evankeliumit ovat yleismaailmallisia kuvauksia mystisen Kristuksen ikuisesta historiasta. Teidän täytyy ensin käsittää evankeliumien yleisinhimillinen luonne, tuo dramaattinen tyypillisuus. Sitten kun tämä on käynyt teille selväksi, sitten vasta voitte niitä ymmärtää, lukea niitä uudestaan ja syventyä niiden historialliseen puoleen.”

Ja itse asiassa olemme tuolla ensimmäisellä tyypilli-

sellä ymmärtämisellä saaneet ainoan vahvan tuen ja asean käteemme niitä kieltäjiä vastaan, jotka sanovat: Jeesus Kristusta ei ole koskaan ollut olemassa. — Onhan näet tiedemiehiä, jotka sanovat: Evankeliumit kuvaavat vain aurinkomyyttiä; Jeesusta ei ole ollut olemassa, kristusmyytti on aurinkomyytti, evankeliumit kuvaavat auringon kulkua taivaalla; vanhat kansat palvoivat aurinkoa, ja heidän käsityksiään on tuotu ilmi evankeliumeissa. —

Näin selittävät yhä monet tiedemiehet. Ja kun me luemme heidän todistelujaan, kun he tarkasti ja tieteellisesti monin ottein useista teoksista näyttävät meille, ettei Jeesusta ole ollut olemassa, vaan että hänen elämänsä on kokonaan aurinkomyyttiä, niin me luonnollisesti kauhistuisimme, jos vähänkään uskoisimme tieteellisiin todisteluihin, kuten meidän aikanamme ihminen on altis uskomaan; me pelästyisimme ja ajattelisimme, että evankeliumit ovat pelkkää roskaa. Me ajattelisimme: mitä minua liikuttaa sellainen asia; olenhan kuullut parempiakin esityksiä auringosta, kuin mitä evankeliumit voivat antaa. — Meitä oikein puistattaa ajatus, ettei Jeesus Kristusta ole ollut olemassa.

Mutta kun olemme ymmärtäneet, että evankeliumit eivät suinkaan ole mitään aurinkomyytin kuvausta, vaan että ne kuvaavat mystistä Kristusta ihmisen sisässä, silloin niihin on tullut jo persoonallinen merkitys meille, ja me emme osaa niitä lykätä luotamme tieteellisinä kirjoina, vaikka tiedemiehet todistavat sinne ja tänne. Me olemme huomanneet, mikä arvo niillä on meille. Jos

olemme koettaneet pyrkiä eteenpäin henkisessä elämässä, olemme huomanneet, kuinka todenmukaisesti myöskin evankeliumit esittävät henkisen elämän asioita. Ja me olemme huomanneet siis, että niillä on suuri käytännöllinen merkitys meidän omassa persoonallisessa elämässämme.

Kun meillä on tämä ase kieltäjiä vastaan, voimme kysyä: kun evankeliumit kerran kuvaavat tällä tavoin asioita meidän sisässämme, ja kun niiden kertomukset ovat esitetyt uskonnollis-historiallisessa muodossa, niin miksi tuon muodon välttämättä pitäisi olla tuulesta temmattu? Onko se tehty siten, että jotkut kirjailijat ovat päättäneet dramatisoida sisäisen elämän asioita? — Tämä on mahdotonta, sillä heidänhän olisi pitänyt olla tavattoman viisaita; ja toiseksi ulkonaiset historialliset seikat ovat niin luonnollisia, niin yksilöllisiä, ne puhuvat niin selvästi tietystä henkilöstä, että me voimme jo edeltä käsin otaksua, että sellainen ihminen on ollut olemassa. Ja meille tulee uusi sisäinen vakaumus siitä, että evankeliumit ovat myöskin historiallisia kirjoja. Näin tulemme takaisin vanhaan lapsuuden käsitykseen. Mutta meillä on lisäksi suuri joukko todistuksia omasta elämästämme, paljon filosofisia mietelmiä tämän kantamme puolesta.

Kun näin olemme saavuttaneet maaperän itsellemme ja sitten lähteneet teosofista neuvoa noudattaen tutkimaan evankeliumeja uudestaan, silloin me kyllä tulemme vakuuttuneiksi siitä, että nämä pyhät kirjat tuolla tavoin puhuvat elävästä ihmisestä, jonka me nyt voim-

me käsittää, ihmisestä, joka todellakin oli ihminen niinkuin me. Meidän pitikin itse asiassa huomata juuri tämä, meidän piti päästä selville siitä, että evankeliumien Jeesus Kristus eli Jeesus Natsaretilainen oli ihminen. Me huomaamme, että emme oikeastaan pääse ymmärtämään selvästi, millä tavoin hän oh Jumala, ellemme ymmärrä, millä tavoin hän oli ihminen. Hänen täytyy ihmisenä tulla meitä lähelle, niin että tunnemme hänessä veljen, ihmisen, niinkuin itse olemme. — Tämä meidän täytyy ensin nähdä.

Ja kun sitten luemme evankeliumeja, emme voi muuta kuin hämmästyä, kun ajattelemme, mitä kuvia tästä ihmisestä on tehty, kuinka ihmeellisiä käsityksiä hänestä on luotu. Hänet on tehty melkeinpä peljättävän jumalaiseksi, kylmäksi ja suureksi, meille vieraaksi. Kun luemme evankeliumeja, me pääsemme kiinni ihmisestä, joka ei ole ainoastaan ihminen niinkuin me, vaan erikoinen ihminen, joka kaipaa ymmärtämystä meidän puoleltamme, ihminen, jota ymmärtääksemme saamme ponnistaa sekä aivojamme että sydäntämme. Me näemme, että hän on ihminen. Ja koska hän on niin uudellinen, merkillinen, harvinainen ihminen, jollaisia ei ole montakaan ollut maan päällä, niin meidän täytyy oikein ponnistaa ymmärtääksemme häntä. Mutta pelkkä hänen persoonallisuutensa osittainen, vaillinainen, pienikin ymmärtäminen jo paljastaa meille hyvin paljon ihmiselämän sielullisia arvoituksia.

Evankeliumeissa on vain siellä täällä jokin yleinen piirre, mutta meidän täytyy miettiä sellaista piirrettä,

katsoa sitä usealta puolen, siihen syventyä, ja silloin voimme sen valossa nähdä paljon muutakin.

Me luemme Jeesus Kristuksesta muista kuin näistä meidän kanoonisista evankeliumeistamme, että hän oh lapsena täydellinen ihmeitten tekijä. Kerran hän leikki toisten lasten kanssa savella, josta he muodostivat lintuja ja toivoivat, että ne osaisivat lentää. Jeesus sanoi silloin, että kyllä niiden pitää lentää, ja hän puhalsi omaan lintuunsa ja sanoi jotakin, ja niin se tuli eläväksi ja lensi.

Tällaisia juttuja kerrotaan, ja me ymmärrämme heti, että se on sitä varten, että näytettäisiin, kuinka Jeesus oh lapsena jo Jumala, joka saattoi tehdä mitä temppuja tahansa, johon ei kukaan muu pystynyt. Se tuntuu meistä vastenmieliseltä, niin kaunis kuin se legendana saattaa ollakin. Pieni lapsi ylpeilee toisille kyvyistään; hän on jumala ja näyttää toisille lapsille, kuinka paljon etevämpi hän on. Mutta sillä tavoin on kuitenkin, kuten tiedämme, legendoissa esitetty Jeesus Kristusta jo pienenä.

Kun sitten tutkimme ns. kanoonisia evankeliumeja niin puolueettomasti kuin mahdollista, kun luemme tuon pienen kertomuksen Jeesuksesta 12-vuotiaana temppelissä, voimme häntä paremmin ymmärtää. Kun Joosef ja Maria huomasivat, ettei Jeesus ollut mukana kotimat-kalla, pelästyivät he suuresti, ja kuultuaan toisilta, että Jeesus oli jäänyt Jerusalemiin, kiiruhtivat he häntä sieltä etsimään. Lopulta he löysivätkin hänet temppelistä, jossa hän keskusteli rabbiinien kanssa hämmästyttäen

heitä kysymyksillään ja vastauksillaan. Kun hänen äitinsä sitten sanoo: ”Täälläkö sinä olet, kuinka sinä jätit meidät sanomatta mitään”, niin hän tylysti vastaa: ”Ettekö sitten tiedä, että minä olen siellä, missä minun Isäni on”. —

Tämä kertomus on kaunis, kun tungemme asian ytimeen. Me ymmärrämme että Jeesus oli ollut hyvin erikoinen lapsi, lapsena epäilemättä erikoisen itsepäinen ja oikullinen, joka noudatti omaa päätään, omaa mieltään, ja jota sentähden oli vaikea ymmärtää; mitään pahaakaan hän ei tehnyt, mutta surua hän tuotti. Tämä seikka meille paljastuu aivan ihmeellisenä selviönä: lapsena Jeesus tuotti surua vanhemmilleen; hän oli kuin musta lammas toisten joukossa. Hän sai äitinsä ja isänsä kysymään monta kertaa, mitä siitä pojasta tulee.

Meidän tulee ymmärtää, ettei elämä tuollaisessa perheessä ollut mitään näytelmää; eivätkä vanhemmat tienneet, että tuota lasta pitää kohdella Jumalana. Jos Maria olikin saanut jossakin näyssä ennen lapsen syntymää tietää, että hänen kauttaan tulee syntymään kovin korkea olento maailmaan, niin se oli kuin ennustus; eihän hän voinut mitään varmaa tietää; hänen täytyi nähdä elämässä, kuinka se toteutuu. Hän huomasi, että Jeesus oli se kummallinen olento, josta hänelle oli ennustettu, ja hän kätki Jeesuksen sanat sydämeensä, kuten evankeliumeissa kerrotaan, mutta hän oli luonnollisesti kysyvällä ja tutkivalla kannalla. Todellinen elämä on aina todellista elämää, ja ihmiset ovat aina ihmisiä.

Siis me voimme ymmärtää, kuinka paljon huolta ja

surua tämä ihmeellinen lapsi tuotti vanhemmilleen. Tietenkin hän oh myöskin hellä, ja aina hän oh rehellinen, hyvä ja suora. Ei hänessä ollut mitään vilppiä, häneen saattoi luottaa, mutta vanhemmat eivät häntä aina ymmärtäneet. Todistuksena on meillä tuo myöhempi paikka evankeliumissa, jossa hänen omaisensa pitivät häntä hieman omituisena. Jos Maria ja Joosef olisivat teatterimaisesti ajatelleet, että Jumala oh tullut maan päälle, eivät he olisi silloin näin ajatelleet. Mutta koko asia saa toisen luonteen, kun ymmärrämme, että siinä perheessä oli huolia juuri sentähden, että heidän luokseen oh syntynyt ihminen, joka oli poikkeus muista, joka aina oh mietteissään, joka pakeni ulos metsään ja niityille, ja kulkiessaan siellä ajatteli. Vanhemmat usein olivat levottomia, saivat odottaa häntä ruualle ja työhön. Sellainen on usein kaikista lahjakkaimpien ihmisten elämä lapsuudessa; he ovat kuin jonkin sisäisen hengen riivamia. Heitä ei voi kovuudella kohdella, sillä jos sellaisia lapsia kohdellaan tylysti ja ankarasti, vetäytyvät he kuin kuoreensa. Maria ja Joosef olivat ehkä sen erehdyksen tehneet, koska Jeesus saattoi vastata heille tylysti. He eivät aina ymmärtäneet häntä.

Kun Jeesus kasvoi ja tuli nuorukaiseksi, silloin hänen haaveellisuutensa kasvoi myöskin yhä enemmän. Etelän lämpimissä maissa on ihmisillä enemmän tilaisuuksia haaveilla kuin täällä pohjolassa. Täällä ei ole aina kesä; talvella täytyy täällä jokaisen tehdä työtä elatukseen. Talvi aiheuttaa sen, että meillä on tuo yksinkertainen selviö, että täytyy tehdä työtä tullakseen toi-

meen. Samaksi selviöksi ei tämä asia tule eteläisissä maissa, ei ainakaan sellaiselle haaveilijalle, joka tuntee uuden maailman sisässään. Se ei astu hänen eteensä niin vaativana käskynä: Hän voi kuvitella, että Jumala pitää huolen taivaan linnuista, eläimistä ja kukista, miksi ei hän pitäisi huolta ihmisestä? — Me emme muuten ymmärtäisi tätä Jeesuksen neuvoa: älkää huolehtiko, millä te itsenne verhoatte ja mitä te syötte ja juotte jne. — mikä sitten henkisen elämän suhteen on ihanin salaisuus. Kuinka Jeesus olisi voinut sanoa niin — ja me tiedämme, että nuiissä sanoissa on elämää ja voimaa — ellei hän olisi itse sitä kokenut, ellei hän itse olisi tiennyt, ettei hän niistä asioista ole huolehtinut. Nuorukaisena Jeesus oli kulkenut ympäri mietiskellen, etsien Jumalan valtakuntaa, taistellen sisässään Jaakobin lailla Jumalansa kanssa. Ei hän tarvinnut paljon ruumiinsa ylläpitämiseksi; ruoka oli vähäpätöinen asia hänelle. Hän oli henkiolento, joksi hän tunsu itsensä jo nuorena. Sentähden me ymmärrämme, mikä sisäinen voima saattoi hänessä kasvaa myös hänen omien kokemuksiensa nojalla. Ja me voimme ymmärtää, kuinka paljon surua ja huolta Jeesus sillä tavoin tuotti vanhemmilleen. Juutalaisilla oh se elämäkäsitys, että jokaisen miehen pitää oppia jokin ammatti, ja Joosef tietenkin opetti pojalleen puusepän ammatin. Me voimme ymmärtää, ettei Jeesus ohut erikoisen taitava puuseppä. Meidän täytyy ajatella ja ymmärtää, että hän oh hieman uppiniskainen, hieman erikoinen; olisi epäkohteliaasta sanoa: hieman laiska. Sillä hän tiesi: laiskuus ei ole ruumiissa. Hän tie-

si, mitä laiskuus on, hän tiesi, että hän on laiska, jos hän uppoutuu puusepän ammattiin, sillä silloin hänen ei tarvitse vaivata päätään. Mutta Jeesus oli hyvin ahkera; hän ei ollut suinkaan laiska, mutta hän ei voinut tehdä mitään sellaista, mikä olisi vähimmässäkään määrin estänyt häntä ponnistamasta henkisesti, ajattelematta ja miettimättä, olemasta henkisesti ahkera. Hän oli hyvin ahkera, ahkerampi kuin kukaan. Hän katseli maailmaa ja näki, että ihmiset juuri enimmäkseen laiskuu- tensa takia tekevät työtä ja elävät mukana maailmassa. He eivät ole heränneet ahkeruuteen; sentähden he niin paljon puuhaavat.

Jeesus Kristus juuri sanoo: ”Pysähdy nyt, jätä nuo kaikki puuhat ja seuraa minua, tule näennäisesti laiskaksi, niin minä annan sinulle silloin henkistä työtä, ja se panee sinun sielusi niin ahkeraksi ja kovasti ponnistelemaan ja tekemään työtä, että sinä, jos tahtoisit olla laiska, siunaat niitä päiviä, jolloin teit ahkerasti ruumiillista työtä, mutta et ajatellut mitään.” — Tämän voimme ymmärtää Jeesuksen suhteen.

Sitten me kysymme, minkälainen Jeesus oh miehisenä miehenä? — Hänen äitinsä ja sukulaisensa ajattelivat ja odottivat, milloin hän valitsee itselleen vaimon. Ja jos äiti muisti, että hän oli erikoinen olento, niin hän valvoi Jeesuksen elämää ja kysyi itsekseen: eikö hänellä ole mitään lemmenseikkailuja? — Me tiedämme, että juutalaiset ovat aistillista kansaa — tosin itsensä hillitseviä — voimakasta kansaa, niin että juutalaisen miehen velvollisuus on mennä naimisiin ja verraten var-

hain. — Jeesus ei näyttänyt mitään oireita siihen suuntaan; hänellä ei ollut mitään lemmenseikkailuja; hän ei erikoisesti etsinyt mitään seuraa ja se hämmästytti hänen äitiänsä, joka ehkä joskus kysyikin häneltä: ”Eikö sinun sydämesi vedä sinua kenenkään nuoren tytön puoleen?” Mitä silloin Jeesus vastasi? Me ymmärrämme hyvin, kun luemme evankeliumeja. Hän sanoi: ”Rakas äiti, minä en tunne sellaista vetovoimaa; eivät nuoret tytöt minua viehätä; heidän voimansa ei ole niin suuri, että se voittaisi minun sisäisen elämäni voiman. Mutta minä tunnen, että jos saisin ystäviä, oli ne sitten miehiä tai naisia, jotka ajattelisivat niinkuin minä, tahtoisivat elää niinkuin minä, joiden kanssa yhdessä voisin valloittaa koko maailman jumalalle, silloin minä olisin onnellinen; niitä minä rakastaisin. Oi äiti, en voi sinulle oikein selittää, kuinka niitä rakastaisin, jotka tahtoisivat käydä käsi kädessä minun kanssani ihmisiä kasvattamaan. Mitään muuta en kaipaa.” — Äiti silloin ihmetteli ja sanoi mielessään: ”Kyllä hän on erikoinen; kyllä Jumala on hänet armoittanut. Hän on hyvin lähellä Jumalaa, tai sitten hän voi mennä hyvin kauas pois Jumalasta, sillä erikoinen, ihmeellinen hän on.” — Näin täytyi hänen äitinsä ajatella.

Me huomaamme myöskin, että Jeesus rakasti vapautta. Lapsena ja nuorukaisena hän rakasti vapautta sillä tavoin, että hänen piti saada noudattaa omia oikkujaan, mutta vanhempana hänen vapaudenrakkautensa tuli ilmi siinä, ettei hän ymmärtänyt yhteiskuntaa. Kaikki selittivät, ja elivät sen mukaan, että ihminen on ympäris-

tönsä ja menneisyytensä orja. — Jeesus oli kuin tullut toisesta maailmasta; hän ei sitä filosofiaa ymmärtänyt. Ihminen oli henkiolento, kuinka häntä mikään sitoisi? Häntä ei saa sitoa hänen oman itsensä, ei ruumiinsa, ei ympäristönsä, ei menneisyytensä, ei mikään. Hänessä on jumalainen elämä. Siis hän on vapaa, luoja; hän luo uutta. Hänen täytyy luoda oma itsensä. Hänelle on elämä oleva kuin seikkailua; ihmiselämä on kuin satua. Jokainen ihminen, joka on vapaa, kirjoittaa yhden sadun omasta elämästään. —

Nämä asiat voivat meitä suuresti hämmästyttää, voivat ehkä tuntua meistä vastenmielisiltä. Kuinka tämä on mahdollista? Mutta minä sanon, että meidän täytyy ymmärtää Jeesus myös ihmisenä; sitten voimme ymmärtää hänet Jumalana. En sano, että meidän täytyy matkia Jeesusta ihmisenä. Eihän se ole mitään, että lapsi on oikeellinen; ei hän sillä ole Jeesuksen kaltainen; lapsi voi olla kuin pieni piru. Eikä se, että me tahdomme kulkea metsässä ja haaveilla, merkitse sitä, että me olemme Jeesuksen kaltaisia. Ei se ole muodoissa. Me voimme olla kyllä todella laiskoja, jos olemme haaveilijoita, emmekä halua tehdä työtä. Jos olemme Jeesuksen kaltaisia, on asia toinen. En siis tarkoita, kun puhun muutamia persoonallisia salaisuuksia Jeesuksen elämästä, että me ottaisimme niistä niin sanoakseni huonoja esimerkkejä itsellemme. Meidän täytyy olla siksi järkeviä totuudenetsijöitä, että osaamme ymmärtää, mikä on ero Jeesuksen ja jonkun toisen välillä, joka tahtois matkia häntä ulkonaisesti. Kun puhun näin suoraan Jeesuksen elä-

mästä, puhun siinä mielessä, että me ottaisimme siitä oppia, että voisimme ymmärtää hänen inhimillisyyttään, sillä, kuten sanottu, me emme ymmärrä hänen jumaluuttaan, ellemmme ymmärrä hänen inhimillisyyttään.

Meidän täytyy ymmärtää hänen inhimillisyydessään eräs toinen sängen tärkeä piirre, ja se on se, ettei hän koskaan vastustanut pahaa. Hän aina alistui ja kärsi. Jos joku oli hänelle paha, hän ei ruvennut olemaan paha. Kun hän vastasi joskus vanhemmilleen tylästi, ei se johtunut siitä, että hän olisi tahtonut kostaa, koska ei aina ollut saanut heiltä ymmärtämystä osakseen, vaan se tuli kuin karmallisesti. Kun hän keskusteli temppeleissä oppineiden kanssa, hän oli tärkeämmässä tehtävässä, ja kun hän silloin tuli vastanneeksi tylästi äidilleen, se oli äidin luonnollista karmaa sentähden, että äiti oli ollut joskus tyly. Jeesuksen kanta oli olla pahaa vastustamatta; häntä sai loukata, pilkata, tehdä hänelle mitä tahansa; hän ei vastustanut eikä vastusta. Meidän on ymmärrettävä tämäkin purre, jotta näkisimme, miten jumalaisen elämän oli mahdollista uudella tavalla tulla esille hänessä ja hänen kauttaan.

Jeesuksen sisäinen elämä I

Jokaisen tässä näkyvässä maailmassa elävän ihmisen tajunnallisessa elämässä voimme erottaa kolme tai ainakin kaksi olemuspuolta. Ensinnäkin on otettava huomioon hänen niin sanoaksemme ulkonainen, näkyvä persoonallisuutensa, persoonallinen elämänsä, joka ilmenee hänen sanoissaan ja teoissaan, ja jonka siis muut ihmiset voivat nähdä, kuulla ja tuntea. Toiseksi on otettava huomioon hänen sisäinen persoonallisuutensa, tajunnallinen elämänsä, jota maailma ei näe, mutta jota hän itse elää omassa sielussaan. Ja kolmanneksi on vielä se kaikista sisäisin henkinen elämä, jota ihminen elää sen nojalla, että hän on henkisesti uudestisyntynyt.

Nämä kolme ihmisen sielullisen, tajunnallisen elämän olemuspuolta riippuvat tietenkin siitä, että hän itse ihmisenä on asukas kolmessa eri maailmassa. Hän on kansalainen sielun näkymättömässä maailmassa; ja vielä asuu hän henkensä syvimmissä hengenmaailmassa, jumalaisessa maailmassa.

Jokainen ihminen tutkiessaan itseään huomaa elävänsä ainakin kahdessa ensimmäisessä maailmassa, koska hänen sielullinen elämänsä ulottuu osaksi tähän näkyvään maailmaan, jossa hän elää näkyvänä, ulkonaisena persoonallisuutena, osaksi hänen sielunsa sisäiseen maailmaan, jossa hän ajattelee, tuntee ja tahtoo. Tämä hänen ajatus-, tunne- ja tahtoelämänsä ei näy välittö-

mästi näkyvässä maailmassa, mutta se ilmenee hänen teoissaan; ihminen itse tietää elävänsä sielussaan paljon rikkaampaa elämää kuin mitä hän voi tuoda ilmi tässä näkyvässä maailmassa. Tässä meidän tekemme, niihin luettuina sanatkin, ovat vain murto-osa siitä elämästä, mitä me voimme elää sisässämme. Ja kuta sielukkaampi ihminen on, sitä rikkaampi on tämä hänen sielullinen persoonallisuutensa. — Muutamissa ihmisissä voimme vielä havaita tuon aivan uuden ihmisen, joka on hengestä syntynyt, ja silloin voimme puhua, että sellainen ihminen elää myös hengessä.

Kun katselemme ihmistä hänen pitkän historiallisen kehityksensä kannalta, sanomme, että ulkonainen persoonallisuus on syntynyt tässä näkyvässä maailmassa, että se on tämän maailman voimien tulos, siis yhden elämän asia. Mutta hänen sisäinen persoonallisuutensa ei ole tulos ainoastaan tästä näkyvästä maailmasta. Kutta lahjakkaampi ihminen on, sitä enemmän on hänen sisäisessä sielunelämässään sellaista, joka ei ole suoraan syntynyt tämän näkyvän maailman vaikutuksesta, vaan on sellaista hänen sisäisessä elämässään, jota ei voi selittää, ellei ota lukuun, että hän on olento, joka on elänyt monta kertaa tässä maailmassa, ja joka on tuonut tietoja ja tuntemuksia, elämäntaipumuksia menneisyydestä, niin että hänen sisäinen persoonallinen elämänsä on itse asiassa tulosta kahdesta asiasta: vain osaksi tästä hänen ulkonaisesta, persoonallisesta elämästään, mutta osaksi heijastusta siitä kokeneemmasta, viisaammasta, suuresta minuudesta, joka on tulos monen elämän pit-

kästä kehityssarjasta.

Jos aivan tavallisten, jokapäiväisten ihmisten suhteen näennäisesti pitäisikin paikkansa se, että heidän sielusaan ei ole mitään muuta sisältöä kuin se, mikä on tullut aistien kautta, niin kuitenkin heidänkin suhteensa jää kysymykseksi, minkä tähden heillä on erilaisia sielullisia taipumuksia, minkä tähden toisilla on kykyjä ja lahjoja tiettyihin tehtäviin tai taiteisiin ja tieteisiin, tai miksi heidän sisäinen elämänsä kallistuu uskonnollisuuteen. Tuo jää kysymykseksi, johon eivät ne filosofit, jotka materialistisesti koettavat asioita ymmärtää, löydä selitystä.

Mutta kun sitten otamme lukuun sellaiset erikoisen lahjakkaat ihmiset, joita myöskin on maailmassa, silloin emme ollenkaan ymmärrä heidän erikoisuuttaan, heidän suuria lahjojaan ilman jälleensyntymisajatusta. Meidän täytyy olettaa, että heidänkin elämässään on varmasti vaikuttamassa menneisyys, josta heidän nykyinen persoonallinen sieluelämänsä on tulos; se on kuin heijastus jostakin korkeammasta jälleensyntyvästä minuudesta.

Ja kun sitten katselemme niitä verraten harvoja ihmisiä, jotka elävät todellista henkistä elämää, ovat uudetsyntyneet hengestä, silloin kaikki kysymykset mykistyvät, sillä he silloin itsetietoisesti elävät niin sanoaksemme iankaikkista elämää. He silloin tietävät, että heissä on sisäinen, jumalainen henki, Itse, joka on monta kertaa pukeutunut näkyvään, persoonalliseen muotoon.

Kun tällä tavoin ymmärrämme ihmisen, silloin voimme myöskin uskaltaa lähestyä sellaista ihmistä kuin Jeesus Natsaretilaista ja myöskin rohkenemme yrittää häntä ymmärtää. Voisihan sanoa, että on liian rohkeaa ja vaativaa ryhtyä ollenkaan puhumaan Jeesuksen persoonallisesta, varsinkaan sisäisestä elämästä. Ja tietenkin se niin olisikin, jos Jeesus Kristus olisi aivan erikoinen, ainutlaatuinen olento, jollainen ei kukaan muu ole voinut olla eikä ole. Silloin olisi tietenkin aivan liian rohkeaa ryhtyä tarkastamaan sellaisen henkilön elämää, joka on historian todistuksen mukaan ollut merkillisempi kuin kukaan muu. Mutta kun otamme huomioon, että hänkin on ihminen ja juuri ennen kaikkea ihminen, niin minusta meidän velvollisuutemme on koettaa häntäkin ihmisenä ymmärtää. Se on meidän velvollisuutemme. Ja vaikka emme voi siinä täydellisesti onnistua, niin voimme sitä yrittää, niin paljon kuin osaamme. Sen tähden en tietenkään tahdo esiintyä ikäänkuin Jeesuksen puhutorvena, niin että puhuisin hänestä kuin minulle kerrassaan tunnetusta asiasta, vaan kun puhun Jeesuksesta ja hänen sisäisestä elämästään, puhun siinä mielessä, että koetan parastani voidakseni häntä ymmärtää. Ja tietenkään en kykene sen parempaa kuvaa antamaan, kuin mitä hänestä voi ymmärtää.

Viime sunnuntaina oli meillä puhetta Jeesuksen ulkonaisesta, persoonallisesta elämästä. Koetin kertoa teille joitakin silmiinpistäviä piirteitä hänen persoonallisuudestaan, jotka piirteet tulivat näkyviin hänen fyysisessä elämässään. Tänään tahtoisin koettaa kuvata joitakin piir-

teitä hänen sisäisestä, persoonallisesta elämästään, siis siitä, joka tavallaan jäi salaisuudeksi hänen ympäristölleen ja maailmalle, voidakseni sitten vihdoin yrittää puhua vähän hänen henkisestä, jumalaisesta elämästään. Kun luomme silmäyksen Jeesuksen sisäiseen, persoonalliseen elämään, voimme nähdä, että hänen elämässään voimme erottaa, niinkuin jokaisen ihmisen elämässä, muutamia suuria periodeja. Tahtoisin sanoa, että ihmisen sisäisessä persoonallisessa elämässä voidaan yleensäkin erottaa seuraavat kolme vaihetta. — Niitä hän tietenkin voi olla useampia, ja tällainen jako on tavallaan mielivaltainen ja riippuu hänestä, joka sellaisen jaon tekee; kuitenkin sellainen jako on kokemusperäinen ja järkevä tai voi sitä olla, mikäli me itse kokemuksen nojalla sen jaon teemme. Ensimmäinen periodi ihmisen elämässä on se, jolloin hän etsii omaa itseään; enkä minä tarkoita sillä ”itsellä” ainoastaan jotakin korkeaa ja jumalaista, tarkoitan ihmisen koko itseä. Ihminen etsii ensin itseään; hän ei tunne vielä itseään, mutta hän etsii sitä. Hän voi nimittää sitä eri sanoin; hän nimittää sitä varsinkin nuoruudessaan totuuden etsimiseksi, ihanteen etsimiseksi tai oman elämäntehtävänsä etsimiseksi; hän etsii itseään, hän tahtoo oppia tuntemaan itsensä. Useimmat ihmiset eivät ehkä ole ollenkaan tietoisia etsimisestään; he vain elävät, mutta heidän sielussaan tapahtuu jotakin etsintää, koska jokainen ihminen sitten löytää itsensä, löytää oman tehtävän, elämänkatsomuksen, Jumalan, totuuden, oli se sitten kuinka häilyvä tahansa. Sentähden voimme nähdä, et-

tä ihmisen sielunelämässä on nähtävissä tällainen periodi, jolloin hän etsii itseään.

Toisena periodina on se, jolloin ihminen on löytänyt itsensä ja etsii toisia. Silloin hän etsii niitä toisia ihmisiä, jotka häntä ymmärtäisivät, jotka näkisivät totuuden niinkuin hän, tuntisivat Jumalan niinkuin hän, ymmärtäisivät elämää niinkuin hän, ymmärtäisivät häntä. Tämä on toinen periodi hänen sielullisessa elämässään.

Kolmas periodi on se, jolloin hän antaa itsensä maailmalle, jolloin hän astuu ulos maailmaan ja elää omaa tehtäväänsä toteuttaen, elää ja ottaa maailman surut päällensä, kärsii ja kuolee. Se on kolmas periodi ihmisen elämässä.

Tavallisen ihmisen elämässä nämä periodit ehkä eivät niin selvästi näy, koska hän itsekään ei ole selvillä omasta etsimisestään; nämä periodit saattavat sekaantua toisiinsa, niin että hän ensin etsii vähän ja sitten tekee työtä sen puolesta, sitten taas etsien ja työtä tehden. Siten voimme huomata, että ihmisen elämässä voi olla samanaikaisesti oman itsensä ja toisten etsimistä ja työntekoa. Ainoastaan suurten, voimakkaiden sielujen elämässä voimme selvästi erottaa ainakin jonkin näistä periodeista. Voimme selvästi erottaa ainakin sen periodin, jolloin he etsivät itseään, Jumalaa, totuutta, elämäntekoa. Jos toiset periodit sitten sisältyisivätkin tähän, niin tämä näkyy selvästi. Kuta korkeammalle me nousemme, sitä selvemmin nämä näkyvät.

Sentähden, kun me ajattelemme sellaisen ihmisen kuin Jeesus Natsaretilaisen elämää, me näemme selväs-

ti nämä periodit. Ensimmäinen periodi on pitkä, ja se on voimakas. Se ei ole ainoastaan lapsuutta; se on myöskin nuoruutta ja miehuutta; se kestää kauan hänen elämässään. Kun se periodi on loppunut, alkaa seuraava periodi, jolloin hän etsii ihmisiä, ja se on verraten lyhyt; ja samalla alkaa hänen kolmas periodinsa, jolloin hän kärsii ja kuolee.

Jeesus siis jo lapsena etsi itseään, tämä täytyy meidän ymmärtää. Hän oh sielu, joka pienestä saakka sisässään teki kysymyksiä ja havaintoja. Hän haaveili, mutta hänen itsensä kannalta se oh mietiskelyä, havaintojen tekemistä ja kysymyksien asettelua. Ja voimme hyvin kuvitella, että hänen ihmeellisimpiä kokemuksiaan jo aivan pienenä lapsena ja sitten kautta koko hänen lapsuutensa oh se, että kun hän esimerkiksi kotonaan leikki omien veljiensä taikka toisten lasten kanssa, hän saattoi usein jäädä aivan liikkumattomaksi, hämmästyneenä sentähden, että hän huomasi olevansa yläpuolella omaa ruumistaan, yläpuolella omaa itseään ja toisia. Hän huomasi olevansa jossakin ilmassa. Hän ei ollutkaan oman ruumiinsa sisäpuolella, ei elänyt omissa aivoissaan, vaan huomasi olevansa jossakin avaruudessa, jossakin ilmassa oman itsensä yläpuolella ja samalla toisten veljiensä, leikkikumppaniensa yläpuolella, niin että hän katseli kaikkia kuin ylhäältä, etäältä. Tuossa olivat hänen veljensä ja leikkikumppaninsa, istuivat maassa tai lattialla, ja hän tunsu selvästi, että kaikki nuo muodot olivat häntä itseään. Ei ollut ollenkaan eroa Jeesuksen ja toisten poikien ja tyttöjen välillä. He oli-

vat kaikki tuossa erinimisinä, mutta hän eli noissa kaikissa.

Tätä hän ihmetteli ja kyseli itseltään. Ja kun hän sitten taas oli entinen oma pieni Jeesus, niin silloin hän mielellään läksi ulos mietiskelemään hiljaisuudessa ja yksinäisyydessä, mitä tuo merkitsee ja kuka hän oli ja mikä ihminen oh. Ja kun hän meni ulos ja istui jonkin puun juurella tai oli pitkällään niityllä ja kuunteli hyönteisten surinaa ja katseli lintujen lentoa ja ruohoa ja kukkia, niin hän saattoi taas aivan kuin unohtua johonkin ja huomata katselevansa kaikkia niitä ja ihmettelevänsä, että kaikki nekin olivat häntä. Elikö hän noissa kaikissa, vai oliko hän itse ne kaikki? —

Siitä hänellä oli miettimistä pienenä. Ja koska hänellä oh menneisyys takanaan, pitkä, pitkä inhimillinen menneisyys, niin hänelle tuli monenlaisia näkyjä. Hän oh, niinkuin me voimme nykyaikaisesti sanoa, vanha joogi, ihminen, joka oli ennen etsinyt ja löytänyt. Ja sentähden, että hän oli vanha joogi, hänelle tuli kaikenlaisia näkyjä. Lapsen silmien eteen avautui joko unessa tai päivällä mietiskellessä kummallisia näkyjä. Jos jonkin tahtoisimme kuvata, voisimme sanoa, että hän näki välistä oman itsensä miehenä, joka kantaa olkapäällään suurta, pitkää ristiä sillä tavoin, että poikkipuut ovat edessä olkapäällä ja pitkä ristin jalka ulottuu hänen taakseen. Ja tämä risti oh musta. Hän kulkee sitä kantamassa, ja hän näkee itsensä väsyneenä: hikeä juoksee otsalta, polvet alkavat painua kokoon, mutta kuitenkin hän kulkee tuo risti olalla, kulkee päättäväisesti eteen-

päin. Ja hänestä tuntuu, että vaikka tuo mies, joka on hän itse, hikoilee ja näyttää väsyneeltä, kuitenkin se on iloa ja riemua hänelle, hänestä tuntuu, kuin se kuorma olisi sittenkin keveä. —

Me ymmärrämme, että Jeesus silloin juoksi äitinsä luokse ja kertoi näkynsä hänelle. Äiti ihmetteli ja selitti: ”Niin, sellainen on ihmisen elämä, se on kuin risti, joka on kannettava, ja meidän pitää iloisesti kantaa oma ristimme.” — Ja äiti kätki nuo asiat sydämeensä, sillä olihan ennustettu, että hänen poikansa olisi merkillinen.

Sitten Jeesus näki toisenlaisen näyn: Suuri joukko ihmisiä kulkee erämaassa, aurinko paistaa, hiekka on kuuma jalkojen alla. Heillä on sauva kädessään, ja he vaeltavat aurinkoa kohti. Hän katselee heitä, ja hänestä tuntuu, että hän on heitä johtamassa; hän on heidän paimenensa ja hän vie heitä eteenpäin jonnekin. — Ja taas hän kertoi sen äidilleen, joka selitti: ”Niin, rakas lapsi, jokaisen meistä tulee auttaa toisiamme kykymme mukaan. Ehkä sinä olet kutsuttu auttamaan suurta ihmisjoukkoa valon valtakuntaan, Jumalan valtakuntaan.” — Maria kätki Jeesuksen näyt sydämeensä, ja Jeesus taas äitinsä sanat ja mietiskeli niitä.

Sillä tavoin kului hänen lapsuutensa; ja mehän voimme ymmärtää, että hänellä oli monenlaisia näkyjä. Voimme kuvata niitä useampia, sillä me tiedämme, että mitä hän on lapsena nähnyt, sitä hän on miehenä puhunut.

Nuorukaisena Jeesuksesta on tullut aivan itsetietoinen etsijä; hän on tutkija, hän lukee paljon. Älkäämme aja-

telko, että hän olisi viettänyt aikansa vain jonkin höyläpenkin ääressä ja sitten taas lyönyt laimin rumiillisen työn ja kulkenut metsässä haaveilemassa. Ei, Jeesus Nat-saretilainen on ollut suuri etsijä, joka on tahtonut tietää, mitä toiset ajattelevat. Ei hän 12-vuotiaana temppeleissä olisi ollut keskusteluissa oppineiden pappien kanssa, ellei hän olisi paljon lukenut ja ulkoa osannut, että hän lukemansa nojalla osasi arvostella asioita. Ei hän olisi osannut tehdä kysymyksiä, ellei hän olisi osannut ajatella niinkuin he. Hän luki pyhiä kirjoja paljon; hän tutustui monenlaisiin ihmisiin. Kerrotaanhan, että hän olisi viettänyt nuoruutensa essealaisten luona, ja myöhemmin ollut Serbalin luostarissa. Myöskin kerrotaan, että hän olisi matkustellut paljon.

1890-luvulla venäläinen Notovits julkaisi kirjan ”Jeesuksen tutkimaton elämä”, jossa hän kertoo saaneensa käsiinsä erään kirjan, joka kertoo Jeesuksen elämästä, että hän olisi käynyt Intiassa ja Tibetissä saakka. Ja me tiedämme, ettei tämä Notovits ole ollut ainoa, vaan että Amerikassa ja Englannissa ja Saksassakin on ollut ihmisiä, jotka ovat väittäneet, että he ovat joko mediumistisella tavalla kirjoittamalla, tai sitten näyissä ja unissa nähneet ja kuulleet jotakin Jeesuksen tutkimattomasta elämästä. On olemassa useita tällaisia evankeliumeja, jotka ovat saadut mediumistista tai okkultista tietä. Yksi on Norjassakin.

Me emme tietenkään saa umpimähkään luottaa mihinkään tuollaiseen, mutta se vain osoittaa, että ihmiset sekä tässä näkyvässä että näkymättömässä henkimaailmas-

sa ovat ajatelleet sitä osaa Jeesuksen elämästä, jota nämä meille tunnetut evankeliumit eivät ole kertoneet. On otettava myös huomioon se seikka, että nämä neljä yleistä evankeliumia eivät ole ainoat vaan neljä suuresta joukosta evankeliumeja. Ensimmäisinä aikoina Jeesuksen jälkeen oli paljon evankeliumeja, mutta nämä neljä valittiin yleisiksi kirkolliskokouksissa. On ollut tietenkin jotakin salaista tietoa takana, kun nämä valittiin luotettavimmiksi evankeliumeiksi. Ensimmäisinä aikoina oli paljon evankeliumeja, joissa puhuttiin siitäkkin ajasta, joka nyt on jäänyt tuntemattomaksi Jeesuksen elämässä, ja mitä evankeliumeja on epäilemättä jäljellä. On salaisia paikkoja Syyriassa, Intiassa ja muualla, luostareita, joissa vielä säilytetään tällaisia alkuperäisiä evankeliumeja, jotka sisältävät paljon tietoja niistä ajoista, joista nämä neljä eivät mitään puhu.

Vaikkakaan emme saata umpimähkään luottaa sellaisiin evankeliumeihin, jotka ovat yliluonnollisella tavalla saadut, sillä me tiedämme, kuinka paljon petosta saattaa tapahtua tuollaisten ilmiöiden ohella, niin hyvällä syyllä voimme olettaa, että vielä löydetään käsikirjoituksia, jotka nyt ovat tuntemattomia ja jotka puhuvat Jeesuksen matkoista. Joka tapauksessa me ymmärrämme ilman muuta, että matkusti hän tai oli matkustamatta, niin hän sekä luki paljon että tutustui monenkaltaisiin ihmisiin. Jos hän jossakin luostarissa eli, niin kävi hän siellä paljon matkustajia. Niinkuin hänen syntyesään viisaat Idästä olivat käyneet häntä katsomassa, niin hänen nuoruutensa aikana tuli ulkomailta kehittyneitä

ihmisiä häntä tervehtimään, puhuttelemaan, ohjaamaan ja neuvomaan.

Tämä on päivänselvää; sen me ymmärrämme ilman muuta. Sentähden me voimme sanoa aivan ehdottomalla varmuudella, että hänen etsimisaikansa, joka kesti 29:nteen ikävuoteen saakka, oli lujaa, itsetietoista etsimistä. Hän koko sielullaan etsi itseään, hän kysyi, kuka hän oli. Ja me voimme myöskin ymmärtää, että hänellä oli monenlaisia ihmeellisiä ja suurenmoisia kokemuksia tällä etsimisajalla. — Muuten on syytä tässä mainita eräs kokemus, minkä hän varmasti ja monta kertaa teki, sillä siitä on hänen myöhempi, julkinen työnsä meille todistuksena. — Aluksi haluan aivan kuin sulkumerkkien välillä mainita, että tällainen kokemus aiheutui siitä, että Jeesus oli sukupuolisesti puhdas, ehdottomasti pidättyväinen. Jokaisen maagikon ja viisaan elämässä voimme huomata sen, että hänen henkiset ja yliluonnolliset, maagiset kokemuksensa ovat yhteydessä sen kanssa, että hän on sukupuolensa herra. — Siksi Jeesuksella oli usein seuraavanlainen kokemus:

Kun Jeesus mietiskeli, niin yht'äkkiä häntä ympäröi suuri, kirkas valo, jonka hän näki. Hän ei tietenkään tiennyt, näkikö hän sen fyysisin silmin vai miten. Hän näki sen sillä tavoin fyysisin silmin, ettei hänen tarvinnut pitää silmiään kiinni nähdäkseen sen. Jos hän kulki esimerkiksi metsässä illalla myöhään, niin valo valaisi hänen tietään pimeässä, ja kun hän tarkasteli sitä valoa, huomasi hän, että se valo lähti hänestä itsestään, ikäänkuin hänen sydämestään. Sieltä nousee suuri, leimuava

tuli ja leviää hänen ympärilleen, niin että hän vaeltaa valokehässä. Ja hän saattoi huomata, että kun hän siinä valossa kulkiessaan tapasi toisen ihmisen, niin tämä toinen ihminen tuli hänen katseelleen läpikuultavaksi. Tämä toinen ihminen näkyi hänelle sielullisena, sisäisenä olentona, ihmisenä. Hän näki kärsivän ihmisen, jolla oh omat taistelunsa, omat taakkansa kannettavanaan. Hän näki ihmisen, joka on kuin lapsi sielussaan, joka rukoilee sielussaan tietämättä, miksi hän on olemassa, miksi häntä painaa synnin taakka, kuka hänet on tähän maailmaan lähettänyt. —

Jeesus näkee tämän jokaisen ihmisen suhteen ja hän näkee, mikä se on, joka kutakin ihmistä painaa, mikä on hänen erehdyksensä, heikkoutensa, syntinsä. Hän näkee, että kun tuo ihminen vain pääsisi siitä, heittäisi sen päältänsä, niin hän voisi olla iloinen ja hymyilevä lapsi, hän voisi tulla ikäänkuin taivasten valtakuntaan.

Ja me voimme ymmärtää, että Jeesus tuolla tavoin ihmisiä kohdatessaan myöskin auttoi heitä. Ihmiset tietenkin tulivat hänen luokseen, sillä on selvää, että asui-pa hän luostarissa tai oh matkoilla, hän ei voinut jäädä tuntemattomaksi. Ja jos hän oli silloin tuossa näkevässä tilassa, hän saattoi heitä muutamalla sanalla auttaa. Jos hän ei ollut siinä tilassa, niin silloinkin hänen kosketuksensa tai lempeä katseensa lohdutti sitä, joka tuli hänen luokseen, niin että tuo ihminen tunsu saavansa uutta voimaa.

Tämä Jeesuksen kokemus sisäisestä valosta oh aina silloin tällöin toistuva kokemus. Ja sitä, mitä hän näin

itsessään huomasi ja havaitsi ja myös toisten suhteen, hän nimitti Ihmisen Pojaksi, sisäiseksi valoksi. Hän näki, että tuo valo saattoi syntyä toisen ihmisen sielussa silloin, kun hän tuli lohdutetuksi ja iloiseksi. Jeesus nimitti sitä Ihmisen Pojaksi, ja hänen mielestään, kun hän ajatteli elämää, Ihmisen Poika oli korotettava, sitä ei saanut sortaa. Jokaisen ihmisen piti siis vain luopua siitä, mikä oh itsekästä, pahaa, epäpuhdasta, ja antaa rakkauden herätä sydämessään. Silloin oli kuin hän olisi nostanut, korottanut Ihmisen Pojan.

Ja me tiedämme, että Jeesuksen pitkä etsiminen päättyi löytämiseen; lopulta hän löysi itsensä. Ja siitä on kerrottu kanoonisissa, Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan evankeliumeissa. — Millä tavoin hän löysi itsensä? — Sillä tavoin, että hän meni ystävänsä ja serkkunsa luo, jonka kanssa hän oh monta kertaa keskustellut ja puhunut, ja jolta hän ehkä myös oli saanut inspiraation saarnata ihmisille. Hän meni Johannes Kastajan luo ja sanoi hänelle: ”Kasta minut”. Johannes sanoi: ”Kuinka minä kastaisin Sinut, Sinä tiedät paljon enemmän kuin minä, Sinun näkemyksesi ovat paljon suurempia kuin minun”. — ”Kasta minut”, sanoi Jeesus ja astui veteen. Ja Johannes tunsu värähtelevänsä, kun hän kastoi tuon ihmeellisen ystävänsä, jota hän aina oli jumaloinut ja ihaillut. Ja kun hän kastoi Jeesuksen, silloin hän näki ja tunsu samaa, mitä Jeesus tunsu. Silloin kun Jeesus kastettiin Jordanissa, hän löysi itsensä. Ja miten se löytäminen voi tapahtua muuten kuin siten, että jokainen näki, kuka hän oh.

Silloin Jeesus näki taivasten aukenevan, ja taivaallisen Isän ääni sanoi: ”Sinä olet minun rakas Poikani, jonka minä tänään synnytin.” Ja Johannes, joka vieressä seiso, kuuli tämän ja tiesi: ”Nyt on jotakin niin korkeata tapahtunut ihmiskunnan historiassa, että sellaista tuskin koskaan on sattunut.” —

Isän ääni oli tunnustanut hänet omakseen; nyt hän siis oli löytänyt itsensä; nyt hän siis oli Jumalan Poika. Se oli hänen salaisuutensa. Ja sitten hän lähtee etsimään ystäviä ja auttamaan maailmaa.

Jeesuksen sisäinen elämä II

Jordanin kaste muodostui tärkeäksi käännekohtaksi Jeesuksen elämässä; silloin hänen henkinen minänsä syntyi täyteen itsetietoisuuteen, silloin hän varsinaisessa merkityksessä tuli Kristukseksi. Kristus, Jumalan Poika, tuli silloin hänessä itsetietoiseksi; hän itse silloin tiesi ja tunsu olevansa Jumalan Poika. Tietenkin hän ennenkin, lapsesta saakka — varsinkin meidän silmillämme katsoen — oli ollut erittäin henkevä olento; olihan hän meidän kannaltamme ollut kristusolento jo lapsesta. Mutta kuitenkin meidän täytyy huomata, että hän Jordanin kasteeseen saakka oli elänyt omassa persoonallisessa tajunnassaan, vaikka se persoonallinen tajunta oli ihmeellisen ylevä ja korkea menneisyytensä nojalla. Hän oli ollut ehkä maailman sielukkain olento, mutta Jordanin kasteessa hänessä syntyi henkinen minä.

Siitä lähtien alkaa uusi periodi Jeesuksen elämässä: nyt hän elää itsetietoisesti Jumalan Pojan elämää. Kuitenkaan meidän ei pidä ajatella, että hän Jordanin kasteen jälkeen olisi yksinomaan ja aina ollut Jumala. Meidän täytyy ymmärtää, että hänessä oli Jumala, jumalainen henki, Kristus täysin itsetietoisesti syntynyt, mutta eihän se ollut hävittänyt tieltään hänen omaa sielullista minäänsä, ei hänen persoonallista tajuntaansa poistanut, vaan tämä persoonallinen tajunta oli hänellä vielä jäljellä. Ja siten se henkiminä, Kristus, joka oli täysin

itsetietoiseksi tullut, asui hänessä sisäisenä pyhäkkönä, joka aina eli hänen tajunnassaan, mutta joka ei heti siitä hetkestä, kun se syntyi, ollut sitä tajuntaa kokonaan vallannut. Tämä kristustajunta, Jumalan poikuus Jeesuksessa askel askeleelta valtasi hänen persoonallisen tajuntansa, ja hänen persoonallinen tajuntansa täten aivan kuin vähitellen jätti hyvästit.

Me huomaamme, että näin on käsitetty Jeesus Natsaretilaisen mysteeri alusta alkaen. Kaikki viisaimmat kirjailijat, profeetat, ajattelijat, ne jotka evankeliumeja kirjoittivat, ovat ymmärtäneet Jeesuksen mysteerin tällä tavoin. Hänen apostolinsa, jotka olivat hänen kanssaan senjälkeen, kun hänestä oli tullut Kristus, myöskin näkivät ja kokivat ja ymmärsivät hänet tällä tavoin. Siitä meillä on todistuksena Uuden testamentin evankeliumit, sillä me voimme huomata aivan selvän eron kolmen ensimmäisen ja neljännen välillä. Tästä ovat kaikki tieteelliset tutkijat selvillä. He nimittivät kolmea ensimmäistä synoptisiksi ja neljättä Johanneksen evankeliumiksi. Nämä kolme ensimmäistä, synoptiset evankeliumit, kertovat samanlaisia asioita Jeesus Natsaretilaisen elämästä, mutta Johanneksen evankeliumi ei kerro aivan samanlaisista asioista; se ei mainitse tiettyjä tapahtumia. On merkillä pantavaa, ettei Johanneksen evankeliumissa kerrota mitään Jeesuksen syntymästä, lapsuudesta ja nuoruudesta, vaan evankeliumi alkaa siitä, että hänet kastettiin tai että Johannes todistaa hänestä, että hän on Kristus. Siis Johanneksen evankeliumi jo tällä alullaan osoittaa, että se puhuu Kristuksesta, jota vastoin

synoptiset evankeliumit puhuvat Jeesus Natsaretilaisesta.

Me huomaamme tämän vielä selvemmin, kun otamme huomioon, että Johanneksen evankeliumi jättää aivan mainitsematta muutamia persoonallisia seikkoja Jeesuksesta, esimerkiksi kiusaukset, joista toisissa evankeliumeissa puhutaan. Mehän muistamme, että kun Jeesus oli kastettu, hän meni ulos erämaahan ja siellä perkele häntä kiusasi. Johanneksen evankeliumi on vaiti kaikesta tästä. Ensimmäisissä evankeliumeissa kerrotaan myöskin, että Jeesus Getsemanen yrttitarhassa kärsi kovaa tuskia. Kun hän ajatteli, että hänen on käytävä kohti kuolemaa, niin hän rukoili: ”Isä, ota pois minulta tämä kalkki”, — ja veripisaroita putoili hänen otsaltaan. Vähän myöhemmin hän sanoi: ”Ei niinkuin minä tahdon, vaan niinkuin Sinä, Isä”.

Tämä heikkouden hetki on synoptisissa evankeliumeissa kerrottu; Johanneksen evankeliumi ei puhu siitä mitään. Meillä on synoptisissa evankeliumeissa myös tuo kertomus Jeesuksen viimeisestä huudosta, kun hän riippui ristinpuussa: ”Minun Isäni, minun Isäni, miksi minut hylkäsit”. — Se on kuin viimeinen hätähuuto jalon ihmisen suusta. Johanneksen evankeliumi ei kerro siitä mitään. Hänen evankeliuminsa mukaan Jeesus ei ristillä sanonut muuta, kuin nuo ohjeet äidilleen ja yhdelle opetuslapselleen: ”Katso poikaasi” ja ”katso äitiäsi”, ja sitten nuo viimeiset sanat: ”Se on täytetty”.

Johanneksen evankeliumi jättää täten kertomatta asioita, joista synoptikot kertovat. Ja nämä synoptikot kertovat juuri sellaisia asioita, jotka tuntuvat meistä in-

himillisiltä, ehkä hieman heikoilta. Johanneksen evankeliumi ei mainitse niistä mitään, sillä Jeesus Kristus Johanneksen evankeliumissa ei esiinny koskaan heikkona. Mistä tämä johtuu? — Se johtuu siitä, että synoptiset ja Johanneksen evankeliumi ovat kirjoitetut eri asioita silmällä pitäen, eri tajunnan piiristä katsoen. Ja voimme vielä selvemmin sanoa, että synoptiset evankeliumit puhuvat Jeesus Natsaretilaisesta persoonallisen elämän kannalta, antavat ymmärtää hänen sisäistä, persoonallista elämäänsä, jota vastoin Johanneksen elämäkerta puhuu hänestä kristuselämän kannalta, antaa meidän katsella, aivan kuin kurkistaa hänen sisäiseen, henki-, kristuselämäänsä. Synoptiset evankeliumit avaavat meille hänen persoonallisen sielunelämänsä sisäisiä tunnelmia ja ristiriitoja ja antavat kristusminän hänessä näyttäytyä vähän ulkonaisesti. Me voimme kyllä nähdä, että kristushenki Jeesuksessa toimii, mutta emme näe, mitä ajatuksia ja tunteita liikkuu kristusminässä, jota vastoin Johanneksen evankeliumi antaa meidän aavistaa, mitä ajatuksia ja tunteita juuri siinä liikkuu.

Siis nämä evankeliumit ovat kirjoitetut aivan kuin eri tasoilta. Synoptiset evankeliumit kertovat Jeesuksen persoonallisesta elämästä, millä tavoin hän persoonallisesti vähitellen yhtyi kristustajuntaan aivan täydellisesti, millä tavoin kristustajunta läpitunki hänen persoonallisen tajuntansa täydellisesti, jota vastoin Johanneksen evankeliumi kertoo siitä kristustajunnasta, joka hänessä oh itsetietoisena ja elävänä Jordanin kasteen jälkeen.

— Kun ensimmäisinä kristillisinä aikoina teologit ru-

pesivat puhumaan Kristuksen inhimillisestä ja jumalaisesta luonnosta, niin tämä aiheutui siitä, että näillä ensimmäisillä kristityillä oppineilla oli aavistus siitä, että Jeesus eli samanaikaisesti sekä persoonallista, inhimillistä elämää että jumalaista, kristuselämää.

Kun nyt tahdomme mekin tässä vähän seurata tätä Jeesuksen myöhempää elämää Jordanin kasteen jälkeen, niin me teemme sen ensiksi hänen persoonallisen elämänsä kannalta, koska se opettaa meille psykologisesti äärettömän paljon. Sitten myöhemmin tahdomme seurata hänen elämäänsä kristustajunnan kannalta, joka tietenkin paljastaa meille suurempia, kosmisia salaisuuksia, mutta samalla on paljon etämmällä meidän tajunastamme.

Synoptiset evankeliumit kertovat, että kun Jeesus oli kastettu, niin hän lähti erämaahan yksinäisyyteen mietiskelemään. Hän läksi yksinäisyyteen valmistamaan itseään, sillä samalla, kun hän Jordanin kasteessa tuli tietoiseksi omasta syvimmästä itsestään, samalla hän myöskin silloin näki selvästi, mikä oli hänen elämäntehtävänsä. Mutta se ensimmäinen selvä inspiiraatio vaati tietenkin meditaatiota. Hänen täytyi vetäytyä yksinäisyyteen mietiskelemään sitä tehtävää, mikä hänellä oli. — Ja silloin kerrotaan synoptisissa evankeliumeissa, että hän paastosi 40 vuorokautta ja hänen tuli nälkä. Ja tämän jälkeen tuli sitten paha henki ja kiusasi häntä.

Nyt, kun tutkimme näitä kiusauksia, meidän täytyy tarkastaa niitä kahdelta kannalta, ensinnäkin Jeesuksen persoonallisen elämän kannalta ja sitten siltä kannalta,

että hänen persoonallisessa elämässään oli herännyt kristustajunta. Tämähän kaikki kuuluu Jeesus Natsaretilaisen sisäiseen, inhimilliseen, sielulliseen elämään, mutta siinä on huomioonotettava nuo kaksi puolta, tuo pelkkä sielullinen elämä omine minuuksineen ja sitten se, että siinä oh kristuselämä.

Kun me näiltä kannoilta tutkimme näitä kiusauksia, paljastuvat ne meille selvemmin; me huomaamme, että ne persoonallisen sielunelämän kannalta ovat vertauskuvia, mutta sitten taas huomaamme, että ne henki-, kristuselämän kannalta ovat todellisuuksia juuri sellaisina, kuin ne ovat evankeliumeissa kerrotut. Ensin ne ovat vertauskuvia, mikä vaikuttaa sen, että mekin voimme niitä ymmärtää, sillä sellaiset kiusaukset vertauskuvina tulevat kaikille opetuslapsille. Jos ihminen ei ole valmistautunut niinkuin Jeesus Natsaretilainen, jos hänessä ei ole Jumalan Poika vielä itsetietoiseksi syntynyt, niin voivat nuo kiusaukset tulla hänen luokseen ja hän ei kykene niitä voittamaan, hän ei huomaa, että ne ovat kiusauksia. Mutta jos hänessä on kristustajunta elävä, silloin hän heti huomaa ne kiusaukset ja voittaa ne samalla tavoin, kuin Jeesus Natsaretilainen omassa persoonallisessa sielunelämässään ne voitti.

Ensimmäinen kiusaus kuuluu näin: silloin kiusaaja tuli hänen tykönsä ja sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi.” Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Kirjoitettu on: ihminen ei elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.” —

Kun ymmärrämme tämän vertauskuvana, silloin se sanoo meille: kiusaus tulee ihmisen luokse, ja se kiusaus on toisella nimellä rikkaus, rikkauden kiusaus. Sil- lä mitä kivet vertauskuvallisesti merkitsevät? — Kivet merkitsevät vertauskuvallisesti ajatuksia ja aatteita. Menkää näkymättömään maailmaan ja katsekkaa sen salaisuuksia, niin te huomaatte, että jos etsitte kivennäis- kunnan muotojen salaista elämää ja tajuntaa, niin teidän täytyy mennä ajatusmaailmaan, älymaailmaan. Jos me- nette astraalimaailmaan, ette löydä niiden sielua sieltä. Sieltä löydätte sielun vain niille olennoille, joissa on nä- kyvä elämä myös tässä fyysisessä maailmassa. Täytyy nousta äly- eli mentaalimaailmaan löytääkseen kivikun- nan sisäisen, salaisen elämän. Siis kivet ovat luonnon il- mennyksiä ajatusmaailman muodoista, järjen maailmas- ta; älymaailmassa ne ovat eläviä ajatuksia. Siis meidän fyysisen maailmamme kivet ovat todella kristallisoituja ajatuksia. Ja sentähden vertauskuvakielessä, joka aina on otettu luonnollisella tavalla luonnosta, kivillä tarkoi- tetaan ajatuksia.

Kun siis kiusaaja sanoo Jeesukselle: ”Sinähän voit tehdä näistä kivistä leipää”, niin se merkitsee, että kiu- saaja tulee henkisesti pyrkivän ihmisen luo ja sanoo: ”Tule rikkaaksi, sinullahan on kykyjä. Sinä hallitset ajatuksia ja aatteita, sinä olet ihminen, joka elät ajatus- maailmassa, sinä olet sellainen olento, joka jo olet Ju- malan kaltainen, joka osaat luoda. Ja ajatuksilla on luo- va voima. Siis muuttamalla ajatukset teoiksi sinä voit tulla rikkaaksi. Ajattele, mitä kaikkea rikkaus itsessään

sisältää; sinä pääset kaikista huolista; sinun ei tarvitse ajatella, mitä syöt ja juot ja millä itsesi vaattetat; kaikki ne sinulle tulevat. Sinä panet siis ajatuksesi palvelemaan itseäsi, ja sinä tulet onnelliseksi ja ihmeelliseksi ihmiseksi.” —

Nyt me tiedämme, että nämä tällaiset kiusaukset kohtaavat ihmistä, ja niin kauan kuin ihminen on vasta kasvamassa, hän ilman muuta lankeaa tähän kiusaukseen, ja hänen on välttämättä langettava siihen, muuten meidän elämästämme ei tulisi mitään tässä maailmassa. Eivät ihmiset ymmärrä sitä, että se on heille kiusaus, sillä he eivät sitä tiedä. Me näemme, että tämä elämä on ollut mahdollinen juuri sen vuoksi, että muutamat ihmiset ottavat avosylin vastaan tuon kiusauksen. Ja tietenkin, kuta kehittymättömämpiä he ovat sieluina, sitä enemmän he tahtovat sitä rikkautta juuri itsensä tähden, ja kuta enemmän he sieluina kehittyvät, sitä enemmän he tyydyttävät omaa sisäistä kaipuutaan sillä, että ajattelevat sillä rikkaudella voivansa toisia palvella. — Sillä tavoin ihmiset kehittyvät, ja maailman elämä menee eteenpäin.

Mutta kun ihminen on alkanut elää henkistä elämää, silloin hän huomaa, että tämä olisi hänelle suoranainen kiusaus, jos se siinä muodossa tulisi; ja hän ymmärtää, että hän voi noudattaa Jeesuksen esimerkkiä, kun hän vastasi: ”Etkö sinä tiedä, ettei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee”. — Mitä se merkitsee. — Se merkitsee: jos sinä luulet, että rikkaus on sinua varten, niin sinä unohdat,

ettei se voi sinua tyydyttää. Ihminen elää rikkaudesta enintään vain puoleksi; hän elää ainakin puoleksi siitä, mitä lähtee sisästä, Jumalasta, hänen oman sielunsa syvyydestä. — Mikä se on? — Se on rakkaus, se, ettei hän ota itselleen, vaan antaa. Ja me tiedämme, että jos ihminen ei ole noudattanut kiusaajan ääntä, hän alkaa heti antaa rikkautta; hän ei tahdokaan enää rikkautta itselleen. Ja hän antaa sitä rakkaudessa, hän tahtoo nähdä toiset onnellisina, ja ainoastaan siinä määrin, kuin rikkaus hänen käsiensä kautta tekee toisia onnellisiksi, ainoastaan siinä määrin se onnellistuttaa häntä itseään, sillä muuten se olisi pelkkä taakka ja kirous.

Tämä on siis tuon ensimmäisen kiusauksen vertauskuvallinen tarkoitus, ja se tulee jokaiselle henkisesti pyrkivälle ihmiselle. Hänen täytyy selvittää itselleen juuri tämä kysymys kaikesta rikkaudesta ja omistusoikeudesta. Jeesus suhtautui aivan kuin ohimennen tältä kannalta koko tuohon kiusaukseen. Hänhän heti tiesi, että sellainen elämä ei millään tavoin ollut häntä varten. Häntä se ei koskenut yhtään, sillä hänessä oli kristustajunta elävänä, ja sentähden se saattoi tulla hänen luokseen okkultisena todellisuutena. Ja se tuli hänelle tällaisena: ”Jos olet Jumalan Poika, niin käske, että nämä kivet muuttuvat leiviksi. Jos olet Jumalan Poika, silloin sinä hallitset kaikkia voimia; sinunhan ei tarvitse turvautua tämän fyysisen maailman voimiin; sinä voit käyttää luonnonvoimia, joista fyysisesti elävät ihmiset eivät mitään tiedä. Sinä voit niitä voimia ulottaa tähän näkyvään maailmaan ja voit siis elää autuaana, onnelli-

sena ja huolettomana ilman mitään suruja ja huolia. Rakenna itsellesi olosuhteet, jotka ovat sellaiset kuin haluat, káske vain ja luonto tottelee; sinun ei tarvitse mistään huolehtia. Jos tahdot asua vaikka palatsissa ja syödä kulta-astioista, niin kaikki luonnon henget palvelevat sinua.” —

Voimme ymmärtää, että kun on tuollainen ihmeellinen tietäjä, Jumalan Poika, niin elämä sanoo houkutelun hänelle: käytä kykyjäsi, ja sinä olet onnellinen. — Ja Jeesus vastasi kristustajunnassaan aivan samalla tavoin, kuin evankeliumissa on sanottu: ”Ihminen ei elä yksistään leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta”. Ei ihminen elä siitä, että hän käyttää mitä voimia tahansa itsensä hyväksi, että hän itseään ajattelee, että hän luo ympäristönsä salaperäisillä kyvyillään sellaiseksi, että se häntä palvelee. Ei ihminen siitä elä, vaan ihminen elää vain rakkaudesta; hän elää jokaisesta inspiraatiosta, joka Jumalan tajunnasta lähtee. Kristus-tajunta hänen sisässään elää vain siitä, että se saa antaa itsensä ulospäin. —

Nämä ovat itsessään niin korkeita asioita, että emme osaa niitä kuvata sillä tavoin, kuin ne esiintyvät sellaiselle olennolle kuin Jeesus Kristus. Se on meidän kannaltamme yliluonnollinen kiusaus, niin että me emme vielä ymmärrä sen viehättävyyttä.

Sitten on toinen kiusaus, jossa perkele otti hänet mukaansa pyhään kaupunkiin ja asetti hänet temppelin harjalle ja sanoi: ”Jos olet Jumalan Poika, niin heittäydy tästä alas, sillä kirjoitettu on: ”Hän antaa enkeleilleen

käskyn sinusta, ja he kantavat sinua käsillään, ettet jal-
kaasi kiveen loukkaisi.” — Jeesus sanoi: ”On myös kir-
joitettu: ”Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi”.

Kun tämän kiusauksen käsitämme vertauskuvallisesti,
sillä tavoin kuin se esiintyy jokaiselle ihmiselle, ja sillä
tavoin, kuin se ohimennen heijastui Jeesuksen tajuntaan,
niin sanomme: tämä kiusaus on kunnian kiusaus. Ja se
kiusaus sanoo: ”Kun sinä ihminen nyt olet viisastunut,
kun sinä nyt olet tullut noin älykkääksi ja tietorikkaak-
si, kun olet noin paljon sisässäsi saavuttanut, niin nyt
sinun pitää tulla kunnioitetuksi olennoksi, jolla on suuri
vaikutuspiiri. Ja millä tavoin sinä viisaana ja tietorikkaa-
na olentona voit saavuttaa kunnioitusta ja kunniaa ja
suuren vaikutuspiirin? — Sillä tavoin, että nouset temp-
pelin harjalle ja katsot tätä maailmaa. Tässä on luotu
ammoisista ajoista lähtien sellainen järjestys, että juuri
viisaudelle annetaan kunnia. Ammoisista ajoista alkaen
on maailmassa aina ollut kirkkoja, niiden palvelijoita,
pappeja ja papistoja. Siis, kun sinä olet henkinen ihmi-
nen, sinä tiedät jotakin Jumalasta, sinä olet yliluonnolli-
sissa asioissa viisastunut, niin mene siihen järjestöön,
jossa näitä asioita kunnioitetaan, jossa näiden asioiden
avulla saavutetaan kunniaa maailman taholta. Mene pa-
piksi ja sinusta tulee pian piispa tai paavi, ja silloin on
sinun tiesi aivan varma maailmassa. Sinä saat koko ajan
näyttää, kuinka viisas olet, ja saat johtaa alamaisiasi
kaikehen hyvään; ja he mielellään noudattavat sinun
neuvojasi, sillä sinähän kuulut siihen järjestöön, joka
johtaa maailman henkistä, uskonnollista elämää.” —

Tämä kiusaus tulee aivan luonnollisena asiana kaikille ihmisille, jotka ovat Jumalaa ajatelleet. Kaikki uskonnolliset ihmiset ovat kaikkina aikoina tulleet Jumalan, kirkon palvelijoiksi, papeiksi. Ja jos he sitten ovat huomanneet, etteivät he oikein ole osanneet tuoda esille, mitä he sielussaan elivät — sillä samalla, kun he liittyivät tuohon järjestöön, heidän sisäistä elämäänsä sidottiin, heidän täytyi pukea kaikki ajatuksensa tiettyjen dogmien muotoon — niin he ovat sittenkin kulkeneet sitä latua. Kun ihminen on henkisesti enemmän herännyt, kun hän on tullut henkisesti itsetietoisemmaksi, ainoastaan silloin hän osaa vastata tälle kiusaukselle: ”Mutta eihän se ole siinä, että minä saisin vaikutusala ja sen avulla saisin kunniaa, vaan se on siinä, että minä saisin puhua ja sanoa, mitä minun sielussani ja hengessäni liikkuu. Siis se olisi aivan kuin minä kiusaisin omaa Jumalaani, sisintä henkeä, jos menisin kirkon palvelukseen ja siinä pyhästi lupaisin puhua ainoastaan näiden määrättyjen dogmien kahlehtimana.” —

Sentähden ihminen, joka on henkisesti herännyt, työntää luotaan tuon kiusauksen ja sanoo: ”Yksin minun täytyy kulkea Jumalani kanssa; minä en saa tavoitella maailman kunniaa, en sitä, että ihmiset minua kuuntelisivat, vaan kuunnelkoot vasta sitten, jos minulla on jotakin sanottavaa.” —

Näin Jeesus tietenkin vastasi sielussaan, persoonallisessa elämässään. Jos hänelle olisi välähtänyt ajatus: ”Sinähän voit opettaa synagogassa, sinä voit tulla aivan loistavaksi kasvattajaksi ja opettajaksi,” — niin hän

heti työnsi sen luotaan: ”Minun sanomani on aivan toinen; minä kiusaisin Jumalaa, jos niin tekisin. Minun täytyy kulkea uusia uria; sentähden minun täytyy kulkea yksin.” —

Me ymmärrämme, että Jeesus heti torjui kiusauksen persoonallisessa sielunelämässään. Mutta se kiusaus ei tullutkaan hänelle tällaisessa vertauskuvallisessa muodossa, vaan okkultisena kiusauksena, ”Tule minun kansani”, sanoo kiusaaja. Jeesus jättää fyysisen ruumiinsa tuohon mietiskelyasentoon ja lähtee toisessa ruumiissa, astraaliruumiissa, — tai, jos tahdomme kutsua sitä vanhalla intialaisella nimellä maajaavi-ruupaksi, — kiusajan kanssa temppelin harjalle, kunnian kukkuloille. Tämä kiusaus tapahtuu näkymättömässä maailmassa; siellä sanoo kiusauksen henki hänelle: ”Sinun, joka hallitset näitä näkymättömän maailman voimia, pitää tästä näkymättömästä maailmasta laskeutua näkyvään maailmaan; sinun pitää tehdä ihmeitä, silloin ihmiset uskovat sinuun. Tule heidän keskelleen pilvessä, äkkiä ilmesty ja äkkiä häviä, ole kuin ihmeolento, tee merkillisiä tekoja. Ihmiset silloin kumartavat sinua ja sanovat: ”Oi, mikä suuri tietäjä ja profeetta!” He lankeavat maahan sinun eteesi ja uskovat kaikki mitä sinä opetat. He seuraavat sinua, kun sinä teet tuollaisia voimatekoja; elä niin, niin koko maailma sinua seuraa.” —

Silloin Jeesus vastasi: ”Etkö sinä tiedä, että jos ihmisiä sillä tavoin johdettaisiin, vietäisiin palvelemaan harhoja, jos heidät saisi uskomaan sen nojalla, että tehdään ihmeitä, silloin totuutta, Jumalaa vain kiusattaisiin. Ei-

vähän ihmiset silloin näkisi totuutta, eivät näkisi, että heidän on etsittävä totuutta, että heidän on kuljettava tässä erämaassa avuttomina ja etsittävä Jumalaa. Jos minä menen ja häikäisen heidän silmänsä kaikenlaisilla ihmetempuilla, silloin he saavat väärän kuvan elämästä. Elämä on heidän mielestään silloin kuin tanssia. Minä otan heidät käsivarsilleni, eikä heidän tarvitse muuta kuin uskoa minuun ja lausua minun nimeni, niin koko elämä on muodostunut heille ruusuiseksi kentäksi. — Se on Jumalan kiusaamista, sillä ihmisten täytyy oppia etsimään Jumalaa, etsimään pelastusta oman henkensä syvyydestä. He eivät saa luottaa ulkonaisiin vapahtajiin, eivät saa kääntää silmiään mihinkään ulkonaiseen jumalaan, vaan heidän täytyy etsiä sitä ainoaa Jumalaa, joka on heidän hengessään. Siis minä kiusaisin Jumalaa ja veisin ihmiset väärälle tielle, jos minä houkuttelisin heitä itseäni jumaloimaan. Ja jos joku toinen niin opettaisi minun nimessäni, niin hän hirveästi veisi maailmaa harhaan.” —

Ja kolmas kiusaus oli se, että perkele otti hänet mukaansa sangen korkealle vuorelle ja näytti hänelle kaikki maailman valtakunnat ja niiden loiston ja sanoi hänelle: ”Tämän kaiken minä annan sinulle, jos lankeat maahan ja kumarrat minua.” Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene pois, saatana, sillä kirjoitettu on: ”Herraa Jumalaasi tulee sinun kumartaa ja häntä ainoaa palvella.” ’ —

Tämä kolmas kiusaus on vertauskuvallisesti katsottuna vallan kiusaus. Ja jokaisen ihmissielun luo tulee

vallan kiusaus pienemmässä tai suuremmassa mitassa. ”Kun vain kumarrat minua, niin silloin minä annan sinulle valtaa.” — Mitä se merkitsee? — Se merkitsee: kun sinä ihminen vain kumarrat ja palvot itseäsi, silloin sinulle tulee valtaa. —

Tämä on tuon kiusauksen vertauskuvallinen merkitys. Jos ihminen antaa ensin valtaa omalle itsekkäälle itselleen, itsekkyydelleen, omalle persoonalliselle olemukselleen ja tekee siitä jumalan, — käytännöllisesti jumalan itselleen, — silloin hän saa valtaa toisten yli, silloin hän aivan kuin lumoo maailman voimia ja ihmisiä ja saa vähitellen valtaa. Ne hallitsijat esimerkiksi, jotka ovat olleet kiusauksessa harjoittaa mitä suurinta yksinvaltaa — niitähän on usein ollut — selvästi ovat sellaisia olentoja, jotka ovat myöskin itselleen vaatineet rajatonta palvelusta. Meidän ei tarvitse ottaa esimerkiksi muita kuin Ranskan kuningas Ludvig XIV, joka oli erittäin miellyttävä monarkki ja jota on nimitetty aurinkokuninkaaksi. Hänhän Ranskassa nosti kuninkuuden täydelliseksi yksinvallaksi, ja hänhän sanoi tuon kuuluisaksi tulleen lauseen: *L'état, c'est moi* ”Valtio, se olen minä!” — Hän oh koko valtio ja koko kansa, muut eivät olleet mitään. Hän ei ollut paha ihminen, mutta hän oh täydellisesti langennut tuohon vallan kiusaukseen. Kaikkien täytyi häntä palvella ja palvoa.

Jeesusta tämä kiusaus tuskin hipaisikaan; vertauskuvallisessa muodossa ei se vaikuttanut häneen juuri mitään. Nyt se ei tullut kysymykseen; eihän hän siinä asemassa ollut, ei hän tahtonut mihinkään valtaan pyrkiä,

mutta tämä kiusaus tuli hänen luokseen okkultisena kiusauksena. Se tuli okkultisena kiusauksena seuraavassa muodossa: ”Kun sinä nyt olet saavuttanut kaikkia näitä salaperäisiä, yliaistisia voimia, niin miksi et käyttäisi tätä valtaa; miksi et tekisi maailmaa onnelliseksi? Katsele omaa kansaasi, ihmiskuntaa, kuinka onneton on sen elämä, kuinka ihmiset kärsivät. Minkä tähden he kärsivät? — Sentähden, että he vaeltavat tietämättömyydessä, etteivät he tiedä Jumalasta; heillä ei ole Jumalaa. Jumala on näkymätön; hän aina pysyy salassa; hän ei tahdo näyttää itseään. Etkö sinä voisi tulla tämän ihmiskunnan Jumalaksi; etkö sinä voisi mennä ihmisten keskuuteen ja olla heidän Jumalansa. Ole todellisuudessa heidän Jumalansa, käytä salaisia kykyjä ja näytä, että olet heidän Jumalansa, ja silloin sinä voit muuttaa koko maailman.” —

Mutta Jeesus kristustajunnassaan heti näki koko tämän kiusauksen ytimen, ja hänen persoonallinen sielunelämänsä kristustajunnan valaisemana sanoi: ”Herraa Jumalaasi sinun tulee palvella, juuri tuota salaista, näkymätöntä, sisäistä Jumalaa. Älä tee mitään ulkonaista jumalaa, kaikista vähimmin itseäsi jumalaksi.”

Tämä oli siis mustan magian kiusaus. Musta maagikko lankeaa siihen kiusaukseen, että hän tahtoo itsestään tehdä jumalan, persoonallisesta inhimillisyydestään tehdä ikuisesti mahtavan olennon. Jeesus Kristus osasi heti torjua tämän kiusauksen ja sanoa: ”Yksin näkymätöntä, tuntematonta Jumalaa on palvottava. Minä en saa ketään kärkeä pitämään itseäni Jumalana; minun täytyy

viitata siihen Isään, joka on salassa, joka näkee salassa; sitä yksin täytyy minun opettaa ihmiset palvomaan.” — Ja kiusaus oli näin voitettu.

Me huomaamme, että nämä kiusaukset eivät ole mitään jokapäiväisiä kiusauksia, kun ne tulevat ihmisten luo vertauskuvallisina. Eivät ne ole sellaisia kiusauksia, jotka tulevat aivan pikkusielujen luo; ne tulevat silloin aivan luonnollisina asioina, eivät kiusauksina. Tässä kertomuksessa on kerrassaan jätetty pois se kiusaus, mikä tulee kaikille ihmisille ensimmäisenä kiusauksena. Nämä kiusaukset ovat evankeliumin mukaan sellaisia, jotka kohtaavat ainoastaan sielullisesti voimakasta ihmistä. — Mikä on se kiusaus, joka tulee heikkojen sielujen luo? — Se on aistillisuuden kiusaus: nauti, syö, juo, lemmi, nauti sukupuolisesti. — Sellainen kiusaus ei voi tulla kysymyksenkään enää todellisesti henkisesti elävän ihmisen elämässä; Jeesuksella ei ollut olemassa sellaista kiusausta.

Kun me seuraamme Jeesuksen elämän historiaa, näemme kyllä, kuinka hän käyttää salaperäisiä kykyjä ja yliluonnollisia voimia, mutta näiden kiusausten kertominen on avannut meille sen ymmärryksen, että tiedämme, ettei Jeesus koskaan käyttänyt niitä voimia kiusausten kertomassa muodossa. Ne eivät olleet hänelle mitään kiusauksia. Kun hän käytti siis niitä voimia, jotka voivat luoda rikkautta, luoda leipää, viiniä, niin hän käytti niitä rakkaudessa. Kun hän käytti sellaisia voimia, että hän paransi ihmisiä, herätti kuolleen unesta — silloin, kun ei sielu vielä ollut kerrassaan jättä-

nyt ruumista, — min hän teki sen rakkaudesta, ei omaksi kunniakseen. Kun hänellä oli valtaa opetuslasten yli, kun he mielellään tottelivat häntä, noudattivat hänen neuvojaan, niin ei tämä tapahtunut vallan halusta, vaan auttamisen tahdosta, rakkaudesta. Ja kun hän persoonallisena olentona Getsemanessa kärsi tuskia ja epäilyksiä, ei se ollut sellaista epäilystä ja tuskaa, että hän olisi ajatellut omaa kuolemaansa. Mitä peljättävää oli hänellä kuolemassa, kärsimyksessä, minkä tähden hän ei olisi kuollut ja kärsinyt omana persoonallisena itsenään? Mielellään hän kuoli ja kärsi; ei hänen tuskansa siitä johtunut, vaan siitä, että hän aivan kuin kysyi: ”Mutta miksi kohtalo on sellainen, että tämä minun työni, jonka vielä pitäisi jatkua, jota minä vielä tahtoisin tehdä, koska ihmiset eivät ole vielä kaikkea kuulleet ja valmistuneet, niin kuin minä tahtoisin heitä valmistaa; miksi tämä minun työni pitää kesken katketa? Enkö minä voisi vielä sitä jatkaa; kaikki, mitä olen tehnyt ja puhunut, tulee väärin käsitetyksi; ihmiset eivät ole vielä sitä ymmärtäneet? Kun ihmiset kirjoittavat sen muistiin, tulee se niin kirjoitetuksi, että minä itse asiassa saan aikaan hirveätä pimeyttä ja pahuutta. Kaikella tällä kylä tulee olemaan mitä synkimpiä seurauksia; enkö vielä voisi, Isä, jatkaa tätä työtä?” —

Ja silloin verta alkoi tihkua hänen otsastaan. Mutta kristustajunta sanoi hänelle: ”Isä on kuitenkin kaiken takana, ääretön rauha ja sopusointu on kaiken takana. Älä siis ota sydämellesi sellaista murhetta, josta sinä et ole vastuunalainen. Alistu sinä ihmiskunnan kohtaloon;

jatka työtäsi toisella tavalla.” — Ja silloin hän rauhoitui ja sanoi: ”Niin Isä, ei niinkuin minä tahdon, vaan niinkuin Sinä.” —

Jeesus tiesi, että koko hänen sanomansa, uusi ihmeellinen oppinsa oli siinä, ettei saanut vastustaa pahaa, että hänen siis piti näyttää esimerkillään ja elämällään, että pahaa ei voi vastustaa. Siis ihmisten piti saada raadella häntä, hävittää tuollainen ruumis ja persoonallisuus, jollaista ei ole ollut kuin yksi tämän maapallon aikana. Ihmisten piti saada se tappa ja repiä. Ehkä he joskus huomaavat, minkä työn he tekivät, ehkä he joskus huomaavat, kuinka kallisarvoinen on tuollainen jumalaksi kehittyneen ihmisen elämä. Mutta niin kauan, kuin he vaeltavat pimeydessä, heidän täytyy saada sitä halveksia, siihen sylkeä, sitä lyödä ja ristiin naulita. —

Tällaiset olivat hänen ajatuksensa ja tunteensa. Ja sentähden hän sittenkin suoritti ja täytti elämäntehtävänsä sillä, että antoi kaiken käydä, niinkuin se kävi, eikä millään tavoin mitään vastustanut.

Jeesuksen jumalainen elämä I

Ajatellessaan Jeesuksen jumaluutta kristitty uskovainen aina samalla muistelee koko dogmirakennelmaa. Koko hänen uskonjärjestelmänsä muistuu hänelle silloin mieleen, sillä Jeesus Kristuksen jumaluus hänen mielestään ja hänen oppinsa kannalta on siinä, että Jeesus syntyi Jumalana tähän maailmaan, astui alas tämän maan päälle kuollakseen täällä sovitus- ja uhrikuoleman ihmiskunnan pelastukseksi. Kristityllä uskovaisella ei ole mitään muuta varsinaista käsitystä Jeesus Kristuksen jumaluudesta kuin se, mikä sisältyy tähän hänen suureen tehtäväänsä kristityn uskovaisen kannalta.

Aivan äskettäin kirjoitti eräs ruotsinmaalainen teologi julkaisemassaan kirjassa tähän tapaan: ”Sanonpa teille suuren salaisuuden Jeesuksen suhteen. Jeesuksen suurin salaisuus on siinä, että hänen elämänsä ei ole mitään, ei merkitse mitään; ei hän syntynyt tähän maailmaan näyttääkseen esimerkkiä ihmisille tai opettaakseen heille jotakin. Ei hänen elämänsä mitään merkitse. Salaisuus Jeesuksen suhteen on se, että hän syntyi tähän maailmaan kuollakseen; hänen koko tehtävänsä sisältyy ristinkuolemaan”. —

Näin aivan äskettäin kirjoitti muuan ruotsinmaalainen teologi, ja hän epäilemättä esittäessään tällä tavalla asioita iski asian ytimeen teologian kannalta. Sillä jos me joudumme keskusteluun kristityn uskovaisen kanssa,

niin saamme kuulla, että Jeesuksen elämässä oli tietenkin luonnollista, että hän teki ihmeitä, koska hän oli Jumala, mutta ei hän sitä varten tänne tullut, vaan hän tuli sovittaakseen ihmiskunnan synnit.

Nyt me käsitämme totuuden tutkijoina ja uskonnollisen elämän tutkijoina, että tällainen käsityskanta ei voi olla oikea sentähden, että se perustuu silmännähtävään harhaluuloon, se perustuu jonkinlaisiin opinkappaleisiin, joista sovitaan tietyissä kirkolliskokouksissa. Mutta kun me lähdemme tutkimaan itse niitä kirjoituksia, mitä meillä on jälellä, jotka kertovat Jeesuksen elämästä, jos tutkimme kanoonisia evankeliumeja, niin huomaamme aivan selvästi, että tuollainen edellä mainittu käsityskanta on tuulesta temmattu. Meidän ei tarvitse muuta kuin syventyä Johanneksen evankeliumiin, jossa puhutaan Jeesuksen jumalaisesta elämästä, joka juuri kertoo siitä kristuselämästä, joka hänessä syntyi ja tuli täyteen itsetietoisuuteen Jordanin kasteessa. Johanneksen evankeliumi, joka tästä asiasta puhuu, aivan selvästi myös näyttää meille, mikä oli Jeesuksen elämä, mikä oh tuon kristustajunnan elämä ja tehtävä. Tuo harhappi, josta edellä mainittiin, ja joka on yleinen kristityillä, saa kuoliniskun Johanneksen evankeliumista.

Kun luemme Johanneksen evankeliumia ja niitä sanoja, joita kerrotaan Jeesuksen puhuneen, silloin saamme selvän käsityksen siitä, että Jesus Kristuksella todella oh elämäntehtävä. Ei hän tullut tänne kuolemaan. Se kuului luonnollisesti hänenkin elämäntehtäväänsä, koska se kuuluu jokaisen ihmisen elämäntehtävään; hä-

nen elämäntehtävänsä tuli ilmi hänen elämässään; hänen henkinen elämänsä tuli ilmi hänen sanoissaan ja opetuksissaan. Ja sentähden meidän täytyy välttämättä tutustua Johanneksen evankeliumiin, jotta saisimme kuvan Jeesuksen henkisestä, jumalaisesta elämästä.

Minkälainen oli Jeesuksen henkinen, jumalainen elämä? Se oli juuri opetusta, totuuden julistamista, ihmisten neuvomista, miten he voisivat pyrkiä henkiseen elämään ja elää jumalaista elämää. Sentähden Jeesus sanoo usein: ”Ei se tule Jumalan valtakuntaan, joka huutaa: ”Herra, Herra”, vaan se, joka tekee, mitä minä käsken”. — Ja Jeesus myös puhuu Johanneksen evankeliumissa siitä, että ihmiset eivät etsi sitä kunniaa, joka Jumalasta tulee, vaan sitä, joka tulee toisilta ihmisiltä: he tyytyvät siihen, he ottavat oppia toisiltaan, eivät Jumalalta. Hän, Jeesus, on tullut opettamaan juuri Jumalasta, puhumaan Isästä, joka on hänet lähettänyt, niinkuin hän sanoo: ”Isä on minut lähettänyt; jos minä todistaisin itsestäni, silloin olisi minun puheeni harhaa, mutta minä en todista itsestäni, vaan hänestä, joka minut lähetti”.

Ajatelkaamme, että tässä maallisessa elämässä olisi lähettiläs, joka lähetettynä ulkomaille todistaisi itsestään eikä hallituksestaan. Se olisi väärä edustaja. Jokainen oikea lähettiläs vie perille sen sanoman, minkä hän on saanut hallitukseltaan. — Juuri sillä tavoin Jeesus Kristus puhuu; juuri sillä tavoin jumalainen elämä hänessä ilmenee. Hän sanoo: ”Minä en puhu itsestäni, vaan todistan siitä Isästä, joka minut lähetti”. Ja me luemme

Johanneksen evankeliumista: Mutta Jeesus puhui korkealla äänellä ja sanoi: ”Joka uskoo minuun, se ei usko minuun, vaan Häneen, joka minut lähetti, ja joka näkee minut, näkee Hänet, joka minut lähetti. Minä olen tullut valoksi maailmaan, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeään. Ja jos joku kuulee minun sanani, eikä säilytä niitä, en minä tuomitse häntä, sillä en ole tullut tuomitsemaan maailmaa, vaan pelastamaan maailmaa. Joka ylenkatsoo minut, eikä ota vastaan sanojani, hänellä on tuomitsijansa. Se sana, jonka olen puhunut, on tuomitseva hänet viimeisenä päivänä. Sillä minä en ole itsestäni puhunut, vaan Isä, joka lähetti minut, on antanut minulle käskyn, mitä minun on sanominen ja puhuminen. Ja minä tiedän, että Hänen käskynsä ovat iankaikkista elämää. Sentähden, minkä minä puhun, sen puhun niinkuin Isä on sanonut minulle”. —

Tästä me näemme aivan selvästi, että Jeesus ei suinkaan tullut tänne kuollakseen ristillä, vaan puhuakseen jotakin, todistaakseen Isästä, jotta ihmisillä olisi tilaisuus kuulla hänen sanojansa ja noudattaa niitä käskyjä, joita hän välitti ihmisille Isältä. Se on tullut ilmi hänen omista sanoistaan.

Ja tuo sana 'kunnia', josta Jeesus mainitsee, että ihmiset etsivät toistensa 'kunniaa', eivätkä sitä, joka tulee Jumalalta, että he rakastavat sitä 'kunniaa', joka tulee ihmisiltä, enemmän kuin sitä, joka tulee Jumalalta, — se sana 'kunnia' on kreikaksi *doksa*, sangen ihmeellinen sana, sillä se merkitsee paljon enemmän kuin kunnia. Se merkitsee näet ensin samaa kuin oppi. Ihmiset

rakastavat siis toistensa oppia ja opetusta enemmän kuin Jumalan oppia. Ja sitten se merkitsee kirkkautta eli kunniaa. Ja myös se merkitsee aivan teknisesti samaa, mitä meidän päivinäimme teosofisessa ja okkultisessa kielessä sana ”aura”. Kun puhumme erikoisesti siitä aurasta, joka näkyy ihmisten pään päällä, nimitetään sitä gloriaksi. Siis gloria on doksa, ja se on aura. Me nimitämme juuri tätä auraa, mikä ihmisessä näkyy, kunniaksi ja kirkkaudeksi, koska se, jolla on silmät nähdä, näkee, mikä hänen kunniansa on. — Siis tuo sana doksa merkitsee: aura, gloria, kirkkaus ja kunnia.

Ihminen aina tuo esille, niinkuin Jeesus sanoo evankeliumissa, mitä hänen sydämessään on, mitä hänen sisimmässä minuudessaan on; sitä hän tuo esille ennen kaikkea puheensa avulla. Nyt silloin jokainen ihminen tuo esille puheessaan ja koko olemuksessaan, koko siinä gloriassa eli kunniaassa, mitä tuo hänen gloriansa eli kunniansa on, mitä hänen aurassaan piilee, mitä hän kykenee elämän viisautta näyttämään. Aivan itsetiedottomasti jokainen ihminen todistaa itsestään sillä tavoin. Teoissaan, sanoissaan, elämässään hän todistaa, mitä hänen aurassaan, doksassaan on, siis mitä hän osaa, on oppinut, opettanut. Ja Jeesuksen sana toteutuu siis: ”Te ihmiset, te todistatte itsestänne, omasta kunniaastanne, aurastanne, gloriastanne ja opetatte siis itsestänne, mutta minä en todista itsestäni, minun ei tarvitse todistaa omasta gloriastani, opettaa sitä, mitä minun omassa persoonallisessa aurassani on, sillä minä, joka puhun, olen Kristus, uusi ihminen Jeesuksessa, Kristus-tajunta,

Jumalan Poika Jeesuksessa, ja siis minä puhun siitä, joka minut lähetti, ja todistan Hänen kunniastaan. Minä todistan siitä Isästä, sillä minä tiedän olevani Isän Poika. Te ihmiset yleensä ette tiedä olevanne muuta kuin inhimillisiä yksilöitä, persoonallisia yksilöitä; te ette siis voi tuoda esille muuta, kuin mitä teissä on. Minussa on Isä, ja minä voin siis todistaa Isän kunniaa ja opettaa, mitä Isä opettaa”.

Siinä on ero, ja me ymmärrämme, ettei tämä suhde Jeesuksen ja Jumalan välillä ole aivan ainutlaatuinen. Jokainen ihminen voi päästä samaan suhteeseen Jumalaan, mutta se tapahtuu ainoastaan Jordanin kasteen kautta, sen kautta, että ihmisessä syntyy Kristus, että Kristus tulee hänessä tietoiseksi, Jumalan Poika täyttää hänen sielunsa ja alkaa elää hänen sielussaan. Silloin hän voi puhua Isästä niinkuin Jeesus Kristus.

Tätä tietenkin Jeesus opetti, sillä mitä varten hän muuten olisi opettanut Isästä ja Jumalasta? Ei olisi ollut mitään järkeä siinä, että Jeesus Kristus tai joku muu vapahtaja, joka olisi Isään yhtynyt, todistaisi Isästä, jos me ihmiset välttämättä jäisimme ulkopuolelle Isän, jos ei meillä olisi mitään mahdollisuutta päästä samaan tilaan, kehittyä samalla tavalla. Jos ei olisi mitään armon mahdollisuutta, silloin tuollainen puhe olisi, jos ei Jumalan, niin ainakin ihmisten pilkkaamista. Jos Jeesus Kristus puhui, niinkuin hän Johanneksen evankeliumissa puhui, ja puhui sitä turhaan, silloin ei ole mitään muuta ratkaisua kuin se, minkä kristitty kirkko on antanut, nimittäin, että hän puhui turhaan. Kun hän sanoo esim.:

”Olkaa täydelliset, niinkuin teidän Isänne on täydellinen”, niin kristitty kirkko sanoo: ”Tämä on luonnollisesti vain puhetta, hieman kuin leikinlaskua. Jeesus Kristus on tietenkin puhunut meille, mutta kyllähän me jokainen tiedämme, että sellainen asia on aivan mahdoton meidän toteuttaa. Kuinka sellainen olisi mahdollista?” — Ja jos me sanomme, niinkuin minun oh nuorena tapana sanoa: ”Onko Jeesus siis teidän mielestänne puhunut pötyä”?, niin uskovaiset kristityt vastaavat: ”Ei, ei niin jyrkästi sanota, mutta hän puhui omalle ajalleen, ja meidän aikamme on toinen”. Sillä tavoin koetetaan selittää asiaa, jota vastoin jokaisen kristityn pitäisi sanoa: ”Niin, Jeesus on todella niin sanonut. Miten on minun ja kirkkoni laita ja koko kristinuskon laita, sillä mehän olemme poikenneet Kristuksen omista sanoista, emme niistä välitä ollenkaan”? —

Jokainen ihminen, joka syntyy hengestä, joka itse saa kokea jumalaista elämää, tietää, että Jeesus on puhunut totta aina. Mutta hän tietää myös, että Jeesus on paljon työtä tehnyt, paljon voittanut, paljon kehittynyt ja viisastunut, ennenkuin hän osasi puhua niinkuin hän puhui. Hän tietenkin puhui siitä, mitä hänen sisässään liikkui. Ja kun Jordanin kasteessa Jumalan Poika oli tullut hänessä itsetietoiseksi, niin tietenkin sen jälkeen Jumalan Poika puhui hänen suullaan. Mutta Jeesus Kristus oli, niinkuin evankeliumissa kerrotaan ohimennen, kasvanut ja varttunut viisaudessa ja kaikessa hyvässä. Hän oh, niinkuin me voimme ymmärtää, monen, monen elämän aikana ponnistanut ja tehnyt työtä ja voittanut.

Sentähden on aivan välttämätöntä, että me emme saa hylätä sitä jälleensyntymisoppia, jonka suhteen kristillinen kirkko eräässä kirkolliskokouksessa Konstantinopolissa noin v. 553 päätti, että se oppi on kirottu oppi. Sitä oppia opetettiin ensin kristikunnassa, koska kristityn kirkon täytyi sanoa, että se on harhaoppi. Kristikunnassahan oli useita lahkoja, ja yksi lahko, suurin, ei tuosta opista välittänyt; sen papit ja piispat huomasivat, että tuo ajatus, että ihmissielu on ollut ennen maan päällä, oli pakanallinen oppi, ja se pyyhkäisee pois koko sovituspöytäkirjan, ”josta”, he sanoivat, ”olemme suurilla ponnistuksilla päässeet selville. Jos pidämme kiinni jälleensyntymisestä, silloin on koko tämä uusi oppi turha”. Tämä oli mahtava lahko, joka tämän päätöksen teki.

Eräs kristillisten alkuaikojen tieteellinen tutkija sanoo: ”Kun noita ensimmäisiä aikoja tutkii, silloin hämmästy suuresti, sillä missä on se kristillinen kirkko, josta nyt puhutaan? Nyt meillä on yksi ainoa mahtava kirkko jakautuneena kyllä kolmeen suureen kirkkoon, kreikkalais-katoliseen, roomalais-katoliseen ja protestanttiseen, mutta kuitenkin tämä on kaikki yhtä kristikuntaa. Mutta kun tutkii ensimmäisiä kristittyjä aikoja, silloin ei huomaa ollenkaan, että tällainen yhtenäinen kirkko oli olemassa. On legendaa, että katolinen kirkko, kuten se itse sanoo, olisi ollut aina autuaaksi tekevinä kirkkona, sillä, kun menemme alkuaikoihin, huomaamme, että silloinen maailma oli täynnä mitä erilaisimpia kristityitä lahkoja, jotka kaikki pitivät itseään oikeana kirkkona. Niitä oli paljon olemassa, ja ne saattoivat ol-

la eri mieltä opinkappaleista. Sitten myöhemmin yksi niistä tuli mahtavimmaksi, se, jonka koko dogmirakenne oh yksinkertaisin, mutta samalla helpoin ottaa vastaan, koska se oli järjettömin. Oli muutamia tarmokkaita miehiä, jotka tekivät siitä lahkosta pääkirkon, ja toiset saivat siirtyä syrjään, koska olivat pienempiä, mutta joissa kuitenkin enemmän pohdittiin ja ajateltiin”.

Tämä kaikki siksi, jotta meillä olisi selvänä, että ensimmäisinä aikoina kristikunnassa kyllä opetettiin jälleensyntymistä monessa kristityssä seurakunnassa. Ja tämä jälleensyntymisoppi on kulmakivi, jota emme saa unohtaa, sillä vain sen valossa me voimme ymmärtää, että ihminen on henkiolento, joka voi kehittyä täydelliseksi, sillä eihän hän muuten voisi yht'äkkiä toteuttaa Jeesuksen antamia neuvoja. ”Olkaa täydelliset, niinkuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen”, sitä ei ihminen voi yht'äkkiä toteuttaa; hän saa tehdä työtä monen elämän aikana. Mutta kun ihmisessä Jeesuksen tavoin syntyy tuo sisäinen Jumalan Poika, siis henkinen elämä, silloin hän on noussut tajunnassaan koko tämän ulkoisen ihmiskunnan ja itsensäkin yläpuolelle, ja silloin hän voi kehittyä totuuden tiedossa; hän voi nähdä asioita, joita on mahdoton persoonallisen ihmisen nähdä.

Sentähden me voimme sanoa: ”Missä suhteessa on sitten tämä henkinen elämä, tämä Jumalan Pojan elämä, erikoinen, missä suhteessa se eroaa tavallisesta persoonallisesta elämästä?” — Nyt silloin ymmärrämme niin hyvin tuon doksa-sanana merkityksen juuri Kristuksen, Jumalan Pojan suhteen, sillä Jumalan Poika opettaa:

näin ja näin on tämä elämä. Ja hänestä lähtee ulos kirkkaus eli aura. Mutta me ihmiset voimme ottaa hänen opistaan vastaan sen, minkä ymmärrämme; ja me voimme toteuttaa sitä siinä määrin, kuin voimme ottaa vastaan hänen auransa. — Jos tahtoisimme yhdellä sanalla kuvata sitä elämää, jota voisi nimittää vanhaksi ja uudeksi eli Vanhan ja Uuden liiton elämäksi, Vanhan testamentin ja Uuden testamentin elämäksi, niin voisimme sanoa: vanha elämä on taistelua ja uusi elämä on rauhaa.

Katsokaamme vähän lähemmin, miten tuo taistelu ilmenee. Se ilmenee kolmella tavalla; tuo olemassaolon taistelu voi myöskin ilmetä useammalla tavalla. Ensin se on tuotu ilmi noissa Vanhan testamentin sanoissa: ”Otsasi hiessä tulee sinun syödä leipäsi”. Tämä on ensimmäinen. Se on persoonallisuuden elämänlaki; se on aivan totta tämän ulkonaisen elämän suhteen. Mehän jokainen tiedämme, kuinka totta se on. Ihmisen täytyy tämän maan päällä tehdä työtä, oppia työtä tekemään, oppia ahkeraksi, kannustimena oma olemassaolo. Täällä ei voi pysyä hengissä, jollei tee työtä — en puhu poikkeuksista nyt. Se on elämänlaki, ja se on lausuttu viisaasti sanoissa: ”Otsasi hiessä tulee sinun syödä leipäsi”. Kuka meistä menisi sitä kieltämään; se on jokaisen kokemus ja historian kokemus. Historian lehdillä saamme nähdä, että se on niin: kansat saavat tehdä työtä eläkkeeseen tässä maailmassa, ja yksilöt saavat tehdä työtä. Se on persoonallisen elämän laki.

Mitä sanoo henkinen elämä? — Jumalan Poika sa-

noo omasta näkemyksestään aivan ihmeellistä: ”Älä huolehdi siitä, mitä sinä söisit ja joisit ja millä sinä itsesi vaatettaisit; niin tekevät pakanat, ne ihmiset, jotka eivät tiedä hengen elämästä mitään. He huolehtivat toimeentulosta. Mutta katsokaa taivaan lintuja ja kedon kukkia; ne tulevat toimeen ilman, että kehräävät ja ponnistavat ja tekevät työtä niinkuin te. Siis minä sanon teille: jos te tahdotte elää, niinkuin Jumalan valtakunnassa eletään, jos tahdotte elää Jumalan Pojan elämää, niin älkää huolehtiko huomispäivästä, vaan olkoon teissä ikuinen rauha; ei mitään taistelua olemassaolon puolesta, vaan iankaikkinen rauha. Isänne, joka on taivaassa, tietää, mitä te tarvitsette, ja te saatte sen”. —

Mitä ihmettä tämä on? Niinhän Jeesus opettaa! Ja mikä on ihmeellistä: jos ihminen syntyy hengestä, niin henki sanoo tämän hänellekin. Hän tietää, että Jeesus on puhunut totta sentähden, että Jumalan Poika hänessäkin tästä todistaa; Isä puhuu hänessäkin samalla tavalla.

Mikä ristiriita, mikä kummallinen sekamelska tästä tulee! On selvää, että Jeesus sanoi: ”Vaikka minä julistan ikuista rauhaa, en ole tullut tuomaan rauhaa, vaan taistelua maan päälle”. Tämän hän sanoo aivan kuin surunvoittoisesti, ikäänkuin katsoen kauas eteenpäin, mitä hänen auransa, mitä Isän aura vaikuttaa, joka nyt tuli maan päälle. Hän katselee historian kulkua eteenpäin ja näkee, että ne ihmiset, jotka käsittävät tämän, tuovat rauhaa ja samalla rauhattomuutta.

Tämä on niin salaista, niin salainen hengen laki, että tavallisen ihmisen on aivan mahdotonta tätä ymmärtää.

Tietenkään me emme saa ollenkaan ottaa lukuun, että joku, ehkä monetkin ovat tahallaan käyttäneet väärin näitä sanoja, että esim. kirkot ja papistot ja kaikki lahkot ovat niitä käyttäneet väärin, viitanee niihin, kun ovat sanoneet: ”Meidän pitää siis saada olla ilman huolia; teidän velvollisuutenne on pitää huolta meistä”. — Tämähän on suorastaan humbugia, sillä eihän se ratkaise asiaa, että minun huoleni siirtyvät toiselle, vaan henkisen elämän salaisuus on jokin sellainen ihmeellinen asia, jota emme osaa fyysisin sanoin kuvata; sitä ei voi todistaa, vaan se on asia, jonka pitää olla kokemusta. Ja kun me katselemme, millä tavoin tämä Kristuksen eli Isän aura vaikuttaa hänen doksansa yhteydessä, niin me huomaamme, että sillä on asteettainen vaikutus. Kukaan ei pääse heti tuohon sisimpään salaisuuteen, millä tavoin henkinen elämä vapauttaa huolista, mutta jokainen, joka ottaa vähän vastaan hengen elämää, kyllä ymmärtää uudella tavalla koko elämää; hänelle koko työn probleema astuu uuteen valoon; maailma muodostuu uudeksi hänen silmissään. Sillä minkä asian hän huomaa? — Hän huomaa, että hän vapautuu painajaisesta, sillä tuo: ”Otsasi hiessä tulee sinun syödä leipäsi”, on kuin painajainen. Se merkitsee, että työ on sitä varten, että eläisimme ruumiillisesti. Sehän on kirous; on totta, niinkuin sanotaan Vanhassa testamentissa, että ihmiset heitettiin ulos paratiisista ja heidät kirottiin. Mutta meidän ei ole pakko elää siinä; me olemme nähneet sen uuden auran, joka tulee Kristuksen kunniasta, jonka jokainen totuudenetsijä asetti itselleen. Työnteko ei ole si-

tä varten, että tulisimme toimeen tässä maailmassa, vaan että oppisimme luomaan. Siis työnteko on muuttuva orjan työstä vapaaksi työksi; ja henkinen elämä näkyy siinä, että ihminen valitsee työnsä, tahtoo tehdä tiettyä työtä. Se alkaa sillä, että hän alkaa harrastaa jotakin samalla, kun tekee karmallista työtä. Ja tämä harrastus kasvaa, ja lopulta se vie voiton karmallisesta työstä, ja hän saa elää tuossa vapaassa työssä. Eihän se työ ole tietenkään vailla huolia, eikä Jeesus tarkoita, että ruoka lentäisi meille taivaasta suuhun, vaan sitä, että työ ei silloin enää ole meille pakko, vaan vapaa välttämättömyys, jonka avulla me opimme oikein työtä tekemään, opimme niin huolellisiksi, tarkkaaviksi, panemaan painoa pikku seikoille, että alamme nähdä kauneutta, ikävöidä ja kaivata kauneutta työssä. Työ ei saa olla enää orjan työtä, vaan vapaan ihmisen, joka tahtoo luoda kauneutta työhön. Vaikka hänen työnsä on kadun lakaisemista, niin se on hänelle kauneutta, kun hänessä on henkinen elämä alkanut; eikä hän tee sitä sitä varten, ettei hän kuolisi nälkään. ”Mitä minun elämäni tai kuolemani merkitsee; minä kuolen mielelläni vaikka tällä hetkellä, jos on niin tarkoitus”. —

Ihminen, joka alkaa elää henkistä elämää, tekee työtä sitä varten, että työ on itsessään ihanaa, kun sillä on se tarkoitus, että se opettaa meitä, tekee meistä jumalantalouden työntekijöitä, ikuisen elämän palvelijoita, olentoja, jotka sitten opimme luomaan. Luojan mahdollisuus meissä on jumalainen. Jumala itse, Isä iankaikkinen on painanut meihin leimansa, kuvansa, että meis-

täkin tulisi luojia. Sentähden, vaikka teemme mitä työtä tahansa, yksitoikkoistakin, niin se muuttuu jumalanpalvelukseksi, suureksi juhlaaksi sentähden, että sillä on niin ihmeellinen tarkoitus; sen sisältö on koko hengen elämä, maailman elämä, sillä me olemme täällä, koko ihmiskunta, että oppisimme ahkeriksi, huolellisiksi, tarkkaavaisiksi, sellaisiksi, jotka osaamme luoda kauneutta työhön. Meistä tulee luojia.

Näin on silloin Vanhan testamentin, vanhan elämän sääntö muuttunut uudeksi. Se on tullut toiseksi, niin kuin Jeesuskin sanoo: ”Ennen te olitte kuin orjia, mutta jos otatte vastaan Pojan, se tekee teidät vapaiksi”. Ja se vapaus on sisäistä. Minä voin olla orja, vaikka istun silkkisohvalla ja syön kultalautasilta, ja minä voin olla vapaa, vaikka en omista mitään, — istun vaikka vankilasssa, sentähden, että vapaus on minussa itsessäni, — että se on sisäinen asia. — Näin on hengen elämä.

Jeesuksen jumalainen elämä II

Jeesuksen jumalainen eli henkinen elämä käy meille selvemmäksi kuin mitä yleensä osaamme sitä käsittää, jos katselemme sitä, kuten viime kerralla sanottiin, Vanhan testamentin taustaa vastaan. Jeesuksen henkinen elämä itsetietoisena Jumalan poikana alkoi Jordanin kasteesta, ja sentähden on luonnollista, että se tuli ilmi hänen elämässään ja sanoissaan Jordanin kasteen jälkeen, toisin sanoen silloin, kun hän alkoi julkisesti toimia. Päinvastoin kuin mitä yleensä kristikunnassa on ajateltu, on juuri Jeesuksen saarna, hänen puheensa tärkeä. Ja me muistamme, kuinka hänen itsensä oli tapana sanoa, mikäli luotamme Johanneksen evankeliumiin, että ainoastaan se, joka kuulee hänen sanansa ja tekee sen mukaan, on todella hänen seuraajansa, ja ainoastaan se voi ymmärtää, mitä hän on tarkoittanut. Niinkuin eräässä paikassa hän esim. sanoo näin: ”Jos joku rakastaa minua, niin hän on pitävä minun sanani, ja Isäni on rakastava häntä. Ja me tulemme hänen tykönsä ja pidämme asuntoa hänen luonaan. Ja joka ei rakasta minua, se ei pidä sanojani. Tämän olen puhunut teille, mutta Pyhä Henki muistuttaa teille kaikki, minkä olen sanonut”. Tuo lause: ”Ja Isäni on rakastava häntä, ja me tulemme hänen tykönsä ja pidämme asuntoa hänen luonaan” on erikoisesti merkille pantava. Sitä ei tietenkään ole käsitettävä niin, että Kristus ja Isä tulisivat asumaan opetuslapsen

luokse, vaan ”me tulemme häneen ja asumme hänen sisänsään”. Se ihminen, joka rakastaa Jumalan Pojan henkistä elämää, ottaa itseensä Isän ja Kristuksen. Ainoastaan niin paljon kuin meissä on totuuden henkeä, niin paljon myös ymmärrämme Kristuksen mystistä, henkistä elämää ja sitä elämää, jota Jeesus Jordanin kasteen jälkeen eli.

Jeesushan Jordanin kasteen jälkeen tunsi itsensä Jumalan Pojaksi, tunsi selvemmin kuin koskaan ennen, että oli henkiolento, jonka Jumala, Isä, on lähettänyt tähän maailmaan. Sillä tämä maailma on aineellinen, persoonallinen maailma, muotoihin jakautunut maailma, ja tässä maailmassa elävät muodot, persoonalliset, yksilölliset ihmiset, ruumiilliset olennot, mutta Jeesus tunsi itsensä henkiolennoksi, jonka Isä on lähettänyt maailmaan määrättyä tarkoitusta varten.

Samoin on jokaisen ihmisen laita, joka hengestä syntyy; ja sentähden, että hän tuntee ja tietää itsensä henkiolennoksi, jonka Isä on lähettänyt tänne maailmaan, hän myös ymmärtää, mikä on hengen elämä, ja mikä on aineellinen elämä. Mehän sanoimme viime kerralla, että jos aivan yleisesti kuvailee henkistä elämää, sanoisimme sen olevan rauhaa, jota vastoin ruumiillinen, persoonallinen elämä on taistelua. Tieteellisesti sitä sanotaan taisteluksi olemassaolosta. Kun ihminen järjessään kehittyi, tieteellisesti tutkii tätä elämää ja maailmaa, hän ei näe muuta kuin taistelua olemassaolosta, hän näkee, että kaikki ruumiilliset olennot ovat pakoitettut taistelemaan olemassaolonsa puolesta. Ja jokainen ihminen tie-

tää kokemuksestaan, että olemassaolo on tavallaan taistelua. — Mutta henkinen elämä sanoo: ”Olemassaolo on rauhaa”. Jeesus sanoo: ”Minun rauhani annan minä teille.”

Sanoimme, että kolmeen suuntaan voisimme tutkia tätä henkistä elämää erotettuna maallisesta elämästä. Ja puhuimme viime kerralla ensimmäisestä, puhuimme juuri siitä, jota ennen kaikkea nimitetään olemassaolon taisteluksi, nimittäin siitä työn pakosta, mikä ihmisellä on, koska hän tarvitsee ruokaa, vaatteita ja suojaa. Hänen täytyy tehdä työtä, ja ilman sitä ei ihminen tule toimeen tässä näkyvässä maailmassa. Me puhuimme myöskin, että vaikka ruumiillisen elämän kannalta näyttäisi siltä, että elämän tarkoitus tyhjentyisi siihen, niin henkisen elämän kannalta on toisin. Ja ihminen, joka alkaa ajatella, alkaa jo epäillä, ettei elämän tarkoitus olekaan siinä, että syömmе ja juomme ja hankimme vaatteita. Ihminen alkaa tällä tavoin napista, ja henkinen elämä sanoo silloin: sinä et ole ollenkaan tässä maailmassa sitä varten; eihän sillä olisi mitään merkitystä; silloin olisi yhtä hyvä kuolla pois tai olla olematta. — Ja ihminen voi tuntea joskus, kuinka ihanaa olisi olla olematta, mutta hän on pakotettu olemaan. Mitä siitä, jos hän ottaa itseltään ruumiillisen elämän; hän tuntee sisässään, että hän tekee väärin; ja asiat eivät sillä parane. Elämä ei lopu sillä, että hän ottaa hengen itseltään, hän lykkää ai-noastaan arvoituksen ratkaisun toistaiseksi. Eläminen on välttämättömyys.

Elämän tarkoitus ei voi olla siinä, että ihminen syö

ja juo. Tarkoitus on se, että ihmiset ensiksi oppisivat työtä tekemään, oppisivat ahkeriksi, omantunnon tar-koiksi, huolellisiksi, ja sitten, että he oppisivat luomaan, tavoittelisivat kauneutta työssään. Ensin ihminen oppii rakastamaan työtä työn itsensä takia, koska hän tuntee, että sillä tavoin hän tekee oikein. Kun hengen elämä alkaa hänessä vähän herätä, hän tuntee, että hänen työn-sä on siunattua, että on oikein, että hän tekee työtä. Hän oppii sen jollakin salaperäisellä tavalla. Vaistomainen tunne sanoo: tee työtä, tee velvollisuutesi, sillä siitä on sinulle hyötyä. — Sitten hänelle alkaa selvitä, että hän tekee työtä sitä varten, että oppisi luomaan kauneutta, oppisi taidetta. Ja silloin elämä saa uuden sisällön hänen silmissään. Silloin todella, kun ihmissielusta tulee tai-teellinen luomus, elämä käy hänelle rikkaammaksi, eikä hänen tarvitse ajatella: minä olen liian mitätön, en ym-märrä kauneudesta mitään, en ainakaan osaa mitään kaunista luoda: olen mennyttä miestä.

Meidän täytyy aina pitää mielessä, että olemme jäl-leensyntyviä olentoja. Ei mikään mene hukkaan. Ja hengen elämä on siinä, että me olemme jumalaisia luo-jia. Henkinen ihminen aavistaa näkemyksinä, mikä hä-nellä tulevaisuudessa tulee olemaan tehtävänä; hän nä-kee, että hän vielä saa luoda maailman.

Sitten siirrymme henkisen elämän toiseen puoleen. Nyt tiedämme, että on olemassa toinen pakko ihmiselä-mässä, toinen välttämättömyys. Ei ole olemassa ainoas-taan työn pakko, vaan toinenkin pakko. Työn pakko ylläpitää yksilöiden elämää tässä maailmassa, mutta toi-

nen pakko ylläpitää ihmissuvun elämää. Tämä toinen pakko, välttämättömyys, on se, jota nimitämme sukuvietiksi. Sukuvietti on jokaisella ihmisellä toinen pakko. Ilman sitä ihmiskunta häviäisi tästä näkyvästä maailmasta, tämän tähden pinnalta. Sen me tiedämme, ja myöskin tiedämme, että siihen on kätketty toinen salaisuus. Ihmiskunta on jaettu kahteen sukupuoleen ja tämä on pohjana sille vetovoimalle, mikä on olemassa sukupuolien välillä, ja joka takaa suvun jatkumisen. Ja samalla tavoin kuin työn pakko saa aikaan kaikenlaisia ristiriitoja elämässä, samalla tavoin tämä toinen pakko saa aikaan ihmeellisiä ja merkillisiä ristiriitoja sekä yksilön että yhteiskunnan elämässä.

Millä tavoin Vanha testamentti, Vanha liitto, vanha elämänymmärrys ratkaisee tämän pulman? — Se sanoo: sukupuolinen olemus ihmisessä on olemassa sitä varten, että suvun elämää pidettäisiin yllä, että sukua jatkettaisiin ja lisättäisiin. — Siis sitä varten, että miehet ja naiset saavutettuaan tietyn iän menisivät avioliittoon ja jatkaisivat sukua. Sitä varten on tuo sukupuolisuus olemassa.

Tämä on Vanhan testamentin patriarkaalinen käsitys. Ja sentähden lisätään: koko sukupuolielämä, joka ei palvele suvun lisääntymistä ja jatkamista, on väärää, tuomittua, rikollista. — Me tiedämme, että juuri tämä vanha patriarkaalinen käsitys sukupuolielämän tarkoituksesta saa aikaan sekä suuria konflikteja yhteiskunnallisessa elämässä että myöskin ihmisyksilöissä. Ensin yhteiskunnallisessa elämässä sen vuoksi, että yhteiskun-

nissa elämä ei ainakaan vielä ole taloudellisesti niin järjestetty, että ihmiset voisivat mennä naimisiin ja lisätä sukua silloin, kun heidän aikansa on tullut, vaan melkein jokainen ihmisyksilö asetetaan pulman eteen: hänessä on herännyt vietti, joka on yhtä voimakas kuin konsanaan syömisen vietti, toimeentulemisen halu, mutta yhteiskunta sanoo: hillitse itsesi ja odota siksi, kunnes olet hankkinut itsellesi sellaisen aseman ja toimeentulon että voit mennä naimisiin. —

Näin sanoo yhteiskunta jokaiselle jäsenelleen. Poikkeuksen muodostavat vain ne ihmiset, jotka sattumalta tai karmallisista syistä ovat rikkaita tai sitten ovat talonpoikia maalla. Muut nuoret ihmiset jäävät kysymysmerkeinä seisomaan tämän eteen. Ja me tiedämme, että sentähden on varsinkin näissä kristillisissä yhteiskunnissa luonnon pakosta syntynyt eräänlainen ratkaisu — on syntynyt prostituutio. Se on vanha laitos, ja se on syntynyt sen takia, että ihmisessä vietti on voimakas, ja yhteiskunnallisesti on mahdotonta muodostaa perhettä. Mehän tiedämme, että on sellaisia yhteiskuntia, varsinkin itämailla ja koko muhamettilaisessa maailmassa, joilla ei ole varsinaista prostituutiota, mutta heillä on moniavioisuus, ja heillä on, kuten Intiassa, avioliitto solmittu jo lapsuudessa: 8- ja 12-vuotiaat pojat ja tytöt ovat menneet naimisiin. — Tämä toinen ratkaisu on siis ollut yhtä vähän tyydyttävä kuin ensimmäinenkin.

Sitten me tiedämme, että on ihmisiä, yksilöitä, ihmisieluja, joilla on merkillisiä vaikeuksia itsensä suhteen, jotka sukupuolisesti ovat aivan kuin ottaneet mukaansa

kenties omasta menneisyydestään jotakin epätavallista, omaavat syntymästään saakka erikoisen voimakkaan, tai, niinkuin sanotaan, sairaalloisen vietin. — Meidän hän ei ole pakko, eikä ole mahdollistakaan näin esitelmässä syventyä erilaisiin sukupuolisiin harhasokkeloihin, mutta jokainen täysikasvanut ihminen tietää, että sukupuolielämän alalla on jokseenkin kaikilla ihmisyksilöillä vaikeuksia voitettavana. Ja silloin heidän sielussaan kaikuu nuoresta lähtien tuomio. Sen maailmankatsomuksen valossa, mikä heille on kirkastunut, he tuntevat itsensä syntiseksi, niinkuin sanotaan. Heillä ehkei ole halua, sanokaamme, mennä naimisiin, mutta on ääretön halu, vietti rakastaa. Silloin he tuntevat, että he ovat aivan väärällä tiellä, ovat syntisiä; heidän oma maailmankatsomuksensa tuomitsee heidät.

Millä tavoin, voimme kysyä, hengen elämä, Jeesuksen jumalainen elämä ratkaisee koko tämän pulman? Olemmeko me olemassa sitä varten, että lisäisimme tätä onnetonta sukua, joka silminnähtävästi monessa suhteessa huononee, vuosi vuodelta degeneroituu? Mitä varten muodostaisimme perheitä ja synnyttäisimme maailmaan uusia ihmisiä jatkuvasti kärsimään? Onko mahdollista, että tämä sokea vietti, mikä on meissä, on olemassa sitä varten, sellaista mitätöntä tarkoitusta varten?

Jeesus henkiolentona vastaa tähän kysymykseen ensiksikin yksinkertaisesti ja jyrkästi: ”Sitä varten ei koko sukupuolisuus ollenkaan ole olemassa. Taivasten valtakunnassa ei naida; siellä ei ole miehiä eikä naisia”. —

Mitä tämä merkitsee? Taivasten valtakunnassa? Onko se siis kuoleman jälkeen? Siinä yhteydessä, niissä Jeesus tämän sanoo, oli juuri kysymys kuolemanjälkeisestä elämästä. — Mutta mitä tapahtuu kuoleman jälkeen, missä on taivasten valtakunta kuoleman jälkeen? Se on siinä, missä sitä on nyt. Taivasten valtakuntaa ei ole kuoleman jälkeen, ellei se ole jo nyt, sillä sehän on sama kuin ikuinen elämä, ja siihen täytyy ihmisten jo nyt ottaa osaa; siihen heidän täytyy jo nyt päästä, jos he tahtovat elää taivasten valtakunnassa kuoleman jälkeen, siinä taivasten valtakunnassa, josta Jeesus puhuu. Ja jos taivasten valtakunnassa ei naida, niin ei taivasten valtakunnassa naida ei nyt eikä kuoleman jälkeenkään. — Mitä tämä merkitsee? — Tämä merkitsee Jeesuksen kannalta: ”Henkiolentoina ja ihmisinä te olette vapaat kaikesta sukupuolisuudesta. Teidän ei tarvitse elää sukupuolielämää; te ette ole sukupuoliolentoja; te olette ihmisiä”.

Tämä menee yli ymmärryksemme. Jeesus saattoi sanoa, että ihminen voi olla ilman sukupuolisuutta. Tavalliselle ihmiselle tämä käy yli ymmärryksen; hän tuntee olevansa sukupuoliolento. Mutta samalla tavallahan Jeesus henkisestä elämästä puhuessaan sanoo, että ”teidän ei pidä ollenkaan huolehtia siitä, mitä te syötte ja juotte ja millä itsenne vaatetatte, sillä sitä tekevät pakanat. Jos tahdotte minua seurata, olkaa vapaat niistä huolista. Isä tietää, mitä tarvitsette, teidän ei tarvitse tehdä työtä toimeentulon puolesta”, samalla tavoin hän ratkaisee tämän sukupuolisuudenkin pulman.

Tämähän käy yli kaiken ymmärryksen; sitä ei voi kukaan tavallinen ihminen toteuttaa. — Jeesus siis ratkaisee tämän toisen pulman, sukuvietin arvoituksen näin: ”Sitä ei ole olemassa; se on harhaa; te luulette olevanne sukupuoliolentoja, eläimiä; luulette, että teidän täytyy jatkaa sukua. Ei, se ei ole niin; teidän elämänne ei ole naisellisuudessa, miehellisyydessä; te olette ihmisiä, henkiolentoja.” Tämä on hengen elämän ehdoton ratkaisu. Ja sentähden Jeesus sanoo: ”Minä en ole tullutkaan rauhaa tuomaan maailmaan, vaan sotaa”. Se merkitsee, että, kun ihminen ensin joutuu hengen elämän koskettamaksi, silloin on kuin sota syttyisi hänen sisänsään ja ympäristössään; hän tulee nousseeksi koko maailmaa vastaan, koska maailma ei ymmärrä häntä. Hän on nähnyt, miten henkiolento elää, ja jos hän on alkanut sitä elämää elää, silloin hän joutuu ristiriitaan koko maailman kanssa; hän julistaa sodan koko maailmaa vastaan.

Mutta ihminenhän ei kykene heti elämään henkistä elämää sen täydessä puhtaudessa; hänelle muodostuu nyt uudenlaisia sisäisiä ristiriitoja. Niinkuin työn pakko muodostui ahkeruuden opiksi ja taiteelliseksi luomiseksi, niin myös sukuvietin pakko muodostuu ihmiselle aluksi rakkauden opiksi, kieltäytymisen opiksi ja sitten lopuksi ehdottoman puhtauden osaamiseksi. Ihminen astuu silloin, kun henkinen elämä häntä koskettaa, kun se kirkastuu hänen järjelleen ja on kirkastunut koko ihmiskunnan järjelle, uudelle tielle, rakkauden oppimisen tielle. — Silloin hän ymmärtää, että koko su-

kupuolisuus on olemassa sitä varten, että ihminen oppisi rakkautta, sillä muuten hän ei sitä oppisi. Jos elämä ei pakottaisi ihmistä kiintymään muutamiin olentoihin juuri sukuvietin voimasta, ihminen ei oppisi rakkautta.

Me voisimme kyllä kysyä, kun meillä on tuo vanha käsitys: miksi tämä sukupuolisuus on olemassa; eikö ihmiskunta voisi elää ilman sitä. Miksi tarvitsee olla kaksi sukupuolta. Siitähän tulee pelkkää onnettomuutta? Mehän tiedämme, että luonnossa on kaksineuvoisia olentoja. Voisihan ajatella, että ihmiskunta voisi olla samanlainen. Voisi ajatella, että tästä ruumiillisesta muodosta erkanisi jonkinlainen uusi olento, lapsi, erkanisi ilman muuta, niinkuin luonnossa tapahtuu nykyäänkin eräissä alkuperäisissä eliömuodoissa. Sentähden joku voi napisten kysyä: ”Mitä varten on näin huonosti järjestetty”? Siihen voi vastata: jos ei olisi kahta sukupuolta, ei olisi sitä rikkautta elämässä, mikä nyt on. Sillä jos suku sillä tavalla jatkuisi, että yhdestä ihmisestä erkanisi uusi olento, niin siihen periytyisivät vain ne ominaisuudet, mitkä jo olivat olleet lajin ensimmäisissä yksilöissä ja mahdollisesti aikojen kuluessa hankittuja ominaisuuksia. Kun on kaksi sukupuolta, sekaantuvat ominaisuudet, ja niin tulee uusi yksilö, lapsi rikkaammaksi ja koko elämä tulee monipuolisemmaksi, ja se on välttämätöntä ihmiskunnan kehitykselle.

Kun ihminen sitten ymmärtää hengen elämän valossa, että koko sukupuolisuus on olemassa syvemmissä merkityksessä sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan, silloin koko tämä vaikea pulma astuu uuteen valoon.

Silloin ihminen ei enää napise, kaikki kärsimykset mitkä siitä tulevat muodostuvat hänelle siunaukseksi. Ei mikään voitto omasta itsestään mene hukkaan. Ja ihminen, joka kamppailee itsensä kanssa toivottomanakin, kuitenkin voittaa — hän nousee, kirkastuu. Kaikki sisäiset ristiriidat astuvat uuteen valoon. Sillä mikään inhimillinen kokemus sukupuolisuuden alalla ei silloin ole turha, kaikista on jotakin hyötyä. Ihminen ymmärtää: tämä on sitä varten, että minä oppisin rakastamaan. Sukupuolisuus ei ole sitä varten, että oppisin nauttimaan tai saisin nauttia. —

Vanhassa patriarkalisessa käsityksessä pyrkii edelleenkin olemaan ajatus, että sukupuoli antaa meille luvan nauttia, että naimisiinmeno antaa meille oikeuden sukupuolielämään. Moni on sanonut, että avioliitto on vain laillistettua prostituutiota. — Se on jyrkkä sana, enkä minä ole sitä keksinyt.

Kun ihminen käsittää, että hän on sukupuoliolento sitä varten, että oppisi rakastamaan, silloin hän astuu tielle, jossa elämä häntä opettaa. Hän oppii kieltäytymään nautinnosta. Hän saa joskus ehkä nauttia, mutta hänen nautintonsa on silloin rakkauden pyhittämää, ja se opettaa häntä. Silloin toteutuu hänen suhteensa tuo lause: Minkä Jumala on yhdistänyt, sitä ei ihmisten pidä erottaa. — Tämän oikeuden anasti kirkko itselleen ja sanoo: minkä me kirkkona olemme yhdistäneet, sitä ei ihmisten pidä erottaa. — Jeesus on luonnollisesti tarkoittanut: kun rakkaus on yhdistänyt kaksi ihmistä, silloin älkööt ihmiset heitä erottako, sillä Jumala on rak-

kaus. — Kuinka usein sattuikaan ennen vanhaan, jos esim. joku ylhäinen ja alhainen rakastivat toisiaan, että he eivät voineet mennä naimisiin; maailma oli heitä es-tämässä. ”Kuinka köyhä torpan poika voisi saada prin-sessan”! Siihen sanoo Jeesus: ”Jos Jumala laskee teidän sydämeenne rakkauden, voi silloin niitä ihmisiä, jotka koettavat teidät erottaa”! — Tämä on toista kuin kirkon käsitys.

Ja siinä tapauksessa, että kaksi ihmistä rakastaa toi-siaan sydämestään, heidän rakkautensa ei ole nautintoa alhaisessa merkityksessä, vaan sielullista nautintoa. Kun kaksi ihmistä oikein puhtaasti rakastaa toisiaan, ovat valmiit elämään ja kuolemaan toistensa puolesta, silloin he ovat onnellisia, ovat aivan kuin ratkaisemaisillaan sukupuolisuuden arvoituksen. Ja kun nuori ihminen kä-sittää tämän, kun hän saa sen elämänymmärryksen, et-tä hänen sukupuolisuutensa ei ole kirottu eikä sokea vietti, jota hänen tulee ehdottomasti totella, silloin hän ymmärtää, että koko hänen sukupuolisuutensa on kuin kallis helmi, joka on annettu hänen käsiinsä sitä varten, että hän voisi lahjoittaa sen joskus sellaiselle ihmiselle, joka häntä rakastaa. Hän ei kykenisi sitä millään tavoin väärin käyttämään; hän on silloin puhdistunut, ettei hän kykene lankeamaan, tekemään syntiä. Hän on suuren rikkauden omistaja; kuinka hän sitä heittäisi pois siko-
jen eteen! Ei, hän odottaa vaikka koko elämänsä, vaika kymmenen elämää, että tulisi se ihminen, joka häntä ymmärtää, jota hän voi ymmärtää, jota hän rakastaa.

Se on hyvin merkillinen tie, jolle henkinen ihminen

astuu. Hänellä täytyy olla ikuisuus edessään, monen monet jälleensyntymät, muuten hän aivan sortuisi, jos hän ajattelisi, ettei ole olemassa muuta kuin tämä yksi elämä. Mitä varten ihminen silloin säilyttäisi mitään rikkauksia? Silloinhan hän tahtoo nauttia mahdollisimman paljon ja ottaa omakseen kaiken hyvän, mitä elämässä on. Mutta kun hän katselee koko elämää aivan toiselta kannalta, kun hengen siipi on koskettanut hänen sie-luaan, hän ymmärtää, että hän on henkiolento, jonka tulee oppia rakastamaan. Ja elämä kyllä osaa häntä opettaa, vaikkei se toisikaan tässä elämässä hänen luokseen sellaista ihmistä, joka häntä rakastaisi. Elämä opettaa häntä kuitenkin rakastamaan, jos hän vain on uskollinen näkemälleen totuudelle.

Sitten tahdomme puhua vielä kolmannelta puolesta tässä henkisessä elämässä. Vanhan testamentin mukaan elämä on taistelua oman itsensä, omien oikeuksien, omaisten puolesta kaikkia pahoja ihmisiä vastaan. Tämä on aivan luonnollista. Jokainen ihminen oikeastaan joutuu sellaiseen asemaan elämässä, että hän saa taistella oikeuksiensa, omaistensa puolesta pahoja ihmisiä vastaan. Voi olla ryöväreitä, murhaajia — kaikkia vastaan täytyy taistella, puolustaa itseään ja omaisiaan.

Tämähän on aivan luonnollinen vietti ihmisellä, luonnollinen oikeudentunto: ei kukaan saa hypätä nenälleni, ei kukaan saa lyödä sisartani, vaimoani, ei hyökätä isänmaahani. — Tämä kaikki on aivan luonnollista. Mutta kun ihminen alkaa ajatella, hän kysyy: onko siis tämä olemassaolo ainoastaan taistelua, pitääkö

aina taistella ja keksiä parempia taisteluvälineitä? Nyt ei enää taistella nyrkein ja nuijin, nyt meillä on kiväärit ja kanuunat, me voimme monella tavalla varjella itseämme viholliselta. Mutta toivotonta on elämä maan päällä, jos aina murhaamme toisiamme, hävitämme kaupunkeja, kyliä ja peltoja. Viimeisessä maailmansodassa kaikki Pohjois-Ranskan viljavat seudut ovat muodostuneet kuin erämaaksi, joka on täynnä rauta- ja teräskappaleita. Mitä varten? Näinkö jatketaan? Pitäisikö minunkin omalta osaltani keksiä joitakin uusia aseita; olen hyödytön tässä elämässä, jos kaikki riippuu siitä? —

Kuinka hengen elämä ratkaisee tämän kysymyksen? Korkeimmassa kirkkaudessaan se sanoo Jeesus Kristuksen suulla: ”Olemassaolo on rauhaa eikä taistelua; siis lakatkaa taistelemasta. Kärsikää, alistukaa, ymmärtäkää, että ihmisen autuus on siinä, että hän vapaaehtoisesti kärsii. Elämän syvin salaisuus on siinä, ettei hän asetu kärsimystä vastaan, vaan siunaa sitä ja ottaa sen vastaan. Ei siis tarvitse olla pahoja vastaan, vaan antaa heidän mellastaa”. —

Näin sanoo hengen viimeinen sankari, Jeesus Kristus. Meistä tavallisista ihmisistä tämä on tietenkin aivan järjetöntä, yliluonnollista puhetta, tai puhetta, jonka yli me olemme nousseet. Mitä järkeä on antaa pajojen mellastaa maailmassa? Mutta toiselta puolen, jos aina panemme pahan pahaa vastaan, niin koska se loppuu? — Tietenkään me ihmiset emme kykene tuohon hengen elämän äärimmäisyyteen heti, mutta meidän täytyy siihen pyrkiä. Ja me olemme niin vähän vielä edes pyrkineet,

että me emme sitä vielä ymmärrä. — Me emme voi tästä puhua samalla tavoin kuin puhuimme työn pakosta ja sukuvietistä, sillä ihmiskunta ei ole vielä osannut muuta kuin taistella ja tapella. Mutta tulee epäilemättä aika — ja sitä aikaa tulee naisten alkaa valmistella — jolloin ihmiskunta herää huomaamaan, että pahaa ei saada pois maailmasta siten, että aina pannaan kova kovaa vastaan; sillä vain yhä lisätään pahaa maailmassa. Jos paha kostetaan, syntyy uutta pahaa; paha poistetaan vain rakkautella ja hyvydellä. Vihan sovittaa rakkaus; ja pahan ihmisen voittaa lopulta hyvä ihminen. Ensin tietenkin paha ihminen mellastaa, tappaa vaikka tuhatviisisataa kertaa hyvän ihmisen, mutta sitten hän väsy siihen, ja lopuksi hyvä ihminen hänessä itsessään voittaa. Ja kun hyvyys alkaa hänessä versoa, silloin hän kohtaa hyvyyttä ulkopuolellaankin. Elämän langat ovat niin punotut, että jos minä olen hyvin kostonhaluinen, jos minussa on paljon vielä ilkeyttä, silloin kohtaan sellaisia ihmisiä, jotka ovat katkeria, ilkeitä. Jos tahdon tehdä väärin ja varastaa, silloin vedän sellaisia ihmisiä luokseni. Jos minussa alkaa hyvyys versoa, jos en tahdo enää kostaa, annan anteeksi, en tahdo vihata, vaan rakastaa, silloin on myös ikäänkuin vetäisin samanlaisia ihmisiä luokseni, silloin näen, että maailmassa on lempeyttä, rakkautta, anteeksiantoa, ymmärtämystä ja kaikkea hyvää.

Koska tämä kysymys on hyvin suuressa määrin yhteydessä ihmiskunnan kasvatuksen kanssa, niin voimme kysyä: millä tavoin on ihmiskuntaa, ihmisiä, lapsia kasvatettava? Pitääkö lasten nähdä pahaa ja oppia sitä ym-

märtämään, sitä voittamaan, ja pitääkö heille olla ankara, kun he itse ovat pahoja? Tämä on vanha probleema, ja ihmiset ovat monesti kysyneet sitä. Sehän on juuri tekemisissä pahan probleeman ja pahan ihmisen kanssa. Jos lapsi on pahankurinen, mikä on silloin hengen elämän neuvo? Mitä neuvoo sellainen ihminen, jossa Jumalan Poika elää? — Sellainen ihminen sanoo: yksi ainoa on sinun velvollisuutesi kasvattajana, yksi ainoa on sinulla keino, ehdoton keino, ja se on: kasvata itseäsi, et sinä osaa toisia kasvattaa. —

Kuinka me osaisimme toisia kasvattaa; me osaamme ainoastaan näyttää esimerkkiä. Jos minä tahdon lapselle opettaa, ettei se valehtelisi, olisi julma, niin minun pitää itse olla valehtelematta, olla lempeä. Tässä tulee juuri kysymykseen tuo kunnia, kirkkaus, aura, josta oli puhe viime sunnuntaina, josta Jeesus sanoo: ”Te etsitte toisten kunniaa, mutta teidän pitäisi etsiä Jumalan kunniaa”. Meidän pitää etsiä siis Jumalan auraa, meidän ei tarvitse ajatella ihmisten kunniaa, ihmisten opetuksia, auraa, vaan meidän pitää itse elää Jumalan kirkkaudessa, Kristuksen aurassa. Ja silloin, kun me siinä elämme, silloin me kasvatamme toisiamme ja lapsiamme kaikista parhaiten. Se on ainoa tepsivä keino.

Jos lapset kasvavat kodissa, jossa vanhemmat koettavat elää Jumalan kirkkaudessa, aurassa, että he näkevät ainoastaan hyvää, se hyvyys, mikä heitä ympäröi, kutsuu esille heidän sielustaan, mitä siinä on hyvää. Mutta sittenkin saattaa huomata, että lapsi, joka on kasvanut hyvässä, rakkautta uhkuvassa kodissa, ei kestä

elämän taistelussa. Hän tuntee itsensä onnettomaksi; hän on niin paljon nähnyt hyvää, rakastanut vanhempiaan, nähnyt ihanteita ja totuutta; hän aivan kuin heikkona astuu ulos elämään; hän ei tule siinä oikein toimeen. Ja sentähden helposti sanotaankin: tuo kasvatusta oli väärä; ei olisi pitänyt antaa lapsen nähdä ainoastaan hyvää. Jollei lapsia kuriteta, tulee heistä haaveellisia luonteita, joissa ei ole tarmoa.

Näin sanotaan. Mutta jos on käynyt niin, että nuo lapset eivät ole kasvaneet kyllin tarmokkaiksi, kun ovat nähneet pelkkää hyvää kotonaan, niin joskus karma voi olla sellainen, että he saavat kuolla jo verrattain nuorina, tai jos elävät, jäävät syrjäiseen asemaan; he eivät mitään erityistä saa aikaan maailmassa, mutta ovat ihania, haaveellisia ihmisiä. Ja kun me katselemme elämän esiripun taa, huomaamme, että nuo sielut, jotka olivat siis saaneet henkisesti katsoen parhaan kasvatuksen, mitä ihmiskunta voi antaa, kun he astuivat kuoleman kynnyksen yli, lähtivät tuonelaan ja siellä miettivät menneitä elämäänsä, niin he sanoivat itselleen: ”Minulla ei pitäisi olla tätä tarmon ja tahdon puutetta, minun täytyy niitä ominaisuuksia kasvattaa itsessäni”. Ja ensi kerran, kun he syntyvät, he syntyvät vaikeampiin oloihin, ja ne kutsuvat esille heissä tarmoa ja tahtoa, mutta he ovat tuoneet mukanaan ihanteellisuuden, sielukkuuden, henkisyden, joka estää heitä sortumasta näissä vaikeissa oloissa.

Oikeastaan me näemme täten, että jokainen ihmissielu, joka on kehittyvä korkeammaksi olennoiksi, neroksi,

lahjakkaaksi ihmiseksi, on oikeutettu elämiensä vieries-
sä joskus saamaan sellaisen elämän, joka vetää hänestä
esille lapsuudessa, nuoruudessa, mitä hänessä on hyvää,
ja kasvattaa sitä hänessä. Se jää sitten sielulliseksi rika-
kaudeksi. Me emme voi kehittyä pelkissä kärsimyksissä,
meidän mielikuvituksemme, taiteelliset ominaisuutemme
eivät kehity pelkästään kärsimyksissä; niissä kehittyä ai-
noastaan tarmomme ja voimamme, ja sydän puhdistuu,
mutta luovat ja taiteelliset kyvyt tarvitsevat harmonisen
ympäristön, joka antaa niiden kehittyä.

Sentähden, miksi eivät ihmiset, jotka perheitä muo-
dostavat, niistä perheistä muodostaisi sellaisia kasvatuksen
yrttitarhoja, että ihmissielu voisi niissä ottaa askeleen
eteenpäin henkisessä kehityksessä. Vaikka näyttäisikin
sitten ulkonaisessa elämässä, ettei saavutettu, mitä tar-
koitettiin, niin ei mikään ole mennyt hukkaan, vaan siu-
nausta on tuottanut kaikki se hyvyys, puhtaus, ihanteel-
lisuus, taiteellisuus, mikä lasta on ympäröinyt.

Kun katselemme tätä henkistä elämää, joka on Jee-
sus Kristuksen jumalainen, sisäinen elämä, niin huo-
maamme, että nämä kolme puolta itse asiassa suhtautu-
vat ihmishengen kolmeen pääominaisuuteen: työ ja tais-
telu ovat tekemisissä meidän järkemme kanssa, suku-
puolisuus on tekemisessä meidän tunteemme kanssa, ja
sitten itsensä voittamis-, hävittämis- ja rakentamistahto
on tekemisessä meidän tahtomme kanssa. Tahto on poh-
jana kaikessa, sentähden sanotaan, että vanha elämä on
taistelua, ja uusi elämä on rauhaa. Pohjasäveleenä siinä
on tahto. Niinkuin taistelussa ovat aina kysymyksessä

ihmisen intohimot, jotka ovat ilmauksia alemmassa ihmisessä ihmishengen tahdosta, niin on myös uudessa elämässä, rauhan elämässä, ihmeellinen hengen tahto joka alalla.

Jeesuksen suhde karmaan I

Kun tahdomme käsitellä kysymystä, miten Jeesus suhtautui karman lakiin, mikä käsitys hänellä oh karman laista, silloin meidän tietenkin täytyy ensin hieman selostaa, mitä sanalla ”karma” tarkoitetaan.

Karma-sanaahan ei käytetä Uudessa testamentissa enemmän kuin Vanhassakaan; se ei ole mikään kristillinen nimitys, vaan vanha itämainen nimitys, kuten tiedämme. Kaikki, jotka ovat tutustuneet nykyaikaiseen teosofiseen liikkeeseen, tietävät, mitä tämä sana tarkoittaa. Se on kuitenkin siksi mielenkiintoinen kysymys, etten luule olevan turhaa hieman määritellä tätä karmakäsitettä, jonka itse asiassa tapaamme kaikissa vanhoissa uskonnoissa. Vaikka tämä sana on itämainen, ovat kuitenkin kaikki kansat omaksuneet jonkinlaisen käsityksen karmasta.

Mitä sana ”karma” sitten tarkoittaa? — Tuo sana on sanskritinkieltä, ja se yksinkertaisesti merkitsee tekeminen, teko. Se tarkoitti alkuaan sitä, että ihminen tässä maailmassa aina toimii ja tekee jotakin. Mutta siihen liittyi myös jonkinlainen moraalinen käsitys, joka antoi varsinaisen värinsä karmakäsitteelle. Siihen liittyi se käsitys, että ihmiselle käy, niinkuin hän tekee tai elämässään menettelee, elää, aivan epämääräisesti, määrittelemättä vielä mitään muuta. Mutta alussa kaikilla kansoilla on vielä liittynyt tuohon käsitykseen, että käy,

niinkuin ihminen menettelee, se toinen käsitys, että hänelle käy tässä elämässä, niinkuin hän itse tekee ja menettelee. Siis ihmiselle, joka menettelee oikein, on rehellinen ja totuudenmukainen, käy hyvin, ja ihmiselle, joka tekee pahaa toisille, valehtelee, varastaa ja harjoittaa kaikkea pahaa, käy huonosti. — Tällainen käsitys liittyi siihen.

Jos me tutkimme omaa inhimillistä sielunelämäämme, niin huomaamme, että meissä kuuluu se usko ja vaatimus, että pitää käydä hyvin sille, joka on hyvä ja menettelee oikein, ja pitää taas käydä huonosti sille, joka itse menettelee huonosti ja väärin. Tämä on ihmisten luonnollinen ja synnynnäinen oikeusvaatimus. Ja sen tähden huomaamme, että kaikki kansat ovat käsittäneet asiat tällä tavalla. Sitten he tietenkin ennen pitkää — ja sen me huomaamme eri kansojen historiasta — tulivat huomanneeksi, että hyville ihmisille ei aina käynyt hyvin, päinvastoin he saivat paljonkin kärsiä tässä maailmassa, ja huonoja ihmisiä taas saattoi kohdata kaikenlainen onni, he saattoivat menestyä tässä maailmassa riippumatta siitä, että itse olivat väärintekijöitä. Ja silloin tuosta syntyi aivan uusi probleema, ja ihmiset kysyivät, kuinka tämä on ymmärrettävissä, että heidän oikeudentajuntaansa niin kovasti loukataan, että elämässä ei ole mitään moraalista selkärankaa. Sillä ihmisillä on luonnostaan halu ja kaipuu nähdä, että elämä on siveelliselle pohjalle rakennettu. Siihen sisältyy koko ihmisen siveellinen tarve. Jos elämä ei ole siveellinen pohjaltaan, silloin ei ihmisillekään voi asettaa mitään siveellisiä vaa-

timuksia. Mutta jos se on sitä, silloin muuttuu koko ihmimillinenkin elämä siveelliseksi.

Kun ihminen siis huomasi, että ulkonainen elämä ei vastaa aina ja joka kohdassa tätä oikeusvaatimusta, silloin nousi uusi probleema ihmisen eteen, ja ihmiskunta ymmärsi ja otti vastaan sen ratkaisun, minkä jotkut viisaat heille antoivat, että kuoleman jälkeen voi ihminen sitten saada teoistaan palkan. Jos hän on oikein menettänyt, hän saa palkan, jos väärin, hän saa rangaistuksen.

Tällainen oli primitiivinen käsitys karmasta. Vähän myöhemmin siihen liittyi käsitys jälleensyntymisestä. Karma oli alkuperäisempi vanhassa Intiassa, jonka uskontoa voimme seurata vanhoista ajoista asti. Ihmisten järki oli silloin vasta kehittymässä; he eivät osanneet ottaa vastaan muuta, kuin mitä karman oppi toi. Jälleensyntyminen sitten myöhemmin toi uutta valoa ihmisten elämään, koska seuraukset itse asiassa tulivat tässä näkyvässä elämässä nyt tai sitten joskus myöhemmin. Tällä tavalla ihmisille kirkastui käsitys elämän kiertokulusta, josta joskus seuraisi loppupäätös nirvaanassa, rauhassa.

Ja jos me kysymme, millä tavoin Jeesus asettui tämän alkuperäisen oikeusvaatimuksen suhteen, niin me huomaamme, että hän ei kylläkään asettunut sitä vastustamaan, ei pyyhkinyt pois sitä. Päinvastoin huomaamme, kuinka hän aina viittasi siihen, että ihminen ei voi paeata tekojensa seurauksia, että hänen täytyy maksaa velkansa viimeiseen ropoon, niinkuin hän esitti kerran vertauksessa. Ihmisen täytyy tehdä tiliä jokaisesta turhasta

sanastakin. Jeesus ehdottomasti ilman poikkeuksia kannatti tätä käsitystä: on olemassa elämänlaki, karma, joka mittaa jokaiselle sen mukaan, kuin hän itse mittaa. Siis ehdoton oikeuden- ja tasapainon laki tässä näkyvässä elämässä.

Mutta Jeesus antaa tähän primitiiviseen karmakäsitykseen myös syvemmän sisällön. Kun hän puhuu siitä, että hänen opetuslapsensa häntä seuraisivat, että sen, joka tahtoo olla hänen opetuslapsensa, tulee häntä seurata, ja että se ei ole hänen opetuslapsensa, joka tuntee hänen nimensä ja huutaa hänen nimeään, kunnioittaa häntä, vaan ainoastaan se on hänen opetuslapsensa, joka tekee, mitä hän käskee, kun hän näin sanoo, silloin hän avaa aivan kuin uuden näköalan meidän ymmärryksellemme; silloin me tajuumme tuon alkuperäisen karmakäsityksen vähän syvemmältä kannalta — kehityksen kannalta. Jeesus ei silloin ole nähtävästi ajatellut yksinomaan tuota syysuhteen lakia, sitä tasapainon lakia, joka korjaa kaikki rikkomukset elämän lakia vastaan, vaan Jeesus on ajatellut jotakin psykologista. Kun hän sanoo: ”se on minun opetuslapseni, joka tekee, mitä minä olen käsenyt”, niin hän tietenkin ottaa lukuun, että ihmiset eivät ilman muuta ole täydellisiä, että he eivät siis ilman muuta saata täydellisesti tehdä kaikkea, mitä hän on käsenyt, mutta että he alkavat tehdä ja siis vähitellen täyttävät yhä enemmän. Tähän sisältyy käsitys kehityksestä. Ihmiset ovat hänen opetuslapsiaan siitä hetkestä asti, kun he alkavat tehdä, mitä hän on käsenyt; ja sitten tulee totuuden henki heidän luokseen ja

opettaa heille kaikki, antaa siis heidän kehittyä.

Siis Jeesus tarkoittaa: ”Ihminen tulee siksi, mitä hän tekee. Kun te teette, mitä minä käsken, silloin te olette minun opetuslapsiani ja kehitytte sellaisiksi kuin minäkin, tulette tekemään vielä suurempia tekoja kuin minä. Siis te tulette siksi, mitä teette.” Tämä on karmakäsityksen toinen puoli. Ulkonainen puoli on se, että ihmiselle käy ulkonaisesti, niinkuin hän tekee. Mutta karman sisäinen puoli on: ihminen tulee siksi, mitä hän tekee.

Jos me tätä määritelmää hieman pohdimme — se on todella kuin uusi elämänfilosofia — silloin huomaamme, että oikeastaan ihmiset ovat liian vähän sitä ymmärtäneet ja toteuttaneet. Me olemme tottuneet puhumaan esimerkiksi täällä protestanttisessa kristikunnassa uskosta, ja vaikka me luemme Uudesta testamentista, että usko ilman tekoja on kuollut, niin luemme Paavalin kirjeistä, että usko on se, joka autuaaksi tekee. Siitä on tullut sellainen käsitys, että usko on ainoa tarpeellinen, että kun ihminen jotakin pitää totena, silloin on kaikki hyvin. Jota vastoin, jos usko oikein ymmärretään, niinkuin apostoli Paavali tarkoittaa, niin se ei ole ollenkaan ristiriidassa tämän Jeesuksen määritelmän kanssa. Jeesus myös puhuu uskosta, kun hän sanoo, että ihminen tulee siksi, mitä hän tekee, sillä usko on juuri elämää eli tekemistä, tekoa. Usko merkitsee: uskaltaa tehdä tietyllä tavalla, uskaltaa olla pyhä, hyvä, rehellinen, menetellä epäitsekäästi. Tietenkin on ihmisillä hyvin paljon uskoa toiseen suuntaan; he uskaltavat olla pahoja, itsepäisiä, tehdä väärin, pettää, tappaa ja murhata. Sel-

laista uskallusta on meillä ihmisillä miltei enemmän vielä.

Kun puhutaan uskosta korkeammassa merkityksessä, niin on kysymys juuri siitä uskalluksesta ja rohkeudesta, joka vie ihmisiä mitä epäitsekäimpiin ja jaloimpiin tekoihin. Sillä ainoastaan teot kehittävät ja kasvattavat ihmistä; ne vievät ihmistä eteenpäin. — Tämä määritelmä on erittäin hyvä pitää mielessä.

Sitten voimme kysyä, kun syvennymme tätä problemaa filosofisemmin pohtimaan, minkä tähden me sitten mitään teemme ja kuinka ihminen saadaan tekemään sellaista, mitä hän ei ole ennen tehnyt? Silloin luonnollisesti, kun asiaa tällä tavalla tutkimme, tulemme siihen johtopäätökseen, jota meidän aikanamme on erikoisesti korostettu, että ihminen tekee sitä, mitä hän ajattelee. — Mitä ihminen sitten ajattelee? Hän ajattelee sitä, mitä haluaa, — ja haluaa sitä, mitä ajattelee. Mutta ajatus on teon isä. Kun ihminen ajattelee jotakin asiaa kyllin paljon, silloin hän on jo leimannut itsensä, jo aivan kuin määrännyt edeltäkäsikin, miten hän tulee menettelemään, sillä vaistomaisesti hän jonakin kriittillisenä hetkenä tulee tekemään, mitä ajatteli.

Nyt ihmiset itse asiassa sängen vähän ajattelevat, he vain antavat tekonsa nousta omasta alitajunnastaan, nostavat sieltä ne ajatukset, jotka vievät tekoihin. Mutta meidän aikanamme on ihmisiä koetettu opettaa ajattelemaan, on käännetty huomio siihen seikkaan, että ihminen voi oppia ajattelemaan, keskittämään ajatuksiaan, suunnittelemaan, näkemään. Silloin hän itse asiassa

muuttaa oman sielunsa sisällön, avaa uusia uria, saa ihmeellisiä muutoksia aikaan alitajunnassaan.

Meidän päivinämme on juuri teosofisen liikkeen yhteydessä korostettu sitä tosiseikkaa, että ajatus on ihmeellinen käyttöväline, taikasauva ihmisen kädessä. Kun hän oppii ajattelemaan, silloin hän myös oppii tekemään niinkuin ajattelee. Ajatus vie itsestään tekoon. Sentähden opetetaan ihmistä: jos sinä huomaat, että aina menettelet tiettyyn ikävään suuntaan, sinulla on himo, jota et osaa hillitä, se vie sinut mukaansa ja sinä lankeat, silloin tämä riippuu siitä, että et ole oppinut ajattelemaan. Jos opit ajattelemaan, silloin opit suuntaamaan niitä voimia, jotka liikkuvat sisässasi.

Ensimmäinen työ on silloin: opi ajattelemaan, puhdistu oma sielusi, sydämesi. Ajattele tyystin sitä himoa, joka sinua vaivaa. Jos sinua vaivaa suuttumuksen himo, ajattele ymmärryksellä, älä tuomitse itseäsi, se on jo intohimoa, ajattele rauhallisesti, silloin keksit, minkä tähden oikeastaan suutut, ja keksit, kuinka turhaa on suuttua. Kun ajattelet niitä yksityistapauksia, jotka saattavat sinut suuttumaan, huomaat, että ne ovat mitättömiä, ettei niiden vuoksi kannata suuttua; silloin puhdistat sydämesi ja teet päätöksen yhä uudestaan: minun ei tarvitse suuttua. — Ei se äkkiä käy; se on pitkälinen työ, mutta tulos on varma, sillä on olemassa tuo karmen laki, kuten Jeesus sanoo: sinä tulet siksi, mitä teet, ja teet sitä, mitä ajattelet.

Me tiedämme kaikki, että käsitteellä ”karma” on ollut vielä paljon syvempi merkitys. Se ei tarkoita ainoas-

taan näitä inhimillisiä asioita. Meidän ei tarvitse muuta kuin syventyä johonkin intialaiseen järjestelmään, esimerkiksi veedaanta-systeemiin, buddhanoppiin, Madame Blavatskyn Salaiseen Oppiin, toisin sanoen nykyiseen teosofiaan, niin tiedämme, että karmalla tarkoitetaan muutakin. Tämän korkeamman filosofisen käsityksen mukaan karma on jokin laki, toisin sanoen siis välttämättömyys, joka elää kaikessa elämässä, kaikessa ilmenyksessä. ”Karma on kaikista korkein”, sanoo Buddha, ja Salainen Oppi puhuu aivan selvästi myös samaan suuntaan. Karma on korkein ja syvin elämän laki. Jos menemme kuinka syvälle tahansa, kaikkein kehittyneimpien ihmisten ja jumalien taa, niin mitä löydämme? Löydämme karman. Karmasta emme pääse mihinkään, se on elämän syvin välttämättömyys, se elämänlaki, joka saa aikaan sen, että kaikki ilmennyt elämä on lakisiteistä, ettei ole olemassa mitään vallattomuutta maailman-kaikkeudessa. Tämä lakisiteisyys on karma.

Mikä siis karma on? Onko karma, voimme kysyä, korkeampi jumalakäsitettä? — Jumalaahan me ajatellamme tajuntana, Jumala on ehkä tajuinen olento, me sanomme; onko siis karma Jumalan yläpuolella? Eikö itsetietoinen Jumala, korkea henkitajunta ole karman yläpuolella, kaiken takana?

Täällä kristikunnassa olemme tottuneet ajattelemaan Jumalaa persoonalliseksi tajunnaksi, olennoiksi. Siinä me olemme muka seuranneet Jeesusta, joka sanoo Jumalaa Isäksi. Me kysymme siis: eikö Isä, Jumala ole kaiken takana? Kuinka Buddha tuli siihen, että karma

on korkein? Kuinka Madame Blavatsky ja mestarit meidän päivinämme sanovat: karma on korkein? Vai olemmeko me ehkä käsittäneet väärin Jeesuksen Isä-nimityksen, olemmeko ehkä väärin ymmärtäneet, mitä Jeesus Isällä tarkoittaa? Eikö Isä ole korkein, onko hänen takanaan jokin ehdoton, absoluuttinen elämän salaisuus, jota voidaan nimittää karmaksi?

Kun näin kysytään, silloin joudumme itse asiassa sangen merkilliseen fyysiseen probleemaan. Tässä meidän teosofisessa elämänymmärryksessämme Salaisen Opin mukaisesti me käsitämme, että kaiken elämän alku on ehdottomassa, absoluuttisessa elämässä, siinä elämässä, jota ei voi määritellä. Me emme siis sano, että on olemassa persoonallinen jumala kaiken takana, vaan kaiken takana on se ehdoton elämä, jota ei voi määritellä, josta emme osaa sanoa, onko se sitä vai tätä, emme voi sanoa, onko se hyvä vai paha, onko se olemassa vai ei ole olemassa. Me emme voi siitä mitään määritelmää antaa; siihen uppoutuu kaikki, sisältyy kaikki. Jos ajattelemme Jumalaa, me sanomme: Jumala on tuossa absoluutissa. Henki, tajunta, aine, hyvä, paha, elämä, kuolema, mitä tahansa ajattelemme, se kaikki häviää tuohon ehdottomaan olemiseen, tuohon ainoaan absoluuttiseen elämään.

Me emme osaa inhimillisellä kielellä laatia siitä mitään määritelmää. Mutta niin pian kuin me katselemme ilmennyttä elämää, sitä ainoaa elämää, josta meillä on jotakin kokemusta, sanomme: tämä ehdoton absoluuttinen oleminen on nähtävästi antanut aiheen kahteen asiaan, vastakkaiseen napaan, henkeen ja aineeseen, ta-

juntaan ja muotoon. Me emme näe mitään tajuntaa ilman muotoa. Me tunnemme oman tajuntamme, mutta se ei ole rajaton. Me tiedämme, että kaikista suurimmat nykyaikaiset ajattelijat ovat sitä mieltä, ettemme osaa ajatella rajatonta, ääretöntä. Jos sitä ajattelemmekin, niin todellisuudessa meidän tajuntamme on rajoitettu; se ei käsitä mitä tahansa. Jos me ajattelemme jotakin kuusta tai kaukaisesta tähdestä, mitä niissä on, tai Amerikasta, silloin se on rajoitettua, kun otamme sen tarkasteltavaksi.

Kaikki ilmennyt elämä on muotoihin puettuna. Sentähden me voimme tehdä sen johtopäätöksen, että kun näemme luonnossa mitä muotoja tahansa, emme osaa sanoa, onko se ilman tajuntaa, ilman elämää. Jos keran on elämää, on tajuntaa. — Tuossa on juomalasi. Mehän ajattelemme, että se on kuollut kappale. Mistä me sen tiedämme? Jos se olisi kuollut, kuinka se pysyisi tuossa, kuinka me osaisimme valmistaa sen; jos se aine olisi kuollutta, se hajoaisi alkuatomeihin. Siinä on elämää, muoto; me olemme luoneet muodon, ja muoto merkitsee elämää. Tiedemiehet sanovat, että tässä lasissa vallitsee erilaisia voimia, jotka pitävät sen koossa. Muoto edellyttää aina tajuntaa. Se ei merkitse, että me voisimme mennä sanomaan, minkälainen on tämän lasin yksilöllinen tajunta, mutta emme myöskään voi mennä sanomaan, ettei tällä lasilla olisi mitään tajuntaa. Viisaampaa on olla mitään liian rohkeasti määrittelemättä. Epämääräisesti voimme tietää, ettei ole olemassa mitään muotoa ilman tajuntaa, eikä tajuntaa ilman muotoa. Ja

sen salaisuutena on se ehdoton elämä, johon kaikki upoutuu.

Kun katselemme ilmennyttä elämää, huomaamme tietenkin, että siinä on aivan eri asteista tajuntaa ja muotoja. Me voimme sanoa, että tämän lasin tajunta ei vedä vertoja meidän inhimilliselle tajunnallemme, sillä lasi ei ole tehnyt meitä, vaan me lasin. Meidän tajuntamme, luova kykymme on paljon suurempi kuin tämän lasin. Kun katselemme elävää luontoa, kasvi- ja eläinkuntaa, silloin huomaamme, että on olemassa erilaisia asteita muodossa ja tajunnassa. Ihminen tässä näkyvässä maailmassa on korkeimmalla tajunnan ja muodon asteella. Emme mitään osaa ihailla niin suuresti kuin ihmisen muodon kauneutta. Vaikka luonto on kuinka kaunis, vaikka on kuinka kauniita taideteoksia tahansa, niin jäämme kuitenkin hämmästyneinä katsomaan, jos tapaamme inhimillisen kauneuden, jota emme osaa määrittellä. Se on korkeinta, mitä saatamme ihailla.

Siis ihminen on nähtävästi saavuttanut korkeimman tajunta- ja muotoasteen. Mutta, kysymme vielä, ovatko kaikki ihmiset samalla asteella, vai onko siinäkin erilaisuutta? Silloin tiedämme, että ihmisissäkin tapahtuu kehitystä. Me uskomme siihen, että ihmiset voivat edistyä sielullisesti ja henkisesti, voivat kasvaa, kulkea täydellisyyttä kohti. Jeesus Kristus, Buddha ja jotkut muut ihmeelliset olennot ovat epäilemättä aivan toista maata kuin me tavalliset ihmiset. Siis huomaamme selvästi, että on olemassa ero ihmisen ja ihmisen välillä.

Onko meillä sitten mitään tietoa korkeimmasta tajun-

ta-asteesta, tai mikä on se tajunta-aste, joka meille ihmisille on korkein? Sen on meille paljastanut esimerkiksi Jeesus Kristus. Hän on selvästi näyttänyt meille, että korkein tajunta-aste on se, joka tuo Jumalan maailmaan.

— Ihminen tuo siis Jumalan maailmaan; ihminenkö siis luo Jumalan?— Niin tavallaan. Ihminen luo ja tuo maailmaan sen Jumalan, josta voi olla tietoa. Meidän järkemme ymmärtää kyllä absoluutin siinä mielessä, että tuo ehdoton elämä esiintyy meille välttämättömänä. Kun vähänkin opimme matemaattisesti ajattelemaan, niin tuo ehdoton elämä tulee meille välttämättömäksi, sillä ei voi olla olemassa kahta korkeinta, ei Jumala ja perkele, täytyy olla yksi ainoa elämä, ja se elämä on absoluuttinen. Tämän meidän matemaattinen järkemme ymmärtää.

Jääkö siis Jumala aina tietämättömäksi asiaksi, salaisuudeksi, täytyykö meidän ihmisten tulla toimeen ilman Jumalaa? — Tässä tulevat meille avuksi ne suuret ihmisolennot, jotka ovat paljastaneet meille Jumalan, sen Jumalan, josta meillä voi olla tietoa. Jeesus Kristus nimitti Häntä vanhalla nimellä Isäksi. Kuinka viisas nimitys. Me kysymme: onko Isä olemassa, ennenkuin Poika on olemassa? Ei, Isää ei ole olemassa ilman Poikaa. — Jollei miehellä ole poikaa, hän ei ole isä. Hän voi tulla isäksi, mutta on isä vasta silloin, kun hänellä on poika.

— Siis niinkuin Jeesus Kristus sanoo: Poika kirkastaa Isän samalla tavalla, kuin Isä kirkastaa Pojan. Toisin sanoen: Jumala astuu maailmaan silloin, kun Hän saa Pojan. Isä tulee näkyviin vasta silloin, kun Hänelle ilmestyy Poika.

Jeesus Kristus heräsi Jordanin kasteessa siihen, että oli Jumalan Poika. ”Ja niin Isä rakasti maailmaa, että antoi ainoan Poikansa”. Tämän kaiken hän näkee, huomaa, tuntee. Silloin, kun Poika syntyy, silloin syntyy Isä. — Mikä on Isä? — Isä, tajunta tässä maailman kaikkeudessa on jumalainen tajunta, jota emme sen enemmän osaa määritellä. Viisain nimitys on Isä. Isä on henki ja elämä, rakkaus ja totuus. Isä on elävä tajunta tässä olemassaolossa. Isä on se, joka pyrkii olemassaolossa esille. Jumala on se, joka maailmankaikkeudessa koettaa luoda itsensä.

Jeesus Kristus sanoo, että korkein aste on se, että ihminen herää Jumalan Pojaksi, ja sitten elää ja kehittyi Jumalan Poikana, kunnes Isä tulee hänessä kirkastetuksi ja hän kirkastaa Isän. Silloin on maailman arvoitus ratkaistu.

Millä tavoin kuvastui siis Jeesuksen jumalanpoikatajunnalle tämä olemassaolo? — Se kuvastui, näkyi Isän, Jumalan maailmana: tässä vallitsee täydellisyys, ikuinen rauha, eheys, sopusointu. Se maailma on tuossa sisällä olemassa, näkymättömässä, ihmiselle tietymättömässä, se on Jumalan valtakunta. Siitä Jumalan valtakunnasta on kuin langennut ulos tämä näkyvä maailma kaikkine eri tasoineen. Tämä ilmennyt elämä on langennut ulos Isän, Jumalan tajunnasta. Miksi? — Sentähden, että ehdottomassa elämässä on olemassa aineen salaisuus, muodon salaisuus. Aineen salaisuus ei ole mitään käsin kosketeltavaa; se on elämää, voimaa, olemassaolon halua.

Tässä Buddha tulee meille avuksi sanoessaan, että kaiken olemassaolon juuri on tuossa elämän janoossa, ja että elämän jano on aineellisuutta, että se on itse aine. Aine on elävää, ja se on olemisen janoa, halua, elämän janoa. Siinä on tajunta, joka voi katsella tätä ainetta, mutta joka samalla yhtyy siihen, joka on yhtä sen kanssa, kunnes se on taistellut itsensä siitä vapaaksi. Isä, suuri, ihmeellinen tajunta maailmankaikkeudessa tulee vapaaksi Pojassa. Ja Isä on kuitenkin yläpuolella kaikkea ainetta, elämän halua, ja samalla aivan kuin tuomittu työskentelemään siinä, kunnes vapautuu.

Tämä on tietenkin niin ihmeellistä ja vaikeaa metafysiikkaa, että emme osaa sitä oikein sanoin kuvailla. Mutta sen me tiedämme, että Jeesus Kristus nimenomaan sanoi ja kuvasi; tämä ilmennyt olemassaolo, joka on langennut Isästä, on ilmenneen elämän lain alainen, elämän jalon lain alainen, karman lain alainen. Ja Jeesus nimitti sitä myöskin toisella nimellä. Siinä vallitsee elämän laki, jota hän sanoi ”hamartiaksi”. *Hamartia* merkitsee alkuaan ampumista maaliin, osumatta; tästä on kehittynyt syntikäsité. Syntisyys vallitsee tässä elämässä, ja syntisyyden lain alla ovat kaikki tässä ilmenneessä elämässä, hamartia orjia ovat kaikki. Ovatko kaikki ihmiset hamartian lain orjia? — Ovat siksi, kunnes Poika tekee heidät vapaiksi. ”Sinä olet orja talossa siksi, kunnes tulet vapaaksi”, sanoo Jeesus. — Me olemme kaikki hamartian lain alaisia, kunnes Poika meidät vapauttaa.

Jeesuksen suhde karmaan II

Ne, jotka olivat mukana viime sunnuntaina, jolloin puhuttiin Jeesuksen suhteesta karmaan ja hänen käsityksestään karmasta, muistanevat, mihin puheemme silloin loppui. Me tulimme siihen, että Jeesus Kristus tietenkin uskoi ja hyväksyi karman lain, ja että hänen suhteensa karmaan tuli syvimmin esille koko hänen metafysisestä maailmankatsomuksestaan, siinä erityisesti, mitä hän käsitti Isällä ja mikä hänen suhteensa oli Isään. Jeesuksen maailmankuva, jos yleisesti sitä vielä kuvaisimme, oli se, että kaiken olemassaolon takana oli jokin salaisuus. Hän oli ehdottomasti samalla kannalla kuin syvimät intialaiset filosofit. Kaiken takana on se absoluuttinen elämä, se filosofian ehdoton, josta me ihmiset emme mitään tiedä, jota emme osaa määritellä. Vaikka tietenkin kaikki, mitä me tiedämme, on tietoa elämästä, ehdottomasta absoluutista, niin meidän tietomme ei koske absoluuttin, ehdottoman elämän olemusta, ainoastaan elämän ilmennystä. Sentähden ei Jeesuskaan voinut puhua siitä ehdottomasta, josta emme saata mitään sanoa, vaan hänen opetuksensa ja maailmankatsomuksensa koskee ilmennystä. Ja tämä kaikkeuden, ehdottoman elämän ilmennys on kaksinapainen, siinä on toisena ilmennysmuotona henki ja toisena aine eli muoto. Toisella puolella on siis muoto, ja meidän huomiomme on se, että me emme tiedä inistään tajunnasta ilman

muotoa, ja myöskään me emme koskaan voi sanoa, että mikään muoto olisi ilman tajuntaa. Me voimme mielessämme kyllä kuvitella, että on muotoja ilman tajuntaa, mutta me emme saata olla siitä varmoja. Kaikki tajunta ilmenee elävissä muodoissa, tajuntayksilöissä, elävinä voimina, jotka samalla silloin ovat rajoitettuja.

Kaikki ilmennys on tajuntaa ja muotoa. Me saatamme hyvin käsittää, että tämä muodollisuus on asteettaista: on alhaisia muotoja, joissa tajunta ilmenee yksipuolisesti, joissa se sangen vähän saattaa itseään ilmentää. Ja me saatamme hyvin ymmärtää, että on sellaisia ilmenysmuotoja, jotka meidän fyysisen tajuntamme kannalta ovat muodottomia. Siis voi olla olemassa muotoja, jotka meidän silmillämme katsoen ovat olemattomia. Kun ajattelemme omaa sielunelämäämme, emme siinä näe joka hetki muotoja. Me voimme ajatella abstraktisia asioita, ja silloin meistä tuntuu, että ne ovat muodottomia. Jos ajattelemme totuutta, hyvyyttä, emme sitä heti osaa pukea muotoihin, mutta jos hieman ajattelemme tarkemmin, huomaamme, että hyvyys ei olisi mitään, jos se ei ilmenisi muodoissa, totuus ei olisi mitään, jos se ei ilmenisi totuuden muotoina. Ja meidän oma sielunelämämmekin, joka ensi näkemältä tuntuu meistä muodottomalta, ylifyysisellä, jota ei voi verrata meidän tuntemiimme muotoihin, on rajoitettua omalla tavallaan, koska meidän tietomme, ajatuksemme ei saata tapahtua millä tavalla tahansa; se on oman kykynsä rajoittama. Jos olisi puhdasta tajuntaa, silloin ei pitäisi tämän ruumiin meitä estää; silloin meidän pitäisi tietää, mitä ko-

ko meidän kosmisessa maailmassamme tapahtuu. Jos meidän tajuntamme olisi puhtaasti henkinen, ei sitä pitäisi minkään äärellisen rajoittaa. Mutta juuri se, että me emme saata tajuta kaikkea maailmankaikkeudessa, emme saata tuntea olevamme yhtä tämän kaiken kanssa, se todistaa meille, että meidän tajuntamme on rajoitettu, se on muotoihin rajoitettu, vaikka tajunnan käsite itsessään on ilman muotoa. Ja me voimme aivan hyvin ymmärtää, että meidän tajuntamme saattaa laajentua, ja että tämän kaiken muodollisen ilmennyksen takana saattaa olla tajunta, joka käytännöllisesti katsoen saattaa sulkea itseensä kaiken. Tämä on Jumalan tajunta, jumalainen tajunta; se on Jumala, joka on kaiken ilmenneen elämän takana. Se ei ole kuin absoluutti, sillä se sisällyttää itseensä koko muodollisen ilmennyksen, mutta Jumalalla tarkoitamme sitä tajuntaa, joka on kaikkien ilmenneiden muotojen takana ja johon ne kaikki mahtuvat. Tätä tajuntaa Jeesus nimitti Isäksi. Se on Isä, maailman suuri kosminen Logos, se Sana, joka oli Jumalan tykönä ja joka on Jumala.

Tämä on ihmeellisin, suurin salaisuus, minkä ymmärtämiseen ihminen voi päästä ja nousta. Sillä mikä on tämä Isän tajunta? — Se on täydellisyys, se on täydellinen tajunta, rikkomaton rauha ja sopusointu, koko se iankaikkinen täydellisyys, joka aina on ollut olemassa. Jeesus sanoo: ”Olkaa täydelliset, niinkuin teidän Isänne on täydellinen, teidän Isänne ja minun Isäni.” Se Isä on kuitenkin siinä suhteessa maailmaan ja siinä asemassa ilmennykseen nähden, että hänenkin ilmennyksensä

riippuu siitä, että hänellä on Poikia, jotka hänet kirkastavat, sillä Isää ei ole ilman Poikaa. Sentähden ei tuo ihmeellinen Logos, Sana, maailmankaikkeudessa ole Isä Jumala, ennenkuin on olemassa Poika, joka hänet käsittää. Samalla tavoin kuin Isä kirkastaa Pojan, Poikakin kirkastaa Isän. Ja Jeesus Kristus on meille paljastanut, mikä on korkein inhimillinen saavutus. Korkein on poikatila, se, mikä oli Jeesuksella. Ainoastaan Poika näkee Isän ja tietää Isästä, ja se, kenelle Poika voi sen ilmoittaa. Ja Isä ei ole Isänä olemassa, ennenkuin on Poika, joka hänet Isäksi tuntee ja tuo hänet ilmi.

Tämä on Jeesuksen ihmeellinen käsitys Jumalasta. Me nimitämme sitä eri tavoin eri uskonnoissa, Jumalaksi, Logokseksi, Allah'iksi jne., ja se jää meille Jumalaksi, jota me koetamme määritellä eri tavoin siihen saakka, kunnes voimme ottaa vastaan Jeesuksen ihmeellisen määritelmän, joka ei ole uusi, koska sitä oli käytetty esimerkiksi vanhassa Egyptissä. Mutta hän toi sen niin ihmeellisellä tavalla ilmi, että häneltä me voimme ottaa vastaan sen, että Jumala on Isä, ja hän on Isä todellisuudessa ainoastaan Pojalle. Sitä maailmaa, jossa Isä elää, nimittää Jeesus jumalan valtakunnaksi, se on Jumalan kirkkauden ja valon valtakunta. Ja siitä on erillään se maailma, jota Jeesus nimittää ulkonaisen pimeyden valtakunnaksi, joka on langennut ulos tästä valon valtakunnasta, on ikäänkuin sen alapuolella, ulkopuolella. Se valtakunta on karman valtakunta, ja se on aineellisen ilmennyksen ja kaiken ilmennyksen valtakunta alimmasta korkeimpaan ja korkeimmasta alimpaan. Ja

Jeesus käyttää siitä vielä erästä nimitystä, joka kuvaa hänen käsitystään siitä. Se on valtakunta, jossa vallitsee *hamartia* eli syntisyys, synnillisuus. Se ei merkitse synti, vaan synnin tila. Hamartia vallitsee tässä ulkonaisessa pimeydessä, ja tämä pimeyden valtakunta on ilmennyt maailma, jossa me kaikki elämme.

Jeesus katsellessaan tätä elämää, koska oli Poikana astunut jumalan valtakuntaan ja koska hän on Isän valtakunnan lapsi ja kansalainen, hengen silmillään osaa määritellä tätä pimeyden ja hengen valtakuntaa — näkee, että me siellä Jumalan valtakunnassa olemme kuin puhtaisiin vaatteisiin puettuja, valkoisia enkeliolentoja, mutta me olemme siitä tilasta langenneet alas tähän ilmennyksen maailmaan, ja meidän pukumme on tahrautunut. Hamartia-tila on siinä, että me emme ole puhtaita tajunnan valtakunnan olentoja, jotka eläisimme tuossa puhtauden maailmassa, vaan olemme langenneet ulos pimeyden maailmaan. Meissä loistaa vain pieni valo, ja sekin on melkein kokonaan himmentynyt tässä fyysisessä, inhimillisessä persoonallisuudessa. Tässä meidän inhimillisessä persoonallisuudessa tuo jumalainen Itse, tajunta, henki meissä on puhtauden maailmasta; se on pieni tuike, välke.

”Sentähden”, sanoo Jeesus, ”on hyvin tärkeä se aika, jossa nyt vaellatte, sillä teissä on sisässänne tuo valon välke, ja te voitte antaa tuon välkkeen loistaa. Siinä tilassa te olette nyt, että keskellä hamartian ja pimeyden valtakuntaa voitte nostaa sisäisen valon kunniaan ja antaa sen loistaa.”

Mutta Jeesus tiesi aivan hyvin, että me ihmiset emme niinkään helposti kykene tuota valoa itsessämme korottamaan, sitä valoa, jota Jeesus myöskin nimitti Ihmisen Pojaksi. Hän sanoi: ”Korottakaa Ihmisen Poika itsensäne ja vaeltakaa niin kauan, kuin teissä valo on.”

Me kysymme: ”Millä tavoin me voimme pelastua tästä pimeyden valtakunnasta, millä tavoin voimme nousta takaisin Jumalan lapseksi ja Pojaksi? Millä tavoin voimme tulla tietoisiksi siitä perintöosasta, joka tekee meidät Jumalan valtakunnan kansalaisiksi?”

Siihen on vastaus se, että on olemassa kaksi tietä elämässä, ja nämä tiet vievät meidät ulos pimeydestä valoa kohti. Toinen tie on valmistava tie, niinkuin sitä nykyään paljon nimitetään. Jeesus sitä kuitenkin nimitti laveaksi tieksi. Hän sanoo vielä: ”Lavea tie ei todellisuudessa kuitenkaan vie muuhun kuin ulkonaiseen pimeyteen takaisin. Ainoastaan kaita tie, todellinen tie, vie ulkonaisesta pimeydestä valoon.”

Tämän tieteenkin olemme kristikunnassa käsittäneet väärin. On luultu, että Jeesus lavealla tiellä on tarkoittanut sitä, että ihmiset, jotka kulkevat sillä, joutuvat jonkinlaiseen ikuiseen kadotukseen ja helvettiin. Väärinkäsitys on siinä, ettei ole ymmärretty ikuista kadotusta, sillä se ei ole muuta kuin se ulkonainen pimeys, jossa me nyt elämme. Tässä on hammasten kiristystä ja kaikkea muuta. Ja se tie, jota nimitetään laveaksi tieksi, vaikka se on vievinään ulos tästä pimeydestä, kadotuksesta, vie kuitenkin siihen takaisin.

Mitä tämä merkitsee? — Se merkitsee, että se lavea

tie ei päästä meitä vielä jälleensyntymisen pakosta, vaan tuo meidät tähän ulkonaiseen pimeyteen. Sitä vastoin kaita tie, joka kulkee ahtaan portin lävitse, vapauttaa meidät kaikesta pakosta. Lavealla tiellä olemme vielä orjia talossa, ja meidän on pakko syntyä tänne takaisin, mutta vasta kaidalla tiellä me kuljemme vapautusta kohti, ja me olemme Poikia talossa ja Poika on meidät vaputtava.

Silloin voimme kysyä: ”Mikä on tuo lavea tie, valmistava tie?” — Se on tie, jota parhaiten kuvaamme ”ylösnousemuksen Jeesus-mysteeriksi”. Se on tie, jossa me koetamme kulkea jonkun mestarin jälkiä. — Te tietenkin hämmästyitte tällaisesta määritelmästä, sillä me olemme luulleet, että lavealla tiellä tarkoitetaan jotakin perin huonoa. Mutta tässä lavea tie on hyvin merkillinen tie, vaikka Jeesus Kristuksen näyttämä kaita tie onkin toinen, ja hän tahtoo huomauttaa: ”Teidän ei tarvitse kulkea lavealla tiellä; te voitte astua heti kaidalle tielle.” Lavea tie on se, jota monet kulkevat, ja sitä yrittävät ja ovat aina yrittäneet ihmiset kulkea, niin kauan kuin on uskontoja ja suuria mestareita ollut maan päällä. Sillä mikä ero on niiden ihmisten välillä, jotka kulkevat lavealla tiellä, ja niiden, jotka eivät vielä sillä kulje — eivätkä tietenkään kaidalla tiellä? Ero on siinä, että he eivät kulje millään tiellä. Suuri osa ihmiskuntaa ei kulje millään tiellä. Toisin sanoen: elämä ei ole heille mikään tie. Elämä on vain jotakin salaperäistä sattumaa: he ovat tänne syntyneet, elävät täällä, kuolevat täältä pois. He eivät ole nähneet elämää miksikään tieksi.

Jos tahtoisimme tehdä eron uskonnollisen ja maailmallisen ihmisen välillä, niin sanoisimme, että maailman ihminen ei tiedä, että elämä on koulu ja tie, mutta uskonnollinen uskoo niin. Ja silloin uskonnollinen ihminen ensin huomaa, että elämä on lakea tie; siihen mahtuu paljon kulkemaan, siihen mahtuvat kaikki eri uskontojen ihmiset kulkemaan. — Me emme puhu nyt ahdasmielisistä uskonnollisista ihmisistä, vaan todellisesta uskonnollisesta mielialasta, joka on siinä, että ihminen ymmärtää, kuinka hänen täytyy seurata jotakuta mestaria — ja ymmärtää myöskin sen, että me ihmiset vaellamme pimeydessä. Siis ihminen ymmärtää: jos ken löytää jonkun opettajan, niin hän on minun veljeni, koska hän pyrkii eteenpäin. Hän on onnellinen, kun hän tietää, että elämässä on tie. Tämä tie on lakea tie; se käsittää kaikki uskonnot ja ihmiset, jotka heräävät huomaamaan, että elämä on tie; se on suuri veljeskunta.

Ei Jeesus puhunut lakeasta tiestä sen vuoksi, että me tulisimme ahdasmielisiksi, vaan siksi, että ymmärtäisimme, että kaikki ne ihmiset, jotka huomaavat, että elämä on tie, ovat jo sillä laella tiellä, joka vie heitä eteenpäin, vaikka se tuokin heidät tänne maan päälle takaisin, mutta he tietävät vaeltavansa jotakin päämäärää kohti. Ja ne ihmiset kulkevat silloin jonkun mestarin jäljessä. Me emme puhu ollenkaan siitä uskonnollisuudesta, joka ei tiedä mitään elämän käytännöllisyydestä. Uskontoa on vain se, että ihminen todellisella

mielen antaumuksella seuraa mestaria, oli hän kuka tahansa. Silloin hän kulkee tiellä.

Mikä Jeesuksen mukaan on ihmisen tehtävä tällä laivealla, valmistavalla tiellä? — Hänen tehtävänsä, se, joka vapauttaa hänet askel askeleelta synnin orjuudesta, on rakkaus, rakkaus sen kaikissa ilmennysmuodoissa. Meidän aikanamme korostetaan erityisesti suvaitsevuutta, huomautetaan, että valmistavalla tiellä ihmisen täytyy oppia suvaitsevuutta, heittää pois mielestään toisten ihmisten arvosteleminen huonoiksi ja pahoiksi. Hänen täytyy nähdä, että hän itse on pieni ja mitätön, että hän itse pyrkii eteenpäin, ja myös toiset pyrkivät omalla tavallaan. Kaikki ahdasmielinen tuomion langettaminen on hyljättävä, sillä hänen tulee ymmärtää, että tie on laava, laaja, siihen mahtuvat kaikki, jotka tahtovat.

Sentähden on meidän aikanamme erikoisesti painotettu: älkää olko suvaitsemattomia toisia uskontoja kohtaan; älkää siinä luulossa, että olette kristityitä, menkö toisiin uskontoihin kuuluvia ihmisiä käännättämään, sillä he kulkevat samalla tiellä kuin tekin. Jos olette vakavia kristityitä ja koetatte kulkea Jeesus Kristuksen jälkeä, ymmärrätte, että buddhalaiset kulkevat aivan samalla tiellä. Niin pian, kun tahdotte mennä muuttamaan uskontoa, te olette täydellisesti harhassa, pimeydessä, sillä miksi muuttaa vaatteita turhanpäiten?

Millä tavoin me voimme oppia rakastamaan? — Jokainen mestari vastaa tähän kysymykseen, ja Jeesus Kristus sanoo: ”Muistakaa, mitä minä olen sanonut teille karmasta. Olen sanonut teille, että ihminen tulee sik-

si, mitä hän tekee. Karma on tekoa. Ja ainoastaan, jos te teette, mitä minä olen käskenyt, olette te minun opetuslapsiani. Ja jos tahdotte oppia rakastamaan, täytyy teidän oppia tekemään rakkauden tekoja. Nämä rakkauden teot eivät ole mitään virallista hyväntekeväisyyttä, juhlapäivien hyväntekeväisyyttä, sillä sillä tavoin te voitte vain hetkeksi lahjoa omaatuntoanne. Vaan ne teot, joita teidän täytyy tehdä oppiaksenne rakastamaan, ovat rakkauden tekoja, ne ovat siinä, että te autatte toisianne, teette hyvää toisillenne, palvelette toisianne.”

Jeesus pesi pääsiäisenä opetuslastensa jalat, ja kun he kummastuneina kysyivät: ”Kuinka sinä, mestari, peset meidän jalkamme”, niin Jeesus sanoi: ”Minä teen tämän, että ymmärtäisitte, mitä rakkaus on. Sillä rakkautella, millä minä olen teitä rakastanut, teidän tulee toisianne rakastaa. Maailma tuntee teidät juuri siitä, että te rakastatte toisianne. Auttakaa aina toisianne kykyjenne ja lahjojenne mukaan, mutta se ei saa olla mitään näytelmää, ulkokultaisuutta.” Kun me tahdomme palvella toisiamme niillä kyvyillä ja lahjoilla, mitkä karma on meille antanut, niin elämä kyllä aina näyttää, mitä meidän pitää tehdä.

Tämä on juuri tuo ainoa tärkeä sääntö: ”Jos tahdotte oppia rakastamaan, niin tehkää rakkauden palvelevia tekoja.” — ”Mutta kuinka me voimme ruveta tekemään sellaisia tekoja; me olemme siihen liian ylpeitä, hienoja.” — ”Aivan niin”, sanoo Jeesus, ”sentähden teidän täytyy oppia valvomaan ja rukoilemaan, miettimään kaikkia asioita. Ajatelkaa itseänne rakastaviksi, harjoit-

takaa sitä ajatusta, joka teissä on uppiniskainen. Teidän ruumiinne on altis palvelemaan, te vain omassa mielesänne teette vastarintaa. Kun ajattelette itseänne rakastaviksi, niin sitten te osaatte tehdä rakkauden tekoja. Koettakaa heti tehdä rakkauden tekoja, mutta milloin huomaatte, että jokin panee vastaan, niin sanokaa itsellenne: minun pitää ajatella tätä asiaa, ajatella pois tuo turha ylpeys.

Ja silloin, kun ihminen kulkee tällä lavealla tiellä, jolloin hän tietenkä oppii aina kärsimään, ottamaan vastaan mitä tuskia ja suruja tahansa, ottamaan vastaan toiselta ihmiseltä kovuutta, lyönnejä, pilkkaa, mitä tahansa, — kärsivällisyydellä, ilolla, riemulla, niin tulee aika, jolloin ihminen siirtyy lavealta tieltä kaidalle tielle. Ja se kaita tie alkaa silloin suunnattoman suuressa ahdistuksessa; äärettömän ahtaan portin lävitse on ihmisen kuljettava. Ja sitten hänelle aukenee uusi elämä. Hänestä tulee Poika — ehkä hän ensin tuntee itsensä lapseksi, ennen kuin Isä tunnustaa hänet Pojaksi. Hän tulee kuin lapseksi, joka ei vielä tiedä, mitä hän on, poika vai tyttö vai mikä; hän on silloin Isän lapsi. Ja sitten hänelle joskus tulee tuo hetki, jolloin hänestä tulee Jumalan Poika, jolloin Isä tunnustaa hänet Pojaksi, ja hän kirkastaa Isän. Silloin on Isä syntynyt hänelle, niinkuin hän on syntynyt Isälle Pojaksi. Silloin on ihmeellinen uusi suhde saatu aikaan suuren kosmisen tajunnan ja yksilön tajunnan välille, ja uusi kosminen maailmantapahtuma on tapahtunut.

Kun ihminen on tullut Pojaksi ja siis vapautunut jäl-

leensyntymisen pakosta, ei heti, mutta sillä tavoin, että hän nyt varmasti kulkee askel askeleelta vapautusta kohti, koska Poika ei ole mikään orja, niin silloin hänelle alkaa uusi elämän käytäntö. Ja tämä elämän käytäntö on tuotu esille Jeesuksen eräissä opetuksessa, joka myöskin on niin ihmeellisesti käsitetty väärin. Se on jäänyt aivan salaisuudeksi kristikunnalle. Se on oppi syntien anteeksi saamisesta ja anteeksi antamisesta. Rakkaus jo vaatii ihmiseltä sillä lavealla, ulkonaisella tiellä, että hän aina antaa anteeksi veljelleen. Se on sellainen käytäntö, joka kuuluu asiaan. Buddha sanoo: ”Viha ei lopu vihalla vaan rakkaudella.”

Kun Jeesukselta kysyttiin: ”Kuinka monta kertaa minun on annettava anteeksi veljelleni, riittääkö seitsemän kertaa?”, niin Jeesus vastasi: ”Ei seitsemän, vaan seitsemänkymmentäkertaa seitsemän. Aina tulee antaa veljelleen anteeksi.” Se kuuluu rakkauden oppiin tässä käytännöllisessä merkityksessä. Ja siinä mietiskelyohjeessa, jonka Jeesus antoi, sanotaan: ”anna meille anteeksi, niinkuin me annamme toisillemme anteeksi.” Siinä edellytetään, että ihmiset, jotka kulkevat rakkauden tiellä, antavat anteeksi toisilleen; ja he rukoilevat, että Isä antaisi heille anteeksi.

Me olemme kristikunnassa kääntäneet nämä asiat nurin. Me emme ole käsittäneet, että meidän tulee antaa anteeksi toisillemme; meidän vain pitäisi saada anteeksi Jumalalta. Ja sitten myöskin jäi salaperäiseksi asiaksi, mitä Jumalan pitäisi antaa anteeksi. Me emme ole itseämme luoneet. Jos Jumala on meidät luonut, niin hän

on myöskin vastuussa meidän synneistämme. — Me emme sitä asiaa ymmärrä, ennenkuin kuljemme rakkauten tiellä ja annamme anteeksi toisillemme. Vasta siten meille alkaa häämöittää, mitä Jumalalla on meille anteeksi annettavaa.

Kun ihminen on astunut kaidalle tielle ja siis saanut eteensä avautumaan kuin uuden elämän, silloin tämä elämä on syntien anteeksi saamisen ja anteeksi antamisen elämää. Mitä se merkitsee? — Se merkitsee: mehän ihmiset juuri Jeesuksen käsityksen mukaan olemme tahrautuneita olentoja; meidän pukumme, sielumme ei ole puhdas, eikä se ole puhdistunut rakkaudenkaan tiellä vielä, sillä kuta enemmän me rakastamme, annamme anteeksi, sitä nöyremmiksi me tulemme, sitä enemmän huomaamme, kuinka pieniä, mitättömiä, syntisiä itse olemme. Emme siis ole millään tavoin tulleet loistaviksi enkeliolennoiksi, joiden edessä pitäisi kumartua ja langeta maahan. Me nöyryymme ja tulemme pieniksi, ja meidän syntitaakkamme tuntuu meistä suurelta. Ja siten, kun kuljemme tuon ahdistuksen läpi ja tulemme kaidalle tielle, silloin avautuu meille uusi näkemys, ja se on: nyt tahrat puhdistuvat, meidän vaatteemme puhdistuvat Kristuksen hengessä ja elämässä, Kristuksen veressä. Ja vaikka ne olisivat, niinkuin apostoli sanoo, veripunaiset synnistä, ne pestään puhtaiksi Logoksen, Kristuksen veressä.

Nyt alkaa ihmiselle uusi elämä, jolloin hän kulkee kirkkautta kohti. Hän tulee askel askeleelta synnittömäksi olennoiksi ja se ilmenee siinä, että hän voi auttaa

toisia salaperäisesti, puhdistaa toisia. Ei hän, mutta Jumala hänen kauttaan. Hän voi puhdistaa toisia heidän tahroistaan, aivan niinkuin Jeesus Kristus, kun ihmiset kysyivät häneltä: ”kuinka sinä annat anteeksi synnit”, vastasi: ”Onko vaikeampi sanoa: sinun syntisi ovat anteeksi annetut, kuin: nouse ja kävele?” Jeesus tahtoi sillä sanoa: miksi pidätte sitä sen suurempana kuin niitä voimatekoja, joita muuten saatan tehdä?” —

Se ihmeellinen elämä, joka on kaidalla tiellä, ilmenee tässä syntien anteeksi antamisessa. Mutta meillä ei pidä olla väärää käsitystä synnistä. Jos meillä on sellainen käsitys synnistä, että se on jotakin, joka istuu ihmisessä kiinni, josta hän ei voi päästä, niin ihminen, jos hän on tavallinen kristitty, pyytää Jumalalta anteeksi ja pyytää, että Jumala antaisi hänelle iankaikkisen elämän ja panisi silmänsä kiinni, ettei näkisi hänen huonouttaan. Meillä on kristillisissä kirkoissa sellainen käsitys, että synti olemme me itse. Tämä on väärä käsitys, jota vastaan Jeesus nousi. Jeesus tahtoi puhua ja painottaa meille, että me emme ole syntisiä olentoja, vaan Ihmisen Poikia, valo-olentoja, Jumalan Poikia sisimmässämme, ja me voimme tulla täydellisiksi, niinkuin Jumala. Se puhe olisi narripeliä, jos me olisimme vain syntisiä. Sen tähden syntikäsitys on muutettava meidän tajunnassamme. Synti ei ole meitä itseämme, vaan se on meissä. Meidän persoonallisuutemme on täynnä syntiä, se on tahrautunut, se voi olla musta ja monivärinen, mutta kaukana sisällämme on tuo valo-olento, vapahtaja, enkeli.

Sentähden että syntisyys, hamartia, on olennainen

tila ainoastaan meidän persoonallisessa inhimillisyydes-
sämme, me voimme siitä vapautua. Se on Jeesus Kristuk-
sen opetus. Miksi hän muuten olisi sanonut: ”Sinun syn-
tisi ovat anteeksi annetut, älä enää tee mitään syntiä.”
Jos hän olisi tiennyt mahdottomaksi olla tekemättä syn-
tiä, ei hän olisi sitä sanonut. Mutta jos synti on vain ole-
muspuoli meissä, silloin me pääsemme siitä vapaaksi.
Ja tämä tapahtuu toistemme avulla. Jos ihmisessä on he-
rännyt Ihmisen Poika, jos hänestä on tullut Jumalan
Poika, jonka Isä on tunnustanut, silloin hän on täytty-
nyt Pyhällä Hengellä, silloin hänen kauttaan vaikuttaa
Isän voima, ja silloin hänen vaikutuksensa ajaa ulos
synnin toisesta, pesee pois tahran toisesta.

On hyvin ihmeellistä, että tuo sana, jota myöskin
käytetään Uudessa testamentissa, kun on puhetta syn-
tien anteeksi antamisesta, merkitsee ”ajaa ulos”. On ky-
symys siitä, että synnit ajetaan ulos, me voimme ajaa
pahat henget pois toisesta. Uudessa testamentissa puhu-
taan paljon siitä, että ihmisessä voi olla paha henki. Se
on hamartiatila, ihminen on kuin riivattu, jos hän on
pahan vallassa. — Jos joku on, niinkuin sanotaan tie-
teellisellä kielellä, himomurhaaja, niin hän voi olla ta-
vallisissa oloissa siivo ihminen, mutta yht’äkkiä tulee
hän riivattuun tilaan: hän menee ulos ja etsii jonkun,
jonka voi murhata. Se on hirmuinen himo, joka panee
hänet tekemään sellaista, jota hän ei normaalitilassa
tekisi.

Eikö siinä ole selvä esimerkki riivatusta tilasta, josta
Jeesus puhui. Tuo on äärimmäinen esimerkki, joka

näyttää meille, että on kysymyksessä voima, joka valtaa ihmisen. Kaikki, mikä meissä on paha ja itsestä, on vierasta. Ja ihminen, joka tulee Jumalan Pojaksi, näkee, että tämä kaikki on vierasta. Se ei ole ihmisen todellista itseä, se on voima, joka tulee ulkoapäin. Näitä voimia me voimme ajaa toisistamme ulos. Ja syntien anteeksi antaminen on juuri tämän pahan hengen ulos ajaminen. Ja tässä valossa saa myöskin selityksensä eräs Uuden testamentin lause, joka on jäänyt sangen sala-peräiseksi ajatteleville ihmisille, ja joka on tullut rumaksi aseeksi tietämättömän kädessä. Tämä lause on: ”Kaikki synnit annetaan anteeksi, mutta ei syntiä Pyhää Henkeä vastaan.”

Eräs englantilainen oppinut on huomauttanut siitä, että tämä kreikkalainen teksti voidaan kääntää myöskin toisella tavalla, jolloin koko merkitys muuttuu. Ja se muuttuu sellaiseksi, kuin me olemme tämän lauseen ymmärtäneet: kaikkia henkiä voidaan ihmisestä ajaa ulos, mutta ei Pyhää Henkeä. Jos jossakin ihmisessä on Pyhä Henki, ja jos hänessä samalla on muitakin henkiä, hän on sairas — Uuden testamentin mukaan sairaudet ovat pahoja henkiä, ja myöskin salatieteilijät sanovat niin — ja on toinen ihminen, jossa myös on Pyhä Henki, ja hän on tullut tuon sairaan luo ajaakseen ulos, mitä paha hänessä on, niin hän voi sen tehdä, mutta Pyhää Henkeä hän ei voi ajaa ulos. Kun ihminen on tullut Jumalan pojaksi, kun hän on saavuttanut totuuden hengen, Pyhän Hengen, silloin sitä ei voida hänestä ajaa ulos. Hänessä on aina tuo Pyhä Henki. Jos hänen joskus

pitäisi ottaa päälleen sellainen inkarnaatio, että hän ihmisten silmissä näyttäisi huonolta olenolta, ihmiset pilkkaisivat, parjaisivat häntä, veisivät hänet polttorviolle, niin jos hän on saavuttanut sen ihmeellisen tilan, että hänessä on Pyhä Henki, sitä ei voida hänestä karakoittaa, vaikka mitä hänelle tehtäisiin. — Sellainenkin käännös on tästä lauseesta mahdollinen ja olemassa.

Ihminen, joka kulkee kaidalla tiellä ja elää Jumalan Pojan elämää, tulee siis myöskin tehneeksi Jumalan Pojan tekoja. Isä kirkastuu hänessä, ja hän kirkastaa Isän töissään ja teoissaan.

Tällä tavoin me olemme saaneet jonkinlaisen käsityksen siitä pelastuksesta, joka vie meidät ulos tästä hamartian eli syntisyyden maailmasta, ulkonaisen pimeyden maailmasta ja nostaa meidät valon eli jumalan valtakunnan maailmaan.

Sisällys

Jeesus ihmisenä ja Jumalana	7
Jeesuksen sisäinen elämä I	25
Jeesuksen sisäinen elämä II	41
Jeesuksen jumalainen elämä I	61
Jeesuksen jumalainen elämä II	75
Jeesuksen suhde karmaan I	95
Jeesuksen suhde karmaan II	109

